

prof. dr. Tomislav Ivančić

HAGIOTERAPIJA

DUHOVNA MEDICINA

(priručnik - skripta)

Zagreb 1991.

PREDGOVOR

Ova su skripta nastala na temelju predavanja prve hagioterapijske škole održane u Zagrebu 1990/91. godine. Slušači su snimali predavanja kasetofonom, a onda ih prenijeli na papir, te ih pokušali pretočiti u pisani oblik. Stoga se ova skripta ponešto razlikuju od skripta pripremljenih izravno u pisanoj formi. No, ona donose bit izrečenih predavanja.

Skripta su nastala prije rata u Hrvatskoj. Otada su se spoznaje razvijale i kvaliteta hagioterapijske metode uvelike napredovala. Ipak, bit ovdje opisane metode je ostala nepromijenjena, te skripta bez sumnje mogu biti dobra podloga upoznavanja duhovne medicine i određene pripreme za polaganje ispita prvog semestra ili prvog seminara. Za praktični rad ovom metodom traži se naime minimalno četiri seminara, odnosno četiri položena semestra, te dobivanje svjedodžbe ili diplome kao dopuštenje za takav rad.

Zahvalan sam svima koji su se trudili na nastajanju ovog priručnika.

Autor

Zagreb, 26. siječnja 1995.

UVOD

Kroz brojne seminare za evangelizaciju Crkve sve je jasnije izranjala svijest i iskustvo, da Crkva posjeduje terapiju za treće, najvažnije područje čovjekova života - duhovno područje.

Nakon jedanaest godina održavanja seminara u zemlji i inozemstvu, odlučio sam se na organiziranje ustanove za liječenje duhovnih bolesti. Tako je nastala društvena humanitarna organizacija „Centar za duhovnu pomoć“. Nakon četiri godine takvog rada s pacijentima praksa je pokazala nužnost da se podružnice našeg Centra osnuju u svim gradovima domovine. No, i prije domovinskog širenja, nastali su takvi hagioterapijski centri u Austriji i Njemačkoj. Godine 1994. toj smo metodi dali ime hagioterapija, što znači liječenje Svetim. Metoda, logotip i ime su zaštićeni u Republici Hrvatskoj. U izlaženju je i znanstveni list pod imenom „Acta hagiotherapeutica croatica“ u kojem ćemo znanstveno utemeljiti naš rad i objelodaniti rezultate. Metoda je izvorno naša i vrlo prihvaćena u inozemstvu.

Ovaj priručnik će vam dati osnovne informacije o duhu - pneuma, o duhovnim bolestima, o dijagnozi i terapiji.

~~HAQIOTERAPIJA - DVA VEKLA MEDICINA~~

Duhovna

~~Metoda~~ pomoć, na temelju koje radi Centar za duhovnu pomoć, ima svoje metode, ciljeve, svoju vlastitu snagu i vlastito radno područje. Da bi se uočilo to područje, neophodno je u čovjeku razlikovati tijelo, psihi i duh. Za područje čovjekova tijela mjerodavna je medicina, za područje psihe psihijatrija, a za područje duha očito je mjerodavna ona medicina koja duhovno liječi. Opće je poznato da su na području čovjekova duha, religije imale svoju središnju ulogu. U ^{duhovnoj} ~~filosofskoj~~ medicini neophodno je ukazati na Isusa Krista kao povjesnu osobu i uočiti mnoštvo njegovih iscjeljenja. Isus Krist je prvenstveno iscjeljivao čovjekov duh, a iscjeljenjem duha se iscjeljuje čitav čovjek.

~~Kada kažemo duh onda mislimo ono u čovjeku što je u njemu najdublje i najosnovnije, a to je njegovo jastvo. Sve religije govore o tome, a to je i uvjerenje svakog običnog čovjeka, da čovjek i nakon smrti živi. Donekle nas na to upućuju i kliničke smrti ljudi, jer, duhovno ostaje i ako je (materijalno), tjelesno otkinuto od čovjeka. Čovjek živi i kada je bez tijela, a također i kada je bez nekih psihičkih fenomena, psihičkih sposobnosti. Teško je razdijeliti duh, dušu i tijelo jer je čovjek cjelina i to se međusobno prožima. Čitav čovjekov duh prožima čitavo tijelo i psihi, a psihi ulazi u područje duha i tijela.~~

Što je to duh? Duh je ono područje koje nazivamo ljubav ili drugačije nježnost. Naime, u više eksperimenata je pokazano da dijete ne može preživjeti ako nema nekoga tko će mu reći da je vrijedno, tko će mu iskazati nježnost, dakle ljubav. Odraslog čovjeka ^{mnogo ljubavi} ~~takve situacije~~ dovode do besmisla i na kraju do samoubojstva. Zato je upravo logoterapija počela graditi svoje liječenje, koje je na granici duhovnog liječenja i psihijatrije, na liječenju smislom. Čovjek koji nije voljen, to je i znanstveno dokazano, sebe samosažaljeva, drugima predbacuje, postaje agresivan, upada u duboku depresiju i svoj život završava samoubojstvom. Zato, kada se pitamo što je to duh u čovjeku, možemo reći: to je ŽIVOT u njemu. Psihijatrija liječi određene elemente toga života, a medicina kemijsko-fizikalno

elemente zakonitosti života. A sam život kao takav? To je područje duha i mi to obično nazivamo područjem vjere. Što znači vjera? Vjera ~~prvenstveno znači~~ povjerenje u nekoga, ili nešto. Dijete živi i preživi zato što vjeruje, ima povjerenja, oslanja se na majku, nemoćno je da išta napravi osim da vjeruje. Čovjek se može obući zato što ima povjerenja da će ga odijelo štititi od hladnoće i vanjske prljavštine. On navečer može leći u krevet samo ukoliko ima povjerenja da će sutra ustati. Ni jedna znanost mu to ne može dokazati. Ne možemo nigdje uzeti sutrašnji dan, on ne postoji. Kad čovjek ima ~~hrabrosti~~ i zaspe, on se predaje nekom iskonskom povjerenju. Pitamo se - u koga? Da li je to samo prazno povjerenje - pa već sam se toliko puta probudio, valjda ću i sutra. Ne možemo reći da je to tako, jer dijete zaspe a da nema tog iskustva. U djetetu ima nešto iskonsko, s njime je rođeno povjerenje. Dakle, čovjek kada navečer liježe on zapravo ima povjerenje u nekoga tko ga štiti, drži. Ili - čovjek nikad ne može biti siguran da ga dok spava nitko neće napasti, ne može imati nikakve znanstvene i psihičke sigurnosti. Nikakve razumske sigurnosti ne može imati ~~nijonda~~ kada jede neko jelo da mu neće štetiti, da nije otrovano, nikakve sigurnosti da njegov bračni drug neće, recimo, poludjeti pa ga ubiti, nikakve sigurnosti da ga u društvu u kojem se kreće neće netko ubiti. On nema sigurnosti kad ulazi u tramvaj da će i stići na cilj. Što je to? Čovjek ima to povjerenje i prije nego što razmišlja i prije nego ga netko uvjerava. Čovjek pije vodu, a da ne može ~~nikada~~ biti siguran da voda nije otrovana. Dakle, kamo god krene, krene zato što ima povjerenja. Mi planiramo sutra, prekosutra, samo zato što imamo povjerenja. Nemamo nikakve ~~sigurnosti~~ ^{živice}, niti možemo uzeti tu sigurnost da ćemo sutra stvarno živjeti, ne znamo hoćemo li uopće biti živi. Sigurnost nitko od nas ne gradi ni na kakvoj medicini, ni na kakvoj filozofiji, ni na kakvoj psihijatriji,

ni na kakvom znanju, nego na nekom unutrašnjem osjetilu koje nazivamo povjerenjem ili vjerom. Ta vjera je temelj čovječjeg života, čovječje egzistencije. Može se reći - čovjek je vjera. Onog časa kad čovjek ne vjeruje, ili sumnja da će se ujutro probuditi, on više ne može zaspati. Onog časa kada posumnja da je jelo otrovano, više ne može jesti. U trenutku kad počne sumnjati, on postaje psihički bolestan, ali i duhovno bolestan. I zato će u takvim slučajevima ~~nijetko~~ malo pomoći psihijatrija, a medicina još manje. Možda može trenutno otkloniti simptome, ali ne i temelj ^{bolesti}. Postoji neko iskonsko povjerenje u čovjeku koje se ne temelji ni na ljudima, ni na iskustvu vlastite prošlosti, ni na općem ljudskom iskustvu, nego ono naprosto u čovjeku jest. Što je to? To zovemo DUH. Medjutim, da bi čovjek imao povjerenje, vjeru dakle, on mora imati ono što zovemo LJUBAV. Prije te vjere mora već postojati ljubav. Čovjek koji nikada nije doživio nježnost i ljubav, ne može vjerovati da će preživjeti i on nužno umire. U njemu ~~naprosto~~ psiha i tijelo tako venu da se on ugasi sam od sebe. Povjerenje o kojem govorimo ne daju ljudski odnosi, jer čovjek već od trenutka začeca ima to povjerenje. To mu ne može dati ni otac ni majka niti netko drugi, to je iskonsko povjerenje. Mi kao vjernici kažemo da to povjerenje daje Bog. ~~Nas~~ Kršćanska vjera kaže da Bog u trenutku začeca stvara čovjeku dušu, da je Bog onaj koji zahvaća čovjeka u trenutku začeca i ulijeva mu povjerenje. I zato, kaže sv. Ivan - što nas je Bog prije ljubio, zato što to iskonsko povjerenje postoji, zato čovjek može vjerovati. I zato on vjeruje majci, vjeruje joj i dok je u njezinoj utrobi, ali ako se dogodi nešto, neki stres, šok, koji djetetu potresu to iskonsko povjerenje, onda nastaju rane na čovjeku, na čovjekovoj vjeri, nastaju bolesti na životu kao takvom. Ovo su temelji na kojima se može graditi čitava milosna, duhovna medicina. Da bismo to još bolje shvatili dovoljno je uzeti knjigu W. Frankla o podsvjesti pa vidjeti kako on pokazuje i dokazuje

svojom egzistencijskom metodom da u čovjekovoj podsvjesti ne postoje samo neke vrste ~~pravišta~~ ~~garaza~~ ili mjesto gdje se skrivaju njegovi nagoni i elementi, oni dakle nisu potisnuti u podsvjesti, nego se zapravo tamo nalazi ~~je~~ ⁱ duhovna stvarnost koju ~~nazivamo~~ ^{on} Bog podsvjesti. To znači, u čovjekovoj podsvjesti, u njegovoj srži postoji nešto što možemo nazvati duhovnom egzistencijom, duhovnom osnovom, duhovnim realitetom ili zapravo prisutnošću transcencije. Transcendentno je dakle već u dubini čovjekova bitka. Čovjek je, možemo reći u tom smislu, nepopravljivo religiozan. ~~Sve~~ Dosadašnje metode su pokazale, uzmimo boljševičke ili marksističke gdje se sistematski pokušavalo na svim razinama dokazati da Bog ne postoji, da je to nemoguće. Pokazalo se da Bog koji je potisnut u podsvjest najednom negdje izbije, ta duhovnost izbije, i vrlo se snažno izražava i izgarava. Zato Frankl kaže: - čovjek može biti svjesni ateist, ali je ^{tada} uvijek podsvjesni teist, vjernik. Potisnuta vjera u čovjeku, dakle potisnuta ljubav, radja nemoć da čovjek doživi iskonsku vjeru, iskonsku ljubav, a time je ugrožen život. ^{Frankl} ~~Ovje moramo~~ ~~je~~ dobro razlikovati ateistu od ateiste, jer ateistom nazivamo onog čovjeka koji nije u nekoj religiji - ako su religije verbaliziranje duhovnog u čovjeku, ateist je čovjek koji ne verbalizira na toj razini, ali on i te kako dobro verbalizira svoju transcenciju na razini savjesti, time što čini dobro, želi dobro, pokušava dobro živjeti. On je dakle svjestan ateist, ali podsvjesni vjernik. U tom smislu Frankl stvarno ima pravo jer je, kako vidimo, nemoguće biti ateist. S druge strane možemo imati obratan slijed, da se neki religiozan čovjek prihvaća ~~toliko~~ religioznog verbaliziranja, posvješćivanja, ali na svojoj površini, razumski i samo emotivno živi vjeru a da nije praktički nikada verbalizirao svoj odnos prema Bogu, da nije nikada srcem došao do tog verbaliziranja i zato ostaje neka vrsta ateista. Takav čovjek može izvana izgledati dobar vjernik, ali on je zapravo ^{samo} formalni

vjernik i zato može biti duhovno bolestan.' Ateist je stoga onaj čovjek koji je u sebi ubio vjeru, to jest iskonsko povjerenje u transcendenciju. Sada već donekle vidimo gdje se kreće naša ~~milosna~~ duhovna ~~teologija~~. Vrlo je važno ovdje povući granice prema medicini i psihijatriji, ali i objasniti ~~onim~~ ljudima koji imaju nepovjerenje prema tom cijelom ~~našem~~ postupku. Njima se može učiniti da ih našim duhovnim liječenjem želimo uvesti u kršćanstvo, da je sve to obična religiozna ~~varka~~ i zamka. Zato je važno naglasiti da mi liječimo čovjeka kao čovjeka. Kršćani, muslimani ili neka druga konfesija može imati svoju bolnicu, ali ne znači da će oni privlačiti u svoju vjeru ako se netko ide k njima liječiti.' Drugim riječima, kada imamo neku konfesionalnu bolnicu onda se ne radi o tome da će bolesnici u toj bolnici biti uvlačeni u neku vjeru, nego se radi o tome da će oni biti tretirani iz onih snaga koje ta konfesija ima. Kad kažemo da mi liječimo ljude, to znači da mi liječimo snagom koju dobivamo iz naše kršćanske vjere i svog odnosa prema Isusu Kristu, a to ne znači da mi želimo ljude privlačiti na kršćanstvo. U evandjelima piše da je Isus liječio, ali ne samo one koji su ga slijedili ili one koji su pripadali njegovom narodu, nego i one koji nisu išli za njim kao i pogane.' Isus, dakle, nije liječio ljude i onda ih primoravao da idu za njim i budu članovi Crkve, ali je liječio iz snage koju je crpio iz povezanosti, u duhovnom pogledu, s transcendentnim, s Ocem. Isus je pomogao da čovječanstvo "ima život u izobilju". To je naše liječenje.' Ono omogućuje da čovjek ima potpuno povjerenje u život, u sve što postoji. Zašto? Jer postoji transcendentni koji proniče sve i svojom ~~tačnom~~ prisutnošću ulijeva čovjeku povjerenje u život.' Naše liječenje se dakle temelji na tom osnovnom iskorjenjivanju bojazni i straha.'

Strah je - kaže Ivan - znak da nema ljubavi. Što je zapravo vjera? Vjera je ~~ono~~ povjerenje da sam voljen. U biti je vjera uvijek vjerovanje da me Bog voli, a to je omogućenje života. I još nešto. Isus je davao snage da i oni koji idu za njim mogu liječiti. Prema tome, možemo reći da našim metodama liječenja mogu čak i ateisti liječiti, naravno radi se o teoretskom ateistu. Teoretski ateist je onaj koji smatra da Boga nema, ali radi po svojoj savjesti, radi ono što je dobro, dakle ima duboko povjerenje u transcendenciju. To znači da negdje od početka nije izgubio to iskósko povjerenje, unatoč svojim teoretskim, kasnije razumskim postavkama da Boga nema. Sjetimo se onog slučaja kada je apostol Ivan rekao: "Gospodine, ima jedan koji liječi, a ne ide za nama, u tvoje ime liječi". I šta Isus odgovara? "Pustite ga, jer ne može nitko u moje ime, spomenuti moje ime i istovremeno prokleti Boga i mene, pustite ga, jer onaj koji nije protiv vas, za vas je." ^{sur.} To je ujedno odgovor, onima koji se boje da ne bi naše liječenje bilo prikriveno prozelitiziranje, prikriveni način da ljude privučemo u Crkvu. Crkva je na Koncilu jasno izjavila da poštuje i da mora poštovati savjesti svakog čovjeka. Prema tome bilo bi naivno preko takvog liječenja pokušavati bilo koga privlačiti u svoju vjeru, jer -vjera je milost. Vjera je dar koji Bog daje, a svatko je slobodan da je prihvati ili ne. Cilj je našeg djelovanja ~~na~~ raditi za čovjeka, za svakog čovjeka, za ono za što je Isus Krist došao. Mi samo želimo, iz bogatstva koje nam Bog daje u našoj kršćanskoj vjeri, pružati drugima. Na nama je kao kršćanima, ako smo svjesno doživjeli Božju ljubav, povjerenje, da to i drugima pružimo. U tome se sastoji naše liječenje. Jasno je da nije teško povući granice između našeg duhovnog liječenja i liječenja klasične medicine. Naime medicina liječi onaj dio čovječjeg bitka, čovječje osobnosti u kojem vrijede prirodnoznanstveni zakoni, kemijsko-fizikalni i zato ona medikamentozno liječi. Što su prirodnoznanstveni zakoni?

To su zakoni kemije i fizike i oni djeluju neovisno o čovjekovom vjerovanju i nevjerovanju. Kao što neki aparat radi neovisno o tome vjeruješ li ti u njega ili ne. Aparati djeluju po zakonu kemije, prirode, & fizike. Naše tijelo radi po tim zakonima i zato se može liječiti lijekovima. Normalno je da ti zakoni mogu biti ugroženi, ako je čovjek psihički povrijeđen. Može se dogoditi da čovjek u psihičkoj panici uništi svoje tijelo. Postoji djelovanje psihičkog i duhovnog na tjelesno, pa se zato govori o psihosomatskom liječenju.

Uvijek moramo imati na umu da tijelo radi po zakonima kemije i fizike, međutim, kada se radi o duhovnom životu čovjeka, onda tu vrijede zakoni života, a zakoni života su, da tako kažemo, moralni zakoni. Recimo, Deset zapovijedi Božjih. Isus je rekao: "Ako hoćeš ući u život drži zapovijedi." Naime, čovjek koji mrzi, koji nema povjerenja u drugoga, dapače odbija ga, takav čovjek je u strahu i panici i njegov život mora uvenuti. Zato, kaže sv. Ivan da je mržnja ubojstvo - ubojica je tko mrzi svoga brata. (uv. 12v) Drugim riječima, ono što mi nazivamo grijeh, krivica, to su upravo područja gdje se ubija ono iskonsko povjerenje u čovjeku i stvara se nesposobnost za život. Mržnja je nesposobnost da nekom vjerujem, nesposobnost da primim znakove njegovog povjerenja da me cijeni, a ne da će me uništiti. Time što drugoga ^{mrzim} ja ulazim u sve dublje i dublje rane u sebi kao i u nesposobnost da vjerujem iskonskom, Transcendentnom. Zato svako ^{nije taj} ~~ki~~ je savjesti zapravo dokida život. Grijeh ubija život u čovjeku. Ako kradem u mene ulazi strah, muka, ako psujem to je u meni negativna stvarnost. Svaka negativna rečenica, riječ, pomisao razara povjerenje, a to znači da zapravo razara život. Naša kršćanska teologija kaže da istočnim grijehom nije čovjek ubijen, nego je tako temeljito ranjen da je nesposoban sam se vratiti Bogu. On ne može sam sebe dignuti i zato dolazi Isus kao Samarijanac. ~~Svaki grijeh, kogod nabrojimo, svaki od nas nosi.~~ Zato možemo reći da već onaj prvi grijeh oca ili majke, ukoliko se začeo

dogadja u sebičnosti, stvara nepovjerenje u čovjeku. Svaku pomisao da ga se ubije, dijete registrira i time se ranjava njegovo iskonsko povjerenje, i ne samo s te moralne strane, nego i fizičke. ~~Nasime,~~

J djetetovo iskonsko povjerenje ranjava se i fizičkom bolešću majke.

A pogotovo rođenjem koje fizički i tako nanosi šok čovjeku.

Ustanovljeno je, da takva djeca, koja su već u utrobi majke doživljavala šokove, kada odrastu čeznu biti vjernici, ali ne mogu.

Čovjek ne može vjerovati jer mu je ranjeno osnovno područje - život,

leble, ne područje psihe, ~~ne područje uma, razuma.~~ *Već* iz ovog se može vidjeti gdje se zapravo nalazi odnos i razgraničenje sa psihijatrijom.

Psihijatrija ~~ne može~~ ne može doći na ~~ovo~~ područje duhovnog,

Zašto? To područje duha ne može liječiti ~~samo~~ čovjek, to mora ~~jedan~~ *transcend-*

leble, druga snaga. Tu treba energija koju mi nazivamo transcendentnom,

Božjom ili milosnom. I zato, po uvjerenju kršćanstva, Krist je morao doći, jer bi inače čovječanstvo pstalo ležati u smrti.

Ovo je potrebno naglasiti; psihijatar kod čovjeka pokušava problem verbalizirati (govorno oblikovati), čak emotivno djelovati, ali to je premalo da bi ~~ranjeno~~ ono iskonsko povjerenje moglo ozdraviti.

Nema takve ljudske sile, prema tome nema psihijatrijske metode

koja bi to mogla učiniti. Radi se o životu kao takvom, a čovjek

čovjeku ne može dati život. Čovjek znanstvenim metodama ne može

spasiti ničiji život. Zato je naše područje u Božjim rukama

i mi iz toga liječimo. Ono je *autoktono* *izvorno* ~~vjerodostojno, mjerodavno, ne raz-~~

~~graničava se i~~ ne ulazi ~~u~~ u područje medicine, ~~u~~ psihijatrije.

No, ne radi se ni o kakvom alternativnom liječenju jer je i ono

ljudsko i ne dopire do iskonskog. Alternativna liječenja se doga-

djaju u području tijela, medicine dakle, a ne u području duha.

Što znači alternativa? Alternativno liječenje nije cjelovito

liječenje, *nego pomoćno, ono* ~~de kraja, nego~~ samo pomaže. Naše liječenje nije

liječenje koje bi *samo pomoglo medicini i psihijatriji* ~~autoktono~~ *autoktono*

nitko ne liječi. Samostojno je. Drugo, sredstva liječenja su

Normalno, svagdanje liječenje je ono u Crkvi u sakramentima bolesničkog pomazanja, ispovijedi, krštenju, a posebno u sakramentu euharistije. To je, možemo reći, službeno liječenje.

Postoji također i molitveno liječenje. Sveti Jakov kaže - ispovi-^(uz. 11/1) jedajte grijehe jedan drugome i molite jedan za drugoga, ^{da ozdravi.} Isus kaže da se određeni duhovi tjeraju postom i molitvom. ^{(uz. Mk 9, 29)!} U Markovom Evan-

djelju se kaže - ako vjerujete, činit ćete djela kakva ja činim ^(uz. Mk 16, 17) Pojedini ~~dokumenti Crkve~~, molitve Crkve, osobito u korizmi, ne-

prestano govore o tome da pokora, molitva i dobra djela liječe čovjeka. Posebno riječi Sv. pisma, Božje riječi, nose u sebi život i duh. One su prepune Božjeg povjerenja, Božje prisutnosti,

Božje ljubavi. Riječi Sv. pisma ne nose samo ono što kažu. U njima ima nešto, što kad se razlije u čovjeka, liječi. Treba razlikovati izvanjsko psihičko, razumsko razumijevanje riječi Božje i ono dubinsko koje se događa u duhu, mi kažemo da je to milosno doga-

djanje. Zatim, liječenje se događa i raznim znakovima, znakom

blagoslova, polaganjem ruku. ~~Ovo liječenje, o kojem je do sada bilo riječi,~~ ^{u sakramentima} događa se u Crkvi ex opere operato ^{u njegovu} ~~ne ovisi o djelatelju.~~ ^{Ne ostala liječaja ovisi o djelatelju} ~~stije moći!~~

U našem Centru neophodno je, da onaj koji liječi bude prohodan za milost i zato u njemu ne može raditi netko tko nema određeno iskustvo povjerenja u Boga, iskustvo vjere. Kao što se za medicinu ili psihijatriju traži fakultet tako se i ovdje traži jedan duhovni fakultet, ~~jedno~~ nutarnje znanje, ali još više iskustvo, traži se nutarnja prohodnost čovjeka za Božje djelovanje. I tu se razlikujemo od ~~bilo kakve~~ ^{moralna} alternativne medicine, jer tamo čovjek može biti ~~bilo kakav~~ a da može liječiti. Ovdje ne, ovdje se čovjek mora neprestano čistiti u odnosu na Boga. On mora neprestano biti slobodan, inače nema života u sebi, a to znači da život ne može ni davati, ne može biti prohodan za život koji Bog može dati preko njega. Budući da Isus nije došao samo za kršćane nego za svakog

čovjeka i naše liječenje se mora pružati svakom čovjeku.

Naše liječenje može dotaknuti jednako malo dijete i odrasloga, kao i ateistu i vjernika. Zašto? O onome koji liječi ovisi koliko je otvoren Bogu, koliko je njegovo povjerenje, kolika je Božje ljubav u njemu i onda ta ljubav ulazi u pacijenta i budi u njemu vjeru u život. ^{God} Različite metode ćemo primijeniti kod vjernika i nevjernika. Možda će biti vjerniku lakše pokazati put i uvesti ga u vjeru, pa da onda on sam sebe liječi. Nevjernika ćemo na drugi način uvesti u ono iskonsko povjerenje koje je razliveno u srcima našim ali i u cijeloj prirodi.

U duhovnom liječenju, možemo reći, bolest je sve ono što ubija u čovjeku život. Praktički mi znamo kakvi su to ljudi koji dolaze tražiti pomoć, znamo gdje je njihov problem, prepoznajemo ih po simptomima, ali je važno pronaći gdje su uzroci pa prema tome i gdje je temeljno liječenje. Sigurno je da je čovjek cjelina duha, duše i tijela i stoga je normalno da, kad se izliječi duh, često budu izliječeni duša i tijelo. Kada liječimo duh čovjeka onda će on dobiti više snage i poticaja za liječenje fizičke bolesti. Može se dogoditi da vidimo da je netko upravo čudesno ozdravio, a zapravo je u duhu bio presječen uzrok bolesti, pa je normalno došlo i do fizičkog ozdravljenja. To znači da je neophodna suradnja liječnika, psihijatra i duhovnog liječnika.

U današnje vrijeme pojavljuje se posvuda u Europi i Americi liječenje koje se temelji na iskustvu vjere. Uzmite samo slučaj Wilkersona koji je uspio liječiti drogeraše i pripadnike bande u New Yorku. Liječio ih je i moralno i od ovisnosti. U Italiji i Francuskoj ima već ~~mnogo~~ ^{široko} ~~broj~~ ^{tež. afektivan} takvih bolnica koje liječe iskustva vjere. ^{iz druge strane,} možemo reći, da je do sada bilo premalo što su kršćani gradili bolnice, u kojima se liječilo samo tjelesno a nije korištena iscjeliteljska snaga crkve. Već samim svojim prisustvom, časne sestre i redovnici, zračili su jednim iskonskim povjerenjem i time liječili život a da toga nisu bili

svjesni. Mi zapravo želimo to što je podsvjesno prisutno u Crkvi posvijestiti da bi Crkva mogla, kako reče naš kardinal, liječiti društvo. To je ono što upravo danas Crkva želi - napraviti iskorak u svijet, otvoriti vrata i prozore kako reče papa Ivan XXIII. Dolazi vrijeme kada Crkva treba dati čovječanstvu ^{to što} ~~ono~~ ^{ima} što ima.

Duhovno zdravlje

Da bismo razumjeli na koje se duhovne bolesti odnosi duhovno liječenje: potrebno je znati što je to duhovno zdravlje. Bolest je uvijek negacija ili ugrožavanje zdravlja. Budući da se radi o duhovnom zdravlju, duhovna bolest je onda nešto suprotno od duhovnog zdravlja. Duhovno zdravlje je ono što mi, možda općenito, nazivamo moralno zdravlje. Ali, ne samo to. Duhovno zdrav čovjek je onaj koji ima normalne, slobodne odnose s obzirom na transcendentno, s obzirom na ljude oko sebe i s obzirom na sebe samoga. Drugim riječima, duhovno zdrav čovjek je onaj koji normalno druguje i dijalogizira s drugim ljudima, koji se normalno odnosi prema sebi prema prirodi ali i nadilazi te relacije, a to znači da druguje s transcendentnim to jest s Bogom. Čovjek neizmjereno nadilazi sam sebe. On je vrhunac svih stvorenja, on je gospodar prirode, njezin vrhunac. Čovjek nadilazi samog sebe ali još više nadilazi sveukupnost svih stvorenja. To znači da čovjek nadilazi i samu svoju smrt. On je viši i od nje i nikad se ne može pomiriti da je smrt njegov kraj. Kada kažemo - duhovno zdrav čovjek, onda mislimo da je to ponajprije čovjek koji je dobar, a to znači da se njegov život temelji na onom što je pozitivno, što izgrađuje, što daje život.

13

JA SAM DOŠAO DA IMAJU ŽIVOT, U IZOBILJU DA GA IMAJU (9v 17,).

Duhovno je zdrav onaj čovjek koji ima život i to u izobilju ga ima. A izobilje života ~~upravo~~ znači da je i smrt nadvladana. I to ne samo tako da čovjek nadilazi smrt svojim djelima, nego on stvarno preživljava smrt. Duhovno zdrav čovjek je onaj koji svoj život temelji na dobru, koji je sposoban uvijek činiti dobro. Zlo je manjak života, manjak dobra. U očima klasične filozofije dobro je isto što i

egzistencija, a zlo je isto što i ~~ništavilo~~ ili manjak te egzistencije. To znači da će se naše liječenje ~~temeljiti~~ ^{bazirati} na toj relaciji, ^{tamo} na pomanjkanju dobra. Mi, drugim riječima, liječimo ^{zlo} ~~zlo~~. Tu može nastati nesporazum jer izgleda kao da čovjeka liječimo moralno i etički.

Ne tako! Mi liječenjem omogućujemo čovjeku da može biti moralan, ali ne liječimo moral kao takav. Mi ne liječimo čovjekovu savjest, nego ono gdje je spriječeno da živi po savjesti. Da bismo razumjeli uzmimo jedan primjer: uzmimo ~~jednog~~ čovjeka koji je razbojnik čitav život, ne može drugačije nego živjeti od razbojstva, zla i mržnje. Takav čovjek može biti sudjen radi toga što čini zlo. S tim mi nemamo ništa, to je moralna, etička kategorija. Medicina će tog čovjeka, ako je on stradao u svojim zlim djelima, uzeti pa liječiti. Jedno je liječenje toga čovjeka, a drugo je kategorizirati negovu etičku i moralnu odgovornost. Čovjek koji je počinio ubojstvo može biti sudjen, to je jedna kategorija - etička, ali on može biti ^{duhovno} ~~psihčki~~ bolestan pa ga treba liječiti - to je druga kategorija. Može upravo zato što je

^{duhovno} ~~psihčki~~ bolestan napraviti zlo. Onda se tu više ne radi o kategoriji krivice nego o kategoriji bolesti. Drugim riječima, treba se čuvati toga da ne bismo upali u zamku kako mi želimo moralizirati, ^{krivica} ~~utjeri~~ ^{na imovinu i poharati} ~~vati morali u ljudima~~. Mi želimo sići u one sposobnosti i nesposobnosti

čovjeka koje omogućuju da čovjek uopće može moralno živjeti i to na području duhovnoga, ne na području psihijatrije i području medicine. Duhovno zdrav čovjek je ~~uvijek~~ sposoban činiti ono što osjeća da je dobro, ono što je moralno dobro. To znači da on nema rana koje bi ga

14

u tome zadržavale ili sprečavale. Duhovno zdrav čovjek može uvijek biti radostan, čist, slobodan, uvijek može biti odgovoran. On je krotak, jednostavan, ponizan, strpljiv, podnosi zlo i time ga uništava. To je čovjek koji ne robuje ni tjelesnim ni psihičkim ni duhovnim prestonim silama.

DUHOVNE BOLESTI

Upravo to bismo htjeli reći: Duhovne bolesti koje ^{želimo} ~~mi~~ ~~hoćemo~~ liječiti jesu ovisnosti o zlu. Te ovisnosti se mogu kretati na tri područja čovjeka, ali uvijek imaju duhovne korijene. To su ovisnosti koje se kreću u području materijalnog, području psihičkog i području duhovnog.

a) Na području materijalnog

Koje su to duhovne bolesti koje se kreću na području materijalnog, tjelesnog? To su ovisnosti o materijalnim dobrima koje čovjeka onemogućuju da reagira slobodno. Zato je to ovisnost o alkoholu. Kod alkoholičara je važno ovo uvidjeti: alkoholičar je ovisan o materijalnom, ali je njegova ovisnost duhovne naravi. To znači da on nije sposoban činiti dobro i razlučivati dobro od zla jer ovisi o alkoholu. Njegov duh je vezan materijalnom ovisnošću. Tako isto droga, seksualnost, novac, škrtost, bogatstvo općenito, tako isto slava i razne druge ovisnosti.

Na području psihičkog

Drugo područje gdje čovjek može biti duhovno vezan je područje psihičkog. To je područje emocija i razuma. Čovjek može biti nekim razumskim uvjerenjem tako vezan da ne može gledati objektivno i živjeti pravo. Konjeni ^{možu biti} ~~su i~~ ~~tu~~ duhovni, a to znači da je on duhovno onemogućen, duhovno vezan uz zlo. Korijeni nekog zla u psihičkome mogu biti u čovjekovoj mašti, razumu, emocijama ili u volji. Zbog emotivnih rana čovjek ne može pozitivno reagirati na život, ljude i Boga. ~~Psijijatar ne može liječiti te rane.~~ U mašti čovjek može imati neke slike koje ga strahovito vežu. Te slike mogu doći od nekakvih vizija, ali isto tako od nekih slika iz djetinjstva (ako je dijete možda vidjelo roditelje koji se ~~gale~~ ~~ili~~ tuku). Te slike ostaju cijelog ^u ~~života i~~ ~~priječe~~ u duhovnom pogledu da se čovjek okrene Bogu, da vjeruje. ~~na kraju~~

~~ljudima, u ovom slučaju muškarcima.~~ Reperkusije su na duhovnom i tek kada ~~toj~~ čovjek može oprostiti ~~on~~ tada emocije bivaju zdrave.

Kod nekih ljudi volja može tako oslabiti da nikakva pedagogija (dobrim riječima ili ohrabrenjima, ni psihijatrija, razgovorima, analizama, dakle verbaliziranjem problema) ne može pomoći, jer je u područje volje ušlo zlo. Na duhovnom području zlo je ono što zovemo grijesima: oholost, ljubomora, zavist, srdžba, osobito mržnja, ogovaranje, ubojstvo čovjeka, abortus, rastav ~~ljene~~ brakovi, kleveta, lijenost, taština, preziranje drugog i Boga, psovke. Čovjek koji čini grijeh postaje rob grijeha. Zločinac se uvijek, kaže poslovice, vraća na mjesto zločina. To znači da jedan grijeh vuče drugi, on vuče novo zlo. Jedan seksualni grijeh vuče novi, jedna droga drugu, jedna mržnja vuče novu mržnju i to se sve širi i postaje navika. Jako je važno uočiti ta tri područja na kojima se kreće naše liječenje.

Razbojнике zapravo nitko ne liječi u području razbojstva. Njih uzmu u zatvor, nauče ih nešto raditi, donekle socijaliziraju, ali oni se vraćaju često još gori. Nitko ne misli da treba liječiti, zapravo, nitko i ne liječi korijene zla u čovjeku. Kradljivca, seksualnog manijaka, čovjeka ~~koji razara brak~~ tko liječi? Mi tjeramo čovjeka da bude dobar, da bude čestit i ispadamo užasno naivni. Tako nam jasno Božja riječ kaže: tko čini grijeh rob je grijeha. I sv. Pavao u Rim. 11, 32 kaže da smo svi vezani pod grijeh da se Bog svima smiluje. I u Rim. 5 kaže sv. Pavao da su svi sagriješili i da su svi potrebni slave Božje. Ne može se dakle pomoći ljudskim silama, savjetom, odgojem ili ohrabrenjem. I filozofski gledano, čovjeka ne možeš tjerati da sam sebe popravi. To je uzaludno.

Čovjek je odgovoran za mnoštvo čina i to je druga krajnost gdje bismo mogli upasti u opasnost da kažemo - ako čovjek ne može ne griješiti onda nije odgovoran ako griješi. To nije točno. Čovjek nije mrtav i sposoban je u nizu stvari činiti dobro. Jedan razbojnik može mnogo stvari činiti dobro, ali ne može prestati biti razbojnik. Alkoholikar može i te kako i govoriti i činiti dobro, ali u području alkoholizma on je toliko

vezan da nije više odgovoran. Odgovoran je onda kada je počeo piti, ali ne i kasnije, kasnije je bolestan. Kada ga se tu počne liječiti, on postaje i tu odgovoran jer postaje sposoban ne griješiti. Zadiavljuje mnoštvo ljudi koji su se pokušali odreći pušenja i nije im to išlo. Nakon molitve, čak i oni koji se nisu htjeli odreći pušenja, više nisu mogli pušiti. Pušenje postaje odvratno. Time smo otkrili da postoji duhovno područje, odnosno duhovna sila koja to liječi. Pušenje na materijalnom području, ali je korijen duhovan, jer je čovjek koji pretjerano puši zao. Ne samo da on šteti svome zdravlju - to je područje medicinsko, ne samo da je nervozan - to je područje psihijatrije, nego on truje sebe i druge, postaje ovisnik, ne slobodan i u tome je njegovo zlo. U tom području je naše liječenje.

Kada čovjek malo razmišlja vidi kako je to područje zanimljivo, a iznenadi ga da se nitko nije sjetio tu liječiti. Klasična znanost olako je prešla preko toga smatrajući Crkvu kao dio folkloru, psihologije, lijepog međusobnog života, lijepih misli, kulture, ali ne i liječenja. Na području duhovnog liječenja imamo velika iskustva na pr. u liječenju alkoholičara. Dok psihijatri smatraju da je potrebno angažirati čitavu obitelj, apeliraju na volju bolesnika, mi ne. Samo molitva za tog čovjeka /čak nekada ne mora biti ni poučen, ne mora biti ni veliki vjernik / i najednom iz njega nestaje alkoholizam. Liječile su se dakle bolesti tijela i i bolesti psihe, a dopuštalo se da zlo bude nešto normalno i to nitko nije liječio. Crkva je pozvana to liječiti, ali se očito to još ne radi sistematski. Možemo reći, za ovo naše liječenje, da je samo intenziviranje onog što je normalno za Crkvu. Slično kao što neka bolnica može imati bolje lijekove ili bolje liječnike, tako i mi pronalazimo samo bolje načine liječenja duhovnih bolesti. Sve ovisnosti -cigarete, droga, alkohol, kava, seks i još koješta drugo, imaju duhovne uzroke.

Duhovno područje bolesti se otvara polako i dok čovjeka ne zahvati potpuno, možemo govoriti samo o navici. Netko može piti alkohol normalno, netko dosta normalno pušiti, ali onog časa kada to postane ovisnost, ropstvo, tada je to zlo. Zašto zlo? Zato jer je čovjek prestao biti slobodan i ropstvom je ubijeno njegovo jastvo. Zato ispitivanje kada i kako se dogodila ovisnost mora zahvatiti različita područja. Ponajprije uzrok može biti psihički, a rijetko kad materijalni. Nije uzrok to što je on pio pa to postala navika, nego uzrok mora biti neka rana u psihi a ovisnost je u duhu. Ako ispituje alkoholičara moramo potražiti njegove rane djetinjstva, braka, vidjeti dali njega netko tako potiskuje da on mora sam sebe potiskivati i to nadoknadjuje alkoholom. Rana može biti na području psihičkog, emotivnog (pomankanje ljubavi) ali se liječenje mora odvijati u području duha. Ispitivanjem i razgovorom moramo tom čovjeku pokazati da je njegov alkoholizam postao zlo i već pitanje savjesti. Dakle, moramo ga dovesti dotle da on uvidi da je to zlo i grijeh. Ako to ne uvidi nećemo ga moći liječiti. Tako isto i kod seksa i kod droge i kod svih drugih ovisnosti. Time što konstatiramo trenutnu činjenicu i neke uzroke mi još ništa nismo učinili. Liječenje počinje tamo gdje otkrijemo ranu i dovedemo čovjeka dotle da on može oprostiti onima koji su mu je nanijeli i prizna da je u jednom trenutku sam odlučio (možda iz samosažaljenja, depresije) piti. Kada je čovjek odlučio, opredijelio se za piće tu je grijeh i tu ga zlo i Zli drži. Budući da se on može tjerati molitvom, postom i sakramentima, možemo tvrditi da je medicinska i psihijatarska metoda premalena, preslaba. Ona nema mogućnosti da čovjeku oprosti krivicu. Ako to i pokuša onda to čini u području psihičkoga, i opet to nije kajanje, opet nije oslobodjenje a pogotovo nije dovodjenje sile koja može osloboditi od zla. Od grijeha nas može osloboditi samo Bog.

Ovdje treba još naglasiti da u liječenju ne mogu pomoći ni koje kakve religije ni koje kakve meditacije. Neki ljudi tvrde da su se od alkoholizma izliječili transcendentálnom meditacijom. To se može trenutno dogoditi. Ali meditacija ne može riješiti krivnje i krivice. Zlo koje se javilo u alkoholizmu može se prenijeti na druga područja i čovjek čini zlo, a ne zna zašto.

Sve duhovne bolesti su zapravo prijelazne, nasljedne i prenosive.

Kao što se istočni grijeh prenosi od Adama do svakog čovjeka danas, tako se prenosi i svaki drugi grijeh. Ne po genima, nego po duhu. Budući da je Bog duh, u čovjeku se događa otklon od Boga. Taj otklon se prenosi generacijama /može se prenijeti rođjenjem, nekim emotivnim ili duhovnim srodstvom, kumstvom npr./ Kao što je alkoholizam prenosiv, tako i sa svakom drugom ovisnošću. Neke psihičke bolesti su također nasljedne a također su i na nas prenosive i mislim da ćemo otkriti da su njihovi korijeni u području duhovnog. Kod emotivnih rana važno je dovesti čovjeka, kao i kod psihičkih i tjelesnih, da on uvidi da je u njemu bila rana, ali se o n odlučio sažaljevati ili mrziti. To je bila njegova odluka i zato je liječenje - odluka da oprostí. Prije te odluke mora se dogoditi priznanje. Važno je uvidjeti ovu finu i jedva prepoznatljivu granicu. Tu granicu često i ne zapažamo, a ona je prijelaz u zlo. Bolest kao takva je normalno fizičko zlo, ali ona te može dovesti da se odlučiš i za duhovno zlo (prihvatiš samosažaljenje). Američki liječnici tvrde da je 70% slučajeva raka rezultat grižnje savjesti. To znači da se čovjek u određenom trenutku odluči za mržnju, ta mržnja je područje zla i zlo pritišće tako organizam da se on ne može braniti. Organske bolesti dobiju reperkusiju u duhovnom području i mogu se pojačati. Zato nije dosta samo organsko liječenje. Pogotovo je to osjetljivo na području psihe. Tu su ljudi osobito lako spremni,

čim imaju malo poteškoća, paničariti pa se počnu sažaljevati, 49
onda in uhvati strah i konačno se prepuste.' Čovjek koji hoće,
može i psihičkoj i svakoj drugoj bolesti reći "ne". Na nama je reći
svoj "ne", ali nije i izvršiti- kaže sv. Pavao i tu Bog može na-
praviti čuda. Uvijek treba sa finoćom pristupiti čak i tim
psihičkim bolesnicima pa im pokazati tu granicu gdje on treba
reći "ne" i priznati krivicu. Čak i malo dijete ima situacija
u kojima odlučuje. Mi mislimo da dijete nema slobodnu volju
mi ne znamo ima li ili nema, to je drugo, ali je drugo reći
da nema. Bog sigurno ne uvodi nekoga u nebo ili pakao, a da to
svatko sam ne odluči. Dijete sigurno ima neku mogućnost za koju
mi ne znamo. Poznato je da se dijete već u utrobi majke brani,
znači da već ima neki mehanizam u sebi, možda čak neku svijest,
pogotovo što vidimo kasnije da čovjek prepoznaje rane koje je
zadobio u djetinjstvu, možda čak kod začeca. To znači da je
dobro, kod skoro svih bolesti čovjeku pomoći što je bolest
prihvatio /grijev/. Pogotovo ako se čovjek samosažaljeva, a to
je vrlo često kod psihičkih bolesnika. Oni postaju tužni, manični,
maltretiraju sve oko sebe, ali se ne odlučuju reći "ne".
Mi znamo reći -nemaju snage. Možda nemaju vanjske, fizičke
snage da pokažu odluku, ali im unutrašnja snaga uvijek ostaje
slobodna. Po našem moralu i Svetom pismu čovjek nikad nije
toliko sapet da ne bi imao slobodnu volju. I opsjednuti su čak
jurili prema Isusu, imali su slobodnu volju da jure prema
njemu da bi ih on oslobodio. Makar je za duh u njima vikao:
"Što nas mučiš Isuse? Što ti imaš s nama?", ali čovjek je
jurio bacao se, Znači i tamo gdje čovjek nije mogao sebe
izraziti, imao je slobodnu volju, čak opsjednuti. Tako je
izgleda i s djecom. Isus kaže: "Pustite, njima pripada Kraljevstvo
nebesko". Poslanica Hebrejima kaže da se nitko ne može spasiti
ako ne vjeruje. Budući da vidimo da djeca duboko, savršeno
vjeruju, znači da u njima postoji područje gdje se oni ipak
odlučuju.

Mi čak vidimo, kad liječimo na tim područjima, da se mnogi ljudi koji su u djetinjstvu dobili velike rane, više opredjeljuju za zlo. To znači da se djeca već od početka opredjeljuju, pa rane rastu ili ne rastu. Da bismo mogli liječiti moramo najprije doći tamo gdje čovjek hoće priznati da je on sam sebe napao. Predpostavljamo da i najteži psihički bolesnik ipak u sebi ostaje svijestan dobra i zla, i izleda da cijela psihička stvar tvorevina u čovjeku može psihički biti bolesna, ali da je čovjek duhovno zdrav. Iskustvo pokazuje da samoubojice koje su uspjele reći "da", da hoće biti oslobođene od samoubojstva, da su se i oslobodile. Onaj koji govori da se ne može toga odreći, da je pokašao pa ne ide, taj se obično i ubije. Drugačije rečeno, to znači da je on napustio borbu, da se predao sili zla, boji se i naravno ubija. Kada kaže "ne" tada ga je moguće liječiti. Zbog svega ovoga teško je reći koliko samoubojstvo nije krivica. Ako čovjek u alkoholizmu pogine, umre, baci se negdje, znači nije kriv. On nije kriv što se ubio, ali je kriv što je prihvatio alkoholizam. Tako je, zapravo, kriv i za jedno i za drugo. Liječnici kažu da samoubojici treba obično reći -ako i umreš, pazi na drugom svijetu će ti biti još gore, otići ćeš u pakao, drugo tvoji će zbog toga patiti, treće time nisi ništa riješio. Dug časa kad kaže "ne" on je zlu rekao "ne" i tada može početi liječenje. Nama je važno da mu pokažemo da je on htio bolest, da je zato kriv, da nije istina da ne može, da je Bogu sve moguće ako čovjek hoće, da je potrebno samo da kaže "da, hoću živjeti pa makar i patio." Kod samoubojica uvijek treba ići vrlo duboko. Liječnici daju neke motive pa se poneki spase ili dadnu lijekove, ali problem je na duhovnom području. Zato Crkva i kaže da je samoubojstvo zlo pa je postojalo i pravilo da se samoubojice ne smiju crkveno pokapati. Znači da je Crkva mudro slutila i znala da je i kod samoubojice u pitanju slobodna volja. Djavao

Nikada čovjeku ne može oduzeti njegove odluke.

Duhovno zlo ulazi u rane pogotovo ako se čovjek bavio okultnim praksama. Što znače okultne prakse? To su direktne demonske sile koje je čovjek prihvatio, odlučio se za njih. Nitko se ne može baviti magijom, spiritizmom, bilo kojom okultnom praksom, ako ne izreče svoj pristanak zlu. Djavao može napastovati, ali ne može sputati sve dok čovjek ne kaže "da" zlu. Zato čovjeka koji ima svoj duhovni život, redovito se ispovjeda, pričešćuje, moli, zlo ne može napasti jer se on stalno opredjeljuje protiv. Na čovjeka koji inače griješi i na taj način se opredjeljuje na zlo, okultne prakse mogu vrlo brzo djelovati.

Budimo svijesni da je svaki čovjek žedan ljubavi. Žedjajući za ljubavi čovjek će sve učiniti, nekad i samoubojstvo, samo da ga netko požali. Na tom području ljubav-mržnja najteže su rane. Shvatimo da je ljubav život, da je život Idus, Isus Bog, Bog ljubav. Kod Ivana Bog je ljubav a Isus kaže - ja sam život. Zato je svaka težnja za životom težnja za ljubavlju i svaki put ulaska u život je put ljubavi. Znači da liječnik na duhovnom području mora biti zaogrnut ljubavlju, ali tu ljubav treba dobro razlikovati. Jedno su geste ljubavi a drugo je ljubav kao takva. Jedno je šprica kojom dajemo injekciju, a drugo je injekcija sama. Ljubav, to nisam ja kao liječnik nego je ljubav Bog. Mnoge medicinske discipline neće uspjeti kao duhovna jer duhovna (milosna) medicina otvara čovjeka apsolutnoj ljubavi i ima moć nadoknaditi i izliječiti manjak ljubavi. Molitva kao molitva ne liječi, ali otvara u čovjeku mogućnost da se opredjeli za dobro, za ljubav i utoliko liječi. U našem liječenju vrlo je važna odluka čovjeka koji nam se obraća, no da bi čovjek došao u stanje da donese odluke, potrebna je molitva i to molitva prije i molitva poslije. Zato kažemo

da postoji milost koja predusreće, koja prati i koja donosi plodove.

Otkrili smo da se duhovne rane kreću u području savjesti, u području čovjekove odluke, u području čovjekove volje. Savjest je uvijek u čovjeku ono nutarnje duhovno ognjište, kako Koncil kaže - središte samog čovjeka i čak možemo reći da je savjest neka vrsta izravnog kontakta s Bogom. Savjest je povezana s Bogom i onda kada čovjek ne moli ili radi nešto drugo. Tako je savjest ono krajnje gdje se čovjek opredjeljuje za život ili protiv života. Savjest je zapravo onaj mehanizam u čovjeku kroz koji u njega ulazi život i gdje je život dok je savjest u kontaktu s Bogom ili život prestaje ako se taj kontakt prekida.

Do sada smo gledali rane sa stajališta savjesti i utvrdili da je zapravo u konačnici, kad se radi o duhovnim bolestima, svaka bolest čovjekova odluka. Neophodno je te iste rane promotriti sa stajališta ljubavi. Savjest je sigurno prostor u kojem se čovjek susreće s Bogom, ali i prostor u kojem se čovjek opredjeljuje za ili protiv Boga i u kojem se zapravo odigrava čovjekova odgovornost. Koja odgovornost? Ona u kojoj čovjek ljubav prihvaća ili ne. Zato je ljubav još jedan korak dalje u podsavjest ili savjest. Bog je ljubav a ne zakon, ma koliko god mi osjećali opredjeljivanje u savjesti kao zakon, to je ipak opredjeljivanje za ljubav ili ne. Bog je ljubav ili, bolje rečeno život. Mi smo odgovorni kada se ne opredjeljujemo za život. Kome? Prvi stupanj je savjest i u toj savjesti smo odgovorni čak sebi /možemo sami sebe optuživati da smo se razorili/, ali to još nije ta savjest. Odgovorni smo što sami sebe razaramo, jer se odjeljujemo od Boga, jer nam samo od Boga može doći život. Bog je ljubav, a ljubav znači dijeljenje, čežnja da još netko kraj mene živi. Savjest još

više. Ja odgovaram pred Bogom, jer u konačnici ja nisam svoj, nisam ja sebe nigdje naručio, nisam ja sebe mogao ni htjeti, niti sam sebe načinio, pa prema tome ja ne pripadam sebi. Drugim riječima svako odbijanje života je odbijanje kontakta s Bogom i odbijanje ljubavi. Odgovorni smo pred Bogom jer mu možemo reći i "ne". Filozofska etika govori samo o odgovornosti pred sobom jer mnogi ne doživljavaju ovu drugu odgovornost, odgovornost pred Bogom. Ja sebe mogu laka prevariti, ali Boga ne, jer je on život, ja sam njegovo djelo. U savjesti osjećam odgovornost što odbijam ljubav i to je područje moje odgovornosti. I, jer odgovaram, tu nastaju rane straha da ću biti kažnjen. One mogu biti podsvjesne ili svjesne, ali nema čovjeka bez te transcendencije u sebi. Jedna sudkinja za maloljetnike je rekla da je primjetila da su najteže rane kod ljudi strahovi od grižnje savjesti. Grižnja savjesti je strah od odgovornosti. Uvijek se maloljetniku govorilo da je kriv, kriv i kriv, i nakraju zato što je za sve kriv, ona mu sudi zbog toga što je kriv. Time se samo povećava rana u njemu i, pita se ona, kako tu ranu liječiti? Pokušati ga utješiti je u ljudskom djelokrugu i time se maloljetnik može pred sobom opravdati zbog samorazaranja, ali ostaje uvijek rana koja je transcendentna i koja se ne može liječiti na ljudskoj razini. Ne može se strah ukloniti nikakvim ljudskim tumačenjima jer svako tumačenje i dokazivanje je naivno, jer rana ostaje zbog pomankanja Boga, ljubavi, života. Tu je čovjek ugrožen. Nije rana samo strah od kazne nego je to strah od ugroženosti, jer stojim pred smrću, uništenjem. Taj strah može ukloniti jedino Božja ljubav jer je Bog izvor života. Zato će rane od pomankanja ljubavi uvijek biti rane osjećaja ugroženosti vlastitog života. Čovjek ovisi o ljudima, malo dijete ovisi o ljudima, njegov tjelesni život, pa i razvoj, i zato gdje god manjka ljubav

ljubav oca, majke ili nekog drugog, ono to osjeća kao ugroženost svog života. Ako nema hrane, ako nema nekog tko ga voli, ako na njega viču, psuju ga, izruguju mu se, ono to osjeća kao odbacivanje. Time je ugrožen njegov ljudski život, jer je to ljudska ugroženost. Takve rane se mogu liječiti ljudskim načinom, ljudskom ljubavlju, povjerenjem, razgovorima, psihijatrijom. Svaka takva ljudska ugroženost nosi u sebi još jednu drugu. Budući da ga ne vole ljudi, u čovjeka se uvlači još jedna tama, a to je ugroženost od Boga. Ako ga ljudi ne vole on gubi antenu za Božju ljubav i teško mu je povjerovati da ga Bog voli. Takve rane i takve prostore može samo Bog liječiti. U čovjeku koji ima takve emotivne rane /roditelji ga su voljeli, ostavili ga, pustili ili prepustili nekom drugom, ili, dovoljno je samo da nije bilo nježnih riječi, milovanja, draganja, ljubljenja, grljenja djeteta/ svako takvo pomanjkanje stvara u čovjeku osjećaj da je nevoljen i da može biti napušten. Tim pomanjkanjem ljudske ljubavi napadnut je temelj čovjeka, ono iskonsko povjerenje i sigurnost i tu nastaju problemi jer čovjek više ne može vjerovati u Boga. On se nema našto naloniti i umire. I ako i ne napravi samoubojstvo izravno, on se ugasi kao svijeća.

Gdje prepoznati zlo koje je nastalo zbog pomanjkanja ljubavi? Čovjek koji ne može vjerovati da ga Bog ljubi, baš zbog tih rana traži, grebe se da dohvati nekog čovjeka koji će ga voljeti, on pretjerano traži ljude, ljubav, nježnost, nečiju prisutnost. Svaku negativnu riječ doživljava ubjito. Takav je čovjek nesposoban biti sam, samostalan, on se druge osobe hvata kao utopljenik. Ljubomora je samo jedan znak ugroženosti u odnosu na Boga. Takav čovjek traži znakove ljubavi, traži u čovjeku sigurnost, a budući da mu je ni jedan čovjek ne može dati, on postaje agresivan, pun predbacivanja rezigniran. U znakovima depresije kao bolesti naći će se pomanjkanje ljubavi i nesposobnost da se vjeruje Božjoj ljubavi. Normalno je, ako takvoj ženi ili mužu umre bračni drug na kojeg se priljepio

da gubi smisao života, ubija se ili izdahne. Ako fizički ne umre ta će osoba psihički oboljeti i početi nositi fizičke bolesti. Taj užasni manjak, taj panični strah, ta nemoć da se vjeruje Bogu, da se stane čvrsto na neko tlo, to stvara bolesti u čovjeku. Pomanjkanje ljubavi je najsigurnija dijagnoza za svakog čovjeka. Zato ćemo morati znati prepoznati točno iz simptoma da prva i najteža rana nastaje u trenutku začeca. Budući da je čovjek biće koje na sebi nosi grijeh, a to znači egoizam / to znači da čak i bračna ljubav na sebi nosi više užitka nego li ljubavi, da seksualni čin ne nosi samo nježnost nego zadovoljenje tijela, kao što kad se hraniš ne hraniš se iz ljubavi, nego grabiš, ali traži se bar neka pristojnost da sakriješ kako tijelo grabi, kako je sebično, tijelo je uvijek sebično, seksualnost se događa u području tijela i zato je sebična / gotovo je nemoguće da ne nastane rana u svakom čovjeku u trenutku začeca. Rezultat grijeha, iskonskog i drugih, je ta rastavljenost zakona života od zakona tijela, od prirodoznanstvenih zakona. Tijelo se ravna po prirodoznanstvenim kemijsko-fizikalnim zakonima a duh po zakonima života. Tijelo, kada je žedno ili se hoće zadovoljiti i bilo kojem pogledu, ne pita jeli to moralno ili ne. Ono traži zadovoljenje i tu nastaje mnoštvo kratkih spojeva. / Ti meni daj da se ja zadovoljim ne pitam te je li to moralno ili ne, da li će se dijete začeti ili ne. I dijete se redovito začinje bez one istinske duboke ljubavi. Koliko god mi to željeli lijepo izreći da je to nesebična ljubav, ona ne može biti samo nesebična jer tijelo traži svoje. / Nakon začeca vrlo je važno temeljito ispitati prvih devet mjeseci u utrobi majke. Majka se može veseliti djetetu jer joj to odgovara, jer će moći u djetetu uživati. Koliko god izgledala majčinska ljubav, ona će se kasnije kada dijete počne odrastati pokazati u tome da će otac ili majka odredjivati djetetu što treba raditi da im bude na čast. Ne možemo misliti da majčinska ljubav ili ljubav bračnih drugova koliko god bila sveta i velika, da je samo nesebična. Sakrament ženidbe liječi tu ljubav, a ne ozdravlja je do kraja. On je potpora u bračnoj ljubavi. Nema čovjeka koji tih devet mjeseci u utrobi majke ne osjeća kao ranu. Sjetimo se samo feminiz-

dijete pripada meni, ja moram imati dijete, ja imam pravo na dijete.

U utrobi dijete to duboko osjeća i registira. Ono je znači postalo igrač! ~~sebična ustanova~~, ono mora igrati odredjenu ulogu, služiti majci, ne može biti ono što jest.

S jedne strane ranjava ta sebičnost koja izgleda kao velika ljubav, a s druge strane ranjava kada dijete nije željeno. Ono je tada došlo neplanirano i kvari roditeljski životni ambijent. Svjesno ili nesvjesno mogu čak pomišljati -ah, da barem nestane, možda će spontano otići, dobar sam kršćanin pa ga baš neću pobaciti. Nema čiste ljubavi u majčinskoj bračnoj ili bilo kojoj drugoj. Od trenutka začeća pa dokle god hoćete, mi smo uvijek ~~na~~ smrt bolesni kako kaže Kierkegaard. "U grijesima me začeo moja majka" -kaže David. To je duhovna bolest koju moramo jasno vidjeti, i ne tražiti je samo u pojedinim znakovima, jer ona postoji egzistencijalno. Čovjek je rođen u bolesti, bolest je njegova egzistencijalna stvarnost i ta egzistencijalna stvarnost se samo povećava.

Dijete registira mrmljanje/kuda muško, a oni žele žensko ili obrnuto/, bolest majke (ako povraća) i to se u njemu nagomilava. Što se zapravo nagomilava? Nagomilava se nepovjerenje prema Bogu, prema ljubavi.

To znači da se skraćuju antene kojima možemo registrirati i doživljavati Božju ljubav i sigurnost. Takvom čovjeku je uzalud govoriti i grliti ga da bi mu se nadoknadila ljubav. Tu je jedina terapija molitva, jer izliječiti ga može samo milost i zato je neophodno da milosni (duhovni) liječnik dopusti da kroz njega dodje tom čovjeku. I dolazak na svijet čovjek doživljava kao neprijateljstvo, kao udarac na sebe, kao atentat. To se registrira i uvijek umanjuje povjerenje u Boga. To je stvarnost grijeha u kojem živimo. A tek kolika rana mora nastati ako dijete iza rođenja mora biti u inkubatoru. Bilo bi najbolje, kada se dijete normalno rodi, da bude uz majku, na njezinim prsima, da osjeća bar neki njezin dodir. U njemu raste nepovjerenje pogotovo ako ga daju nekoj dojilji, ili ako je majka umrla pa dijete odgaja netko drugi ili ako otac nikada nije imao vremena za njega.

To sve više i više umanjuje ono iskonsko povjerenje koje postoji u čovjeku. Moramo imati na umu, i kad netko prilikom dijagnosticiranja kaže da je imao divno djetinjstvo, da u njemu postoje rane ali se možda samo nisu povećavale. Ne treba tražiti neke velike stvari jer toliko je, naoko, nevažnih događaja koje je dijete registriralo koji su ga ranili. Ako je bio kakav veliki događaj, šok, to se kasnije obično pretvori u psihičku bolest. Svaka kasnija rana u životu se samo nadovezuje na ove najranije. Čovjek je to osjetljiviji što je više rana dobio u djetinjstvu. On je kao napeta žica, njemu su i psiha i živci napeti. Zamislite čovjeka koji čeka smrtnu osudu, posljednja mu je noć, napet je. Tako i čovjek kojemu manjka ljubav, on je kao čovjek koji iščekuje smrtnu osudu. Takav čovjek primjećuje svaku sitnicu. Njegova psiha je toliko napeta da primjećuje što drugi ne, toliko je senzibilan kao da ima neke vrlo osjetljive primopredajnike u sebi. Takvi su izvrsni za spiri-
tističke medije, znači za okultističke medije i za medije radieste-
ziste. Takvi ljudi su obično i neurotični. Što to znači i zašto? Oni prejak doživljavaju stresove, strahove, ugroženost i braneći se od svega toga, postaju neurotični i čak fizički bolesni /reuma, čirevi, glavobolje, bolesti srca/. Takvi ljudi vrlo lako dobiju slom živaca. U psihologiji kažemo da je stupanj njihove osjetljivosti pretanak, oni se brzo istroše.

Duhovna (milosna) terapija znači milošću i molitvom pomoći čovjeku da stekne povjerenje u Boga. Snaga tog povjerenja ući će u njegove živce i on će ozdravljati i psihički i tjelesno. Tako se izvrsno mogu protumačiti različita fizička ozdravljenja. Bilo bi dobro još dodati da ti "senzibilci", neurotičari u paničnom strahu vrlo lako uzimaju oružje u ruke. Oružje uzima onaj koji je u strahu /za Staljina i Huseina kažu da su imali panične strahove./ Takvi ljudi su jedino sigurni s oružjem. I zapravo - pomanjkanje ljubavi vodi ra-
tove. Ti ljudi nesigurni u ljubav, u konačnici nesigurni u Božju

ljubav ratovat će, grčevito se držati drugog čovjeka, zakopati se u znanstveni rad, u čitanje knjiga, gledanje televizije ili bolesno jesti. Takvi ljudi su takodjer vrlo boležljivi, stalno se razboljevaju od nekih novih i novih bolesti ili se zna dogoditi da postanu pretjerano religiozni. Psiholozi ih nazivaju religioznim manijacima. Takvi ljudi imaju potrebu dograbiti se Boga, a budući da je Bog nevidljiv, oni grabe vidljive stvari, pa ljube oltare, poste i mole, jure na sto pričesti i ispovijedi, stalno viču, pjevaju Bogu. Oni pokušavaju forme zamjeniti Bogom i sasvim je normalno da se u njihovom duhovnom životu ništa ne događa. I u liječenju neće mnogo pomoći naša uvjeravanja, neka naša velika ljubav, nego molitva, liječnikova povezanost s Bogom. Mnogi od takvih ljudi se stide toga što nisu bili voljeni i većinom to kriju jer se boje da je to psihička bolest. Ne vrijedi takvog čovjeka ni uvjeravati ni razuvjeravati već je važno da liječnik zna da je rana tu i da je Isus može izliječiti. Ta rana je prisutna, životna je i iz nje čovjek reagira. Psiholozi su u takvim slučajevima u neprilici pa se uvjeravaju da pomažu razne teorije koje su postavili Freud, Jung, Adler, ali to su sve samo pokušaji da se pronadju korijeni psihičke bolesti. Za njih su sve ovo što smo prije spomenuli bolesti, a za nas u duhovnom liječenju tek simptomi. ~~Mnogi će nas napadati,~~ ali mi vidimo rezultate, ljude koji su izliječeni na principima duhovne medicine. Duhovnim liječenjem se čovjek ne samo liječi nego i spasava. U Svetom pismu i poslanicama i Efežanima i Kološanima piše - da treba ući u kraljevstvo Kristovo i tek tamo se čovjek može liječiti. Zato se razbojнике i kriminalce ne može preodgajati, mogu im se samo nekim metodama prekriti rane i zlo u njima, ali se to ne može tako iskorijeniti. To je duhovna bolest i treba je duhovno liječiti. Djeca doživljavaju da ih roditelji ne vole i to izražavaju, protestiraju. Ona ne mogu slušati roditelje, najradije bi pobjegli ili su

ljuti na roditelje. To je protest, a rana je tu /nastala je zbog neljubavi roditelja prvih devet mjeseci, oni su ga se željeli riješiti ili sl. /. Kasnije dijete počne bježati od kuće, bijesno je na roditelje, viče da ga nevole. To su sve izrazi nutarnje muke i rane. To je simptom.

Važno je, pri svemu ovome, ne pomisliti da smo mi ti koji liječimo, a drugi su bolesni. Svi smo mi zapravo bolesnici jer nema čovjeka koji nije ranjen. Mi liječimo ljude koji su već u krajnjoj nemoći. Liječnik, u duhovnom liječenju će moći druge liječiti ako svakodnevno sebe liječi.

Takva djeca su obično vrlo ljubomorna na brata ili sestru kad se rode, tu niti jedna medicina ne pomaže kao molitva /položiti ruke na dijete kad spava, moliti nad njim i - to donosi rezultate./ Maloletni prijestupnici su sigurno naši pacijenti kao i mladi okrenuti erotici i ranim seksualnim odnosima. To je sve žedj za ljubavi. Najjača sila koja čovjeka drži je ljubav i zato najjača bolest koja čovjeka može uništavati je manjak ljubavi. Teološki to možemo reći ovako - ako je Bog ljubav i ako od njega sve dolazi, onda su Božja stvorenja ovisna o svom Stvoritelju. Ni sutrašnji dan ne postoji, Bog će ga tek stvoriti i mi ovisimo o tome.

I ~~ko~~ kada posumnjamo da će ga stvoriti, jer smo ranjeni u ljubavi, agresivni smo i napadamo i sebe i druge. Čovjek je zapravo gubav od toga koliko ima rana. ~~Žedj~~ za ljubavlju je najveća. Ali kako će slijepac voditi slijepca? Jedini izlaz je poći k Bogu. Svi mi imamo duboko iskustvo kako se rane ne mogu ljudski liječiti. Svi smo mi isli tražiti ljude da nam dadu malo ljubavi, reknu lijepu riječ, da se ispričaš, ali rezultat je trajao sat dva. Ako idemo moliti onda to može biti trajno. Ako iz dana u dan to činiš najednom nadržateš potrebu da trebaš ljude, toliko nadržateš da si sposoban davati. Toga moramo biti svjesni i ne dati se zavaravati. Bračni problemi nastaju najviše tu, jer jedno i drugo traže ljubav, jedno

i drugo očekuju ljubav jer su žedni, a ni jedno ni drugo ne mogu dati toliko ljubavi. Zato vrlo lako dodje do svadje, napetosti i prije ili kasnije ljubav umre, zato i kažu ljudi da je brak sredstvo da se uništi ljubav. Psovka je takodjer znak i simptom rana. Psovka je protest čovjeka koji hoće nadržati svoju nemoć i biti jak. Čovjek psovkom dokazuje svoju muževnost, a izranjen gubi iz vida da muževnost nastaje iz ljubavi i povjerenja. Osvjedočili smo se mnogo puta da brakovi u kojima se moli, u kojima se ide Kristu, nadržavaju te slabosti i muž i žena se sve više vole. Bezdan, koji u ljudima čezne za ljubavlju, mnogi pokušavaju ispuniti sve boljim radnim mjestima, gomilanjem novca i svakim drugim materijalnim bogaćenjem.

Da rezimiramo, u području savjesti važno je od čovjeka tražiti da prizna svoju krivnju. Kao što čovjek može i treba zlu reći "ne" tako i ljubavi treba reći "da". Povjerenje u ljubav je odluka čovjeka. Dosadašnje iskustvo je pokazalo da ljudi koji brzo kažu svoj "da" nisu se zapravo odlučili, iako su sve razumjeli.

Liječenje emotivnih rana je područje psihijatrije i zato je dobro takvog čovjeka najprije uputiti psihijatru da mu dade potrebne lijekove. Emotivno reagiranje nastaje iz ugroženosti, jer čovjek ne nalazi stijenu na kojoj može graditi. Strahovi se izražavaju na stotine načina, kao što se jedan grijeh pokaže u stotinama drugih. Jedna se rana raspršila na stotinu rana i izražava se pretjeranom emotivnošću. I ono što čovjek osjeća u snu, kad se probudi u strahu, panici ili ga je strah visine, ili strah od jela, ne može ovo prihvatiti ili ovo primiti, ne može ni sebe primiti ili osjeća u snu da ga netko guši, sve su to znakovi nepovjerenja. To ranjeno iskonsko povjerenje bi se zapravo trebalo liječiti krštenjem, a zatim molitvom da bi krštenje moglo izrasti.

2. DIJAGNOSTIKA
Dijagnosticirati znači prema znakovima pronaći uzroke i vrstu bolesti. Budući da se ovdje radi o duhovnoj bolesti, radit će se

31

i o načinima duhovne dijagnoze. A kada se radi o duhovnoj dijagnozi, radi se o nečemu što se više može usporediti sa svjetlom i tamom negoli sa onim specifičnostima s kojima mi obično uspoređujemo kada govorimo o bolestima u drugim područjima.

Na koji način dijagnosticirati duhovnu bolest? Postoji neka vrsta tako reći, intuitivne dijagnoze koja se u duhovnoj teologiji prepoznaje po tome što netko ima dar spoznaje ili dar prepoznavanja duhova. Mi ćemo ovdje potražiti znakove koji su vidljivi svakom čovjeku, i onom koji je iskusan u duhovnom pogledu i onom koji je tu laik. Dijagnoza se može postaviti ili na temelju uzročnosti - etiološki dakle, ili po znakovima - simptomima.

Kako dijagnosticirati duhovnu bolest prema uzroku? Nama je uvijek bliži simptom nego li uzrok i zato uvijek najprije pitamo na što se ljudi tuže, dakle najprije ćemo tražiti simptomatsku dijagnozu. Ali gledano na čovjeka i na bolest uvijek je bliža etiološka dijagnoza.

Što znači pitati za uzroke bolesti? Prvo što čovjeka (pacijenta), treba pitati je pitanje djetinjstva. Tako da već i prije nego što pitamo na što se ljudi tuže i koje imaju simptome, pitamo sjećaju li se načeg iz djetinjstva /je li odnos s ocem ili majkom bio skladan ili ne/. Čim nam netko kaže da je bio ili bez roditelja ili u rastavljenom braku ili da je morao biti kod dojilje, ili u bolnici, odmah možemo sa sigurnošću zaključiti da taj čovjek trpi i sigurno ima posljedice. To znači da postoji temelj za nove i nove bolesti. Osobito je važno pitati jesu li otac ili majka bili strogi, jesu li se svadjali, ili rastavljeni, ili da li je netko od njih pio, je li otac tukao majku ili obrnuto, jesu li otac ili majka maltretirali djecu, je li bio izbačen iz kuće, je li se u kući psovalo, je li se ponižavalo ili preziralo djecu, jesu li bili siromašni, je li kao dijete morao raditi teške poslove ili sl. Najprije treba ispitati ona područja kojih se čovjek može sam sjetiti. Iskustvo pokazuje da gdje god su otac ili majka bili

strogi to postaje osnova svih kasnijih rana, a rješavanjem toga rješava se i sve posljedično. Uzrok bolesti je prije negoli je ona uopće nastala. Kasnije su većinom povodi bolesti, ali više ne uzroci. Pogotovo se ne smiju okultne prakse postaviti kao nešto bitno.

Drugo je područje kojeg se on ne sjeća. Kad se radi o tom etiološkom pitanju onda treba saznati što više o njegovom djetinjstvu iz onoga što je čuo od drugih. Većinom se otkrije da su majka ili otac ili netko drugi već ispričali djetetu da ga nisu ni očekivali, da im je teško palo što je došao na svijet, da je bilo jako teško radjanje, carski rez ili pak dugo radjanje, babica bila ljuta, čak da su ga htjeli pobaciti ili da se netko bunio što se dijete rodilo, otac ili majka su bili protiv. Većinom ćemo otkriti da je taj čovjek to čuo. Upozoravam, nije bolest što je on to čuo, nego je bolest kada su ga htjeli pobaciti. Treba se čuvati toga da se površni podaci označe kao uzroci bolesti. Zatim, treba saznati je li otac možda bio pijan, je li maltretirao majku, je li začeto dijete neplanirano, je li bila teška majčina trudnoća, je li majka u trudnoći morala reško raditi, je li болоvala sama, je li se sama borila za dijete, je li i sama bila već na kraju snaga.

Ti podaci pokazuju prave uzroke bolesti. Što je čovjek bliže svom rodjenju to su podaci vjerodostojniji, zapravo izvori i uzroci bolesti su izvorniji. Ako je netko i poludio, dobio slom živaca, to samo znači da je već bio toliko slab da njegova psiha nije mogla izdržati borbu. Kažu liječnici da čovjek zna 50% psihičke energije trošiti na grižnju savjesti, na različite rane koje ga pritišću i kada se to iznutra izliječi 50% energije u njemu raste. Normalno je da se dogodi eksplozija bolesti, ako čovjek sa 50% psihičke energije previše radi, doživljava nove šokove ili pak ne jede.

I zato je nužno u liječenju, ne otkloniti posljedice, nego pro-
naći uzroke i tu liječiti, dakle, ne liječiti plod nego stablo.

Upozoravam vas, kad se radi o duhovnim bolestima, idite na početke

~~idite na početke~~ već i stoga što je čovjek kao dijete najosjetljiviji on je nemoćan, u potpunosti ovisi o roditeljima i okolini. Dakle, s jedne strane ovisi, a drugo, dijete ne može reći gdje ga boli. Zato će u toj fazi /u tih devet mjeseci i prve tri godine života/ neprestano doživljavati nesporazume i nerazumjevanje. Svi kasniji nesporazumi manje pogadjaju čovjeka. Dijete je vezano za druge i gdje god drugi trpi to ono osjeća daleko jače, gdje god dakle nastaju svadje među roditeljima, gdje god majka doživljava stres, šok, dijete doživljava ugroženost sebe. Onda se u tom djetetu lomi sve, ono svim silama pokušava sebe braniti, cijelo se njegovo biće pokušava braniti, a to znači da dijete strahovito puno energije mora potrošiti samo na samoobranu. Sitnica u djetinjstvu može stvoriti velike bolesti. Kasnije u životu čovjek je racionalan i može stvoriti niz obrambenih sustava. Najteže šakove stvara situacija u kojoj roditelji nisu željeli dijete, a pogotovo ako su to govorili ili mrmljali. To je duhovna rana u kojoj dijete baca sve svoje sile na obranu, jer je to borba na život i smrt. Normalno je da je takvo dijete slabo i stalno u sebi osjeća potištenost, osobito strahove, panične strahove i tjeskobe. U njemu je duboko nepovjerenje i ono nikome ne vjeruje.

Prvo je dakle bilo kakav govor o abortusu, bilo kakva situacija u kojoj su roditelji htjeli i mislili pobaciti dijete ili se dogovarali ili ih netko nagovarao ili se svadjali. To su situacije u kojima su prve i najteže rane. Druge rane koje nastaju jesu one u kojima je majka doživljavala stres ili šok, ili su se roditelji svadjali. Treća teška rana (teško je reći koja je najteža), je ako je dijete nakon rođenja moralo biti izvan roditeljske blizine. Može biti iz najboljih pobuda to da roditelji daju djecu tetki ili baki na odgoj ili ako ide u vrtić, dijete to automatski doživljava kao da ga se roditelji žele riješiti, dakle znači ugroženo je, nije ljubljeno. Dokle god ti netko ne kaže

da si vrijedan čovjek osjećaš ~~užas~~ strah da svaki čas možeš biti uništen jer nisi vrijedan, nema nitko razloga da te zadrži. Osim toga takvo dijete je daleko od roditeljskog kontakta, ne osjeća kucaje njihova srca, nije zaštićeno njihovim tjelesnim doticajima i izrazima njihove ljubavi i privrženosti. Stoga dijete gubi povjerenje i automatski se postavlja samoobrambeno protiv stranih ljudi i tijela. Dijete je moralo prerano napustiti sigurnost i sredinu u kojoj je u utrobi majke steklo povjerenje, te strane osobe za njega znače opasnost. Zato će takvo dijete ili gorko plakati ili se povući u šutnju i strah, a kad odraste pokazivati agresivnost kao samoobranu protiv stranih ljudi i agresivnost kao osvetu roditeljima što ga nisu zadržali i štitili njegovo povjerenje, a to znači život. Četvrti veliki uzrok, je strogost roditelja nakon rođenja. Problematično je kada roditelj hoće dijete popraviti pedagoškim opomenama umjesto nježnošću, ljubavlju, prihvaćanjem. Postoje dvije vrste odgojnih mjera /odgoj- toje radjanje i nakon rođenja/ ili roditelji tako prihvaćaju svoje dijete da ga brane prijed svim ljudima i da ga uvijek iznova vole. To je divan način, ali je opasnost u tome da dijete može biti previše vezano uz roditelje, da osjeća preveliku zahvalnost i ne može biti slobodno. Drugo je, da roditelji u svojoj velikoj ljubavi i strahu za djetetovu budućnost, neprestano opominju dijete. To je lošiji način. Dijete tako osjeća da mora biti savršeno da bi bilo ljubljeno. Dijete neprestano troši energiju na to da bude dobro, osobito ako roditelji kažu da je susjedov sin bolji /on je dobar, on sprema igračke, a ti ne/. To nije dobro. Dijete osjeća da je susjedov sin voljen, a ono ne. Počinje ljubomora, onda samosažaljenje, zatim težnja da se pokaže boljim, onda ga u toj muci, kad vidi da ne može uspjeti hvata bijes prema roditeljima /jer ne može uspjeti da bude voljen/.

Jedno od područja za koje svakako treba pitati je i to ,zna li kakvo je bilo njegovo rođenje. Dijete koje je pri rođenju doživjelo gušenje ili nije imalo dovoljno kisika ili je rođeno carskim rezom, ili je bilo rođeno sa sedam ili osam mjeseci pa je moralo biti dulje u inkubatoru, sve to stvara u djetetu jak osjećaj ugroženosti, muke i panike. Iz panike radja se s jedne strane samosažaljenje, a s druge agresivnot i nepovjerenje.

Čovjek se, dakle, bori protiv ugroženosti ili tako da pokušava pobuditi sažaljenje /time ljubav/, ili tako da je agresivan /to je pobuna zbog toga što ga ljudi ne vole i želi ih na taj način prisiliti/. To je ono što se na velikom planu pokaže u ratovima. Natjerati drugog čovjeka da mora biti uz tebe. Zbog toga ćete naći djecu, a i odrasle, da su tihi, samo šute, za dijete se obično kaže da je mirno, međjutim, zaboravljaju da tu nešto nije u redu, da je dijete premirno, da ono pati, da nešto skriva u sebi. Ili pak - dijete je toliko teško da kažu - nepodnošljivo je, vječito se dere, agresivno je, plače, tuče se, traži, traži, traži. Ta se osoba isto tako počinje ponašati kao odrasla. Osobito opomene je dijete doživljavalo kao vezivanje još jednim užetom više, svaka je opomena u djetetu stvarala nesigurnost i ono nije postiglo pravi odnos ni prema stvarima ni prema ljudima, ni prema bilo čemu. Uvijek je u nekom strahu. Ono uopće nije slobodno ući u svijet kao takav, nego se povlači. Bolest je upravo u tome da se čovjek povlači od života. Dijete želi pod svaku cijenu ugadjati roditeljima i obično vam takvi ljudi govore /to je simptom/ da su imali divno djetinjstvo. Ljudi će tvrditi da su imali divno djetinjstvo, da su ih roditelji voljeli, a to je samo znak da su pokušavali biti onakvi kako su ih roditelji zamišljali. Takav čovjek se lako iscrpi od novih šokova i eksplodira, razboli se.

Vrlo je značajno prilikom ispitivanja pacijenta saznati kakvo je bilo rođenje, trudnoća i osobito prve tri godine života. Etiološki moramo dobro proučiti razdoblje prije začeca, pa ljude zato trebamo

pitati - da li je bilo tako bolesnih u njihovoj obitelji, djedova, baka, tetaka, stričeva, braće, sestara, roditelja. Drugo, treba ispitati je li bilo u obitelji samoubice. Naime, samoubojstva u cijeloj obitelji stvaraju osjećaj ugroženosti /pogotovo kada je dijete u pitanju/ -to je tzv. duhovni prijenos. Zatim, da li je bilo spontanijih pobačaja to je ono gdje se majka bori, ali ne može zadržati dijete i ta muka - a što ako tako bude i s ovim djetetom, ono upija kao grč i ranu. Pogotovo ako su abortusi bili voljni, dijete upija svu stravu tog čina a i grižnju savjesti majke. Iskustvo pokazuje da je dijete to primilo duhovnim putem. Abortusi će se uvijek manifestirati /kod djece rodjene nakon abortusa/ kao panike, protesti, opiranje Bogu i ljudima i vrlo često se takvi ljudi pokušavaju ubiti. Treba ispitati da li se netko ubio, da li je netko psovao, da li je netko bio bludnik, da li je bilo mržnje, svadje među njima, svadje sa susjedima, da li je netko od predaka bio ateist, protivnik Crkve, borio se protiv Crkve i Boga. Treba, također, saznati da li je bilo kakvih psihičkih bolesti, da li su preci proklinjali ili bili prokleti, jesu li se bavili okultnim praksama, magijom i spiritizmom, je li netko iz kuće bio vračar ili su išli vračaru. Ima obitelji koje ^{su} naprosto označene vračarskim praksama i koje to prenose na generacije. U takvim se obiteljima događaju mračne, neobične stvari ili nesreće, umiranja, mržnje, svadje, samoubojstva i tome sl. Dalje, da li je netko u njihovoj obitelji bio veliki pijanac, pušač, ovisnik o novcu, drogi, bludnik, preljubnik. Je li bilo rastava brakova, teških sukoba. Treba nadalje, pitati kako se slavila nedjelja, kako su se u obitelji vladali nedjeljom. Ako saznate da se nedjeljom radilo, otkrit ćete teške zapreke. S jedne strane premorenost jer se moralo raditi čak i nedjeljom, a s druge strane opterećenost u savjesti što se nije štovao nedjeljni počinak. Važno je saznati da li su roditelji željeli dijete ili ne. Ima onih koji će tvrditi da su željeni jer su prvo dijete, prvi sin, prva kćerka. Tu je potrebno pripaziti, jer upravo zato što roditelji žele sina, oni ga žele po svojoj volji zbog interesa i onda tu nema ljubavi. Zato se u djetetu

može spontano prenijeti otpor prema tome da ono bude proizvod roditeljskih želja, a ne vlastite slobode. Ono se osjeća neslobodno nastane protest ili depresija. Nadalje, važno je saznati tko su bili roditelji, jesu li bili crkveno vjenčani /to redovito ima posljedice/ i dijete se osjeća duhovno nezaštićeno, a to znači da svaki govor razgovor, psovka ili vika, djeluje na to dijete jače, jer je nezaštićeno milošću. Treba ispitati jesu li uopće roditelji kršćani, jesu li praktični kršćani a to znači da li su iskusni. Često kod praktičnih vjernika djeca nisu zanemarena. Kod iskusnih vjernika djeca će sigurno još više biti zaštićena milošću, prisutnošću Božjom.

Nakon što saznamo podatke o vremenu prije začeca, o začecu, o devet mjesecu u utrobi majke te o samom rodjenju, važno je sakupiti što više podataka o prve tri godine života. Zašto prve tri ? Dijete tada još nije svjesno sebe, još uvijek jako ovisi o drugima, još uvijek prima sve od drugog, usmjereno je na druge i stoga se nije sposobno braniti, nego vjeruje sve što čuje i svaka ga prijevara svaka svadja i vika na njega, svako maltretiranje, udaranje, tuča, negativno opominjanje, kažnjavanje, ranjava. Dijete i nakon rodjenja, u tim prvim vremenima mora živjeti slično kao i utrobi majke. Uvijek treba ljude pitati, jesu li ih roditelji odgajali iz suvremenih knjiga ili iz srca, da li su dijete radije držale u naručju nego ga pustile da plače. Pláč djeteta ima razloga, ne plače dijete samo zato što je zločesto. Ako ga se ne uzme u naručje, ono osjeća da je ugroženo, da nije voljeno, da je prepušteno samom sebi i njegov protest može prijeći u depresiju pa čak i u neku fizičku bolest. Dijete uvijek ima razloga zašto plače i ti će se razlozi najbolje riješiti nježnošću, tako da ga se zagrlji, zaštiti, čuva, njeguje, da mu se govori

lijepo, da ga ohrabruje.

Istovremeno treba reći da roditeljska opomena, pa čak i udarac ne znači nešto loše. Šiba zna biti tako dobra, zna biti znak velike ljubavi ako je u pravo vrijeme, još više ako dijete osjeti da je stvarno bilo zločesto i da ga je trebalo kazniti, a da su to roditelji učinili s ljubavlju. To je nešto drugo i to treba razlikovati. Nije ljudska povijest i psiha matematika, a čovjek ^{cipla} ~~oči~~. Treba uzeti jednu širinu. Biblija govori o šibi koja je rasla u zemaljskom raju i da roditelj koji šteti šibu uništava svoje dijete. Šiba pokazuje da postoji i zlo, a da roditelj samo upozorava dijete na to jer ga želi spasiti. Postoji šiba ljubavi, jer ne bi Bog dopustio toliko zla među nama i pokazao da je sišao trpjeti zajedno s nama. U tome je ljubav. Zajedno s nama nosi naše patnje, boli i tjeskobe. Tako i kazna djeci može upravo to značiti. Drugo su naravno kazne i nervoze, kad ti dijete već dosadi, pa ti je svega dosta. Takve kazne stvaraju teške rane.

Bit svih ovih rana je pomanjkanje ljubavi. Utroba u kojoj čovjek može živjeti izvan majčine utrobe je l j u b a v ili bolje rečeno n j e ž n o s t. A nježnost se pokazuje znakovima. Nježnost je stav roditelja uopće, to je nutarnji stav ljubavi. Nije uvijek važno da li je otac držao dijete na koljenima ili ne, nego je važno da li je grub ili nježan. Strogi roditelji su oni koji hoće od djeteta nešto napraviti i kada pitamo je li otac bio strog, mi zapravo pitamo je li otac u djetetu lomio njegovu osobnost i htio da dijete posluži njegovim interesima. Tu slijede bolesti. Sve te rane su takve da nema nikakve mogućnosti da se liječe psihički, a još manje medikamentozno, medicinski. Ni jedan čovjek ne može nadoknaditi ono što je dijete tada gubilo. Ni najbolji psihijatar, ni najbolji čovjek, svetac ne može imati takvu ljubav kakvu treba imati roditelj za dijete. Drugo, nitko od ljudi se ne može spustiti u djetinjstvo,

sada u čovjeka pa da nadoknadi ono što su roditelji propustili. Treći razlog je u tome što nitko, osim možda roditelja, nije bio u tom djetinjstvu pa da bi mogao pružiti nadoknadu. Četvrto, ako roditelji i pokušaju nadoknaditi ljubav, može se dogoditi da dijete ne može primati, nema antene za njihovu ljubav i ne mogu ni oni. Ne mogu – ne znači isključivo, jer u nekoj mjeri sigurno da mogu, ali nikad tako da bi mogli izliječiti rane. Majka može stvarno mnogo učiniti, ali nikada onoliko koliko može milost. I zapravo jedini je Bog bio u našem djetinjstvu, jedini je on izvor svega tog života, jedini je on apsolutna ljubav i zato on jedini može izliti ljubav u to djetinjstvo. Te rane iz prve tri godine života se jedino mogu duhovno liječiti, jedino molitvom i prisutnošću Božje svemoći. Mi zapravo samo otvaramo čovjeka, mi mu omogućujemo da se on otvori Božjoj svemoći. Mi smo samo posrednici koji pokušavaju čovjeku približiti Božji ambijent riječima. Sve tog pisma da bi se on mogao otvoriti i prihvatiti ljubav. Osim prve tri godine života bit će još. mnoštvo situacija koje će pridonositi bolesti. Zato treba temeljito ispitati odnose prema mami, tati, prema braći i sestrama, prema prirodi i životinjama. Treba ispitati je li možda dijete palo u vodu, bilo zatvoreno u nekom prostoru, jesu li ga roditelji varali, tukli, izrugivali mu se. Zatim je li u školi bilo sve u redu, jesu li ga učitelji progonili, maltretirali, izrugivali, kasnije profesori, je li mu pubertet bio težak, je li bio poučen o seksualnosti, osobito djevojčice, je li tu bilo poniženja. Liječiti treba početke, jer svi problemi koji se kasnije jave kod čovjeka, samo će pojačati, pooštriti osnovnu ranu. Rezultati pokazuju da gdje god se najprije liječilo rane djetinjstva, da je cijeli život bio izliječen.

Budući da duhovna bolest često uzrokuje psihičku i fizičku, bit će nužna interdisciplinarna dijagnoza. Zbog toga je potrebno da ljudi koji imaju fizičke ili psihičke simptome donesu dijagnoze liječnika i psihijatara, kako bismo odmah mogli izdvojiti duhovno istraživanje i dijagnozu.

Simptom znači znak, dakle simptom je znak da je negdje bolest. Ako je negdje dim znači da je tu vatra. Vatra je u ovom slučaju bolest. Ako je na Jelačić

40

trgu netko sa šeširom, znači da je tvoj prijatelj, ako vidiš crveni karanfil znaš da je socijalist. Karanfil nije socijalist, šešir nije tvoj prijatelj nego je to samo znak onoga što se krije ispod toga. To su simptomi. Duhovna bolest je prvenstveno i u biti odvojenost od ljubavi.

Ta odvojenost može imati uzrok u tome da nije bilo izvora ljubavi /roditelji ili netko drugi nisu pružali ljubav/, drugo da dijete nije moglo pri-
ti ljubav jer je njegova antena uništena ili uopće nije izrasla i treće-
da između djeteta i onoga koji ga treba ljubiti stoji još netko treći
i sprečava dolazak ljubavi. Kad govorimo o ljubavi, onda uvijek moramo
misliti na to da se radi o nečemu što je božansko. Ljubav i život su
zapravo isto. A život nije NEŠTO nego NETKO i stoga pomankanje ljubavi zna-
pomankanje NEKOGA. III konačnici to je pomankanje izvora života svakog
čovjeka - Boga. Budući da od Boga dolazi punina života, gdje god manjka
život manjka i Bog. Zato je važno da ispitivanjem i pronalaženjem
simptoma otkrijemo gdje je smetnja na liniji ljubavi, gdje je smetnja
na liniji izvora ljubavi prema tom čovjeku i tog čovjeka. Zapravo je to
bolest. Gdje pronaći tu smetnju? Naša terapija ide za tim da ukloni
smetnju na toj liniji. Naime, čovjek je ugrožen kad god nije s Bogom,
jer mu nitko ne može spasiti život, dati mu sigurnost, nego jedino
transcedentni, a to znači Bog. Prema tome, svaka nesigurnost, svaki
strah, panika, sve moguće duhovne bolesti, imaju uzrok u toj smetnji.
Smetnje prvenstveno mogu biti grijesi i trebat će ih tražiti preko
simptoma. Druge smetnje će biti rane u čovjeku, a rana znači određenu
bolest i nemoć da se ljubav prihvati i zadrži. Zapravo možemo reći
da sve duhovne bolesti uzrokuje ili grijeh ili rana. Simptom ukazuje
na to da li je grijeh ili rana i traži da se ispituje dalje sve do
pravog uzroka. Može biti da se radi o naslijeđenom grijehu, naslijeđe-
noj sklonosti na grijeh. Može biti da je uzrok konkretni grijeh roditelja
ili najbližih ili grijeh samog pacijenta koji nam je došao. Zatim,
to može biti grijeh ili neka zapreka od Crkve, vjernika. Kad se radi o
ranama treba pronaći gdje su one zadobivene. Postoje na lijedjene rane

i nasljedjenje okultnih praksa, zatim rane koje su zadali roditelji ili najbliži ili se radi o ranama koje si je čovjek sam zadao. I grijesi ostavljaju rane

Koji sve simptomi mogu biti? Pokušat ćemo bar neke spomenuti.

Simptomi ovisnosti obično se brzo vide. Postoji vezanost kao porok, to znači ono što je negativno kao seksualnost, alkoholizam, droge, pušenje, a postoji vezanost koja po sebi može biti dobra na pr. vezanost uz roditelje, uz neku osobu, stvari, bogatstvo, imanje, slavu, što po sebi nije odmah negativno. Važno je znati da je ovisnost samo simptom. Alkoholizam je simptom bolesti koja se tako izražava, a bolest je u nutarnjoj bolesti čovjeka da se otkine od te navike. Znači da se dogodila neka promjena u duhu tog čovjeka kojom je zatvoren prilaz ljubavi, a otvoren prilaz strahu i ugroženosti. Treba potražiti gdje je uzrok alkoholizmu, je li možda u tome što jedan od roditelja nije volio dijete, jeli to naslijeđeno ili je uzrok u tome što je tog čovjeka u braku ili negdje drugdje netko tako ranio da on sam sebe ne može izvući nego pokušava skrivati. Taj simptom ljudi će često skrivati jer se stide, a i godi im piti. Stide se i alkoholizma, ali i onih kojima treba poći. Zato je u radu Centra za duhovnu pomoć neophodna diskretnost. Svako prepričavanje onog što si čuo je grijeh, grijeh protiv profesije ali i grijeh protiv čovjeka. Zato se ne smije dopustiti da u CDP-u bilo tko ispituje, pravi dijagnozu nego samo oni koji su u to strogo uvedeni. Jer, to je jako delikatna stvar gotovo ispovjedna. Osim toga, tu čovjek mora imati dugo iskustvo i finu osjetljivost stečenu dugogodišnjim radom. Samo užli krug radnika smije dijagnosticirati, a širi krug se smije uključiti u terapiju i tako pomoći čovjeku. Naime, već simptom koji čovjek ima je znak da je on iznutra gol i zato svako dalje ispitivanje i traženje uzroka je samo još veće razgoličavanje čovjeka. To nema nitko pravo, samo Bog. To je jako opasno i delikatno jer se može povrijediti čovjeka, ali i Boga. Tako i simptom droge. Zato imena onih koji potraže pomoć moraju ostati tajna. To se ne smije nikome govoriti, jedino smije ostati u strogo čuvanoj arhivi, kartoteci. Bez takve zajamčene diskrecije

nemoguće je raditi. Svako ispitivanje uzroka bolesti mora biti u četiri oka. I kada dodje cijela obitelj nužno je ispitivati jednog po jednog, ali se ne smije prepričavati jednom što je drugi rekao. Prepričavanjem možeš uništiti svaku mogućnost liječenja. Zato u CDP-u može raditi osoba koja je diskretna, fina, pristojna, dostojanstvena itd. jer je to toliko delikatan posao da samo jedan krivi potez može sve uništiti. Čovjek će se samo tamo razgolititi gdje zna da će ostati skriven, zaštićen, ali gdje će biti iscijeljen. Božjom ljubavlju, milošću. Kada imaš simptome, nikada ne smiješ znatiželjno istraživati nega tako da to bude što kraće rećeno, bez puno opisivanja. Nije simptomatsko ispitivanje ako pustiš čovjeka da priča bilo šta nego treba postaviti pitanja za koja znaš da su nužna za saznanje. Ako pustimo ljude da pričaju, oni se tom pričom rasterete, ali je liječenje onemogućeno. Ljudima može nakon toga biti dobro jer je došlo da psihičkog rasterećenja, ali ne i do duhovnog liječenja. Zato će u mnogo slučajeva biti potrebno uputiti čovjeka ispovjedniku. Zato, samo čovjek koji sam sebe liječi svaki dan može to raditi. Tu se nalazimo u svetištu, u prostoru gdje se Bog sastaje sa čovjekom, u najdubljoj čovjekovoj intimi u području duhovnoga. I ako smo u području tjelesnog tako osjetljivi, stidljivi, sramežljivi onda smo to pogotovo u području duhovnoga. I ako nekad osjetite kako netko s lakoćom može izreći zlo koje je u njemu, to je samo znak da je taj čovjek stradao u području nježnosti, sramežljivosti i stidljivosti. To je simptom koji pokazuje da tu treba liječiti. Nije teško vidjeti gdje je ovisnost, ali treba pronaći gdje je praznina, gdje je onemogućen dotok milosti, gdje je ona grižnja savjesti koja postoji u svakom slučaju. Ovisnost je zapravo idolopoklonstvo i u njoj se krije podsvjesna doza krivice, To je otklanjanje od pravoga Boga i priklanjanje krivom, jer je bar tu našao neku sigurnost. To je bijeg od užasne praznine

44/

čovjeka koji nije mogao doći do ljubavi. Čovjek osjeća kao da je zaštićen dokle god je njegova krivica skrivena pa vrlo teško priča o njoj ili je čak brani. Gdje je velika grižnja savjesti simptom će redovito biti u tome da ljudi pričaju kako ih netko začarava, kako baca uroke i da zahtijevaju da svećenik moli za njih. To samo pokazuje da je čovjek u stanju nemoći, grijeha, svadje, nespornosti i nema volje i snage da se bori pa zato želi da se to nekako riješi izvan njega. Najčešći znakovi te duhovne bolesti su različite vrste depresije. Ljudi dolaze i obično se žale na nekoga, da im netko čini zlo, da ih nitko ne razumije, a time žele odvratiti pogled od sebe. Oprez, jer tu se krije samosažaljenje. Tada treba čovjeku s velikom finoćom i pozornošću otkriti i polako pokazati gdje je uzrok. Snaga duhovnog liječenja i je u toj kreposti strpljenja, poniznosti, jednostavnosti, diskreciji. Čim liječnik postaje grub, nervozan, nestrpljiv, izlazi iz područja liječenja i dijagnosticiranja i zalazi u područje zla. Zato je važno da ljudi koji rade u Centru puno mole /sat osobno, a sat s drugim suradnicima, Tek tada se smije razgovarati, jer duhovno područje se jedino može dodirivati ticalima koja se dobiju upravo kroz molitvu, kroz prisni intimni odnos s Isusom Kristom. Čim liječnik upadne u nestrpljivost radije neka prekine dijagnosticiranje pa neka ili zamoli pacijenta da dodje sutra ili neka zamoli kolegu da on nastavi. To je vrlo važno jer je to duhovno područje. Ne smijete naivno pokušavati žaliti čovjeka, nego ga mirno saslušati, ništa ne pokazujući glavom, i moliti Gospodina da u tebi stvori jasnoću koja je dijagnoza. Nikada nemojte ljudskim sredstvima pokušavati ljudima pružati ovo ili ono, pogotovo ne lažno sažaljenje. Ne! Što vrijedi osobu požaliti pa je ostaviti u mračnoj prostoriji. Radije joj otvorite prozorčić i pustite malo svjetla. Malo svjetla, to često može biti da joj reknете - ali Bog će te ozdraviti, bit će dobro, Isus je jači od svega, niste vi ni prvi ni posljednji. Dobro je odmah na početku, čim počne dijagnosticiranje, imati

Božju simpatiju prema čovjeku i vjeru da je Isus tu.

A g r e s i j a je znak da je u blizini depresija i samosažaljenje. Agresija je drugi stupanj samosažaljenja. Govor o samoubojstvu je takodjer znak samosažaljenja. Što znači samosažaljenje? To je znak da je netko upao u neku vrstu zatvora u sebi, u neku mračnu komoru, zatvoreni su mu svi prozori i on ne može prepoznati ljubav. Samosažaljenje je znak da čovjek nije s Bogom i da ne može biti s njim, pa čak i ako kaže da moli. On će to reći da liječnika uvjeri kako njegovo samosažaljenje ima razloga. Svugdje je bio, sve probao i nitko mu ne može pomoći. To iz čovjeka govori netko drugi, govori zlo, kojega želi ostaviti zarobljena. Tada treba polako otvarati prozor i puštati svjetlo Kristovo. Samosažaljenje može značiti, da je samo volja slaba, ne i organizam. U početku kod takvog čovjeka treba tražiti da kaže koje poteškoće ima, i on će iznijeti probleme koji su vidljivi izvana. Ti simptomi će uvijek biti takvi da tog čovjeka ne posramljuju. Čovjek će se tužiti da ne može hodati, da drhti, strašno mu je, boji se ljudi, boji im se pogledati u oči, boji se izaći iz kuće, kad zvone zvona osjeća nešto čudno, kad ide ne pričest ima napasti, ne može nikom ispričati što mu je, kao da mu je zatvorena pamet. Kod takvih simptoma treba ići dublje pa pitati je li ga je strah nečega, ima li ružne snove, budi li se noću, osjeća li da ga na prsima nešto pritišće, boli, čuje li neke glasove iz vana, ima li neke vizije itd. Nakon što tako duže vremena čovjeka ispitujete, brzo ćete se znati uputiti od jednog simptoma na drugi, ali tvoje je dobro ispitivati uzroke/ pitati o trudnoći, rodjenju i prve tri godine života/. Čim se tu nešto otkrije, baza, korijen je blizu. Zato ne nikada od simptoma ići na one sporedne uzroke /jeste li se bavili magijom, išli vračari, jeste li ovisnik, je li se u kući psovalo /. To su drugotni uzroci, prvotni su uvijek oni iz djetinjstva. Rijetko se događa da je čovjek kasnije

zadobivao šokove, a imao sigurno i čvrsto djetinjstvo. Simptomi s t r a h a su osobito česti. Čim ljudi govore o nekim bezimenim strahovima, možete sigurno znati da su djetinjstvu bili ugroženi / ili su ga roditelji htjeli pobaciti, ili su govorili o tome, ili je majka bila bolesna ili su u prve tri godine bili odvojeni od roditelja/. To su temelji duhovne bolesti. Zašto temelji? Odmah je u početku uništena antena za hvatanje ljubavi, povjerenja i nježnosti i taj čovjek rastao je u stalnoj ugroženosti. Pomoć će tražiti i oni koji se strašno bore za svoj život, muče se, neuspješni ih slome. Zbog rana iz djetinjstva oni se osjećaju odbačeni i nevoljeni i stalno se trude da ih netko zavoli. Simptom je dakle g r č e v i t a b o r b a za sebe da uspije, pa ih onda svaki, i najmanji, neuspjeh stotstruko boli. Kada roditelji hoće abortirati dijete ono to doživljava kao da nije vrijedno i čovjek se čitav život bori da bude vrijedan kako bi ga roditelji zadržali. Ako netko ne može imati djece, a bio je kod svih mogućih liječnika, sve pokušao i sve je u redu, onda je problem u duhovnom području. Tu su rane, šokovi, grijesi i ne može nastati novi život. Uzročnici su u duhovnom području i kada se ljudi tuže da su bili kod svih liječnika i da se ne može pronaći neka bolest, a oni se osjećaju bolesni. Problem je da mnogi ljudi neće znati ispričati kako je bilo u djetinjstvu, a roditelji im nisu ispričali. Stoga će liječnik morati sam, prema simptomima spoznati da li se radi o pomankanju ljubavi ili nečem drugom. Kako? Tako da napravi tzv. umjetni simptom. Probat će s osobom moliti neke od molitava npr. da sebe vidi u naručju Oca nebeskog ili u naručju Majke Božije. Tada, ako je teška rana ta osoba će proplakati ili na neki drugi način strašno reagirati. Makar to osoba ne zna rana je tu. Ako su neke panike iz djetinjstva onda treba Isusa provesti kroz tog čovjeka da on postane svjestan da je Isus bio prisutan i tamo. Po reakciji čovjeka vidjet ćete gdje je rana. Osobito, ako ljudi pokazuju neke znakove

poput opsjednuća. Oni obično užasno psuju, perversno govore protiv crkve ili protiv ljudi ili o seksualnosti, uopće ne žele govoriti o Bogu nego protestiraju, a mogu biti čak i klasični znakovi opsjednuća, napr. netko se prekriži, pacijent ga ne vidi a reagira. Takvi simptomi su znak da je taj čovjek u djetinjstvu povrijeđen od crkve - to znači nečiji grijeh, ili svećenika ili vjernika, tog je čovjeka zatvorio pred Božjom ljubavi koju prima preko Crkve. On nije opsjednut nego ranjen. Znakovi "opsjednutosti" mogu se pojaviti i ako je dijete rano bilo odvojeno od roditelja. Taj osjećaj odbačenosti manifestira se u strašnoj potrebi da psuje, viče, protestira, pljuje po svim svetinjama i ne može primiti ničiju nježnost, izruguje se svemu pozitivnom, na sve je bijesan. On jedino može govoriti ili o seksu, bilo o ljudima s onog prezirnog, izrugivačkog, psovačkog stajališta. Po tome se može prepoznati da je čovjek bio odbačen, nema doma, lutalica je i nesposoban je da primi ljubav. Tu može samo molitva pomoći. Dok on govori i psuje blagoslivljajte ga, zazivajte Duha Svetoga na njega, tražite volju Božju za njega, praštajte mu i volite da bi kroz vašu ljubav do njega došla Isusova milost. Zatim simptomi mogu biti posve ljudski: razni nemiri u čovjeku, nervoza, ne može se sabrati, učiti, moliti, ne može vjerovati da molitva može uopće pomoći ili ima potrebu da se stalno na nekoga vješa, ljubomoran je, nikada osobu ne može pustiti samu, juri za njom, nestalan je, ne može nikada izvesti do kraja ono što započne, mora uvijek biti na prvom mjestu, mora biti glavni, umišljen je da sve zna i sve zna bolje od drugih. To su različiti .. znakovi istog uzroka - povrijeđenosti u djetinjstvu. Kod tih ljudi se lako uoči da su tako intelektualno izgrađeni, točno znaju kada treba što raditi, ali izvan tih okvira se ne snalaze. Oni strašno puno rade, izgledaju pametniji od drugih, ali iza toga je ogromna praznina jer uopće nema osobe nego je to mehanizam. Takva

osoba stvarno puno zna, ali ograničeno, jer zna samo ono što ona radi i misli da je to sve. Kada takva osoba otkrije da postoji nešto što drugi znaju još bolje, ona je gotova, postaje očajna, bijesni, dijeli se od drugih, svadja ili se zatvara u svoj krug. Ispod svega toga leži osoba koja se svaki čas može slomiti. To je znak da je u djetinjstvu bila teška rana.

Zatim mogu doći osobe koje imaju p s i h i č k e s i m p t o m e, psihozu ili sl. Liječnici tvrde da su shizofrenija i psihoze neizlječive. To može upućivati da im korijeni u duhovnom području pa prema tome i izlječive u tom području. Kod shizofrenije je važno imati dijagnozu psihijatra jer je kontraindicirano svako analiziranje prošlosti i zato se s takvim bolesnikom ne smije prolaziti test. Svako usmjeravanje psihotičkog i shizofreničara na njegove rane znači bacati ga još dublje u bolest. S tim čovjekom treba pokušavati razne načine molitve, ne govoriti o bolesti nego ga učiti moliti. S njim moliti i blagoslivljati ga sve dok ne osjetite da reagira. Njemu treba samo pokazivati Isusa Krista, njegovu dobrotu i ljubav. Već kod dijagnosticanja i terapije morate znati da se tom čovjeku ne smije govoriti kako da on moli nego vi molite za njega. Od tvoje molitve treba očekivati rezultate. Moli da se zaštititi njegovo djetinjstvo i sve one rane koje su tada zadobivene. Kad ljudi dodju i počnu plakati znači da imaju ranu i po njoj grebu, neprestano po njoj gaze, prvo ga morate uputiti ne pozitivno. Polako ga odvracati od rane i s Isusom prolaziti kroz nju. Govoriti o Isusu koji ga ljubi i koji je bio prisutan u cijelom njegovom životu. Što raditi u slučajevima kada je napr. muž napustio ženu ili dijete roditelje? Ako je muž napustio ženu to je uvijek znak da kod te žene nije bilo ljubavi ili ako je otišla žena onda kod muža nije bilo ljubavi. Uvijek će čovjek ostati uz onoga kroz koga može primati Božju ljubav. To znači, gdje god čovjek osjeća prostor da je voljen, zaštićen, tu je otvoren dotok. Ako odlazi to je znak da je dotok zatvoren. Zato, ako je recimo

došla žena jer muž pije ili je otišao drugoj, onda treba liječiti tu ženu a ne muža. Čim je žena došla znači da je ona bolesna i zato je muž otišao. Pogotovo kada se radi o braku uvijek jedno kroz drugo dobivaju milost, jer se radi o sakramentu. I ako muž odlazi znači da kroz bračnog druga ne dobiva milost. Iskustvo pokazuje da ako žena oprostí svom mužu ili djetetu, ako ga zavoli, ako za njega zahvaljuje, traži volju Božju, da se on najednom vrati. Zašto? U njoj se otvorio prostor kroz koji je mogla teći Božja milost do muža ili djeteta. Dotok milosti ne dolazi izvan mene nego kroz mene. Važno je otkriti sve njezine rane, zašto se ona zatvorila, što i gdje se to u braku dogodilo da su se zatvorili jedno za drugo i onda to polako isve više i više otvarati. Kad netko za svog bračnog druga ili svoje dijete govori da je otišlo, to je samo znak da je u čovjeku koji je došao tražiti pomoć teška krivica. To i jest krivica, ali je ta osoba ne osjeća svjesno nego podsvjesno. / Slučaj djevojčice iz Koprivnice, žene iz Eisenstadta, one žene iz Austrije/. Ta žena iz Austrije pričala je o svom sinu, osamnaestogodišnjaku koji je kupio motor, jak, puno kubika, brz, užasan. Svi u kući su vikali da je lud, da ne smije to imati. Susjedi su čak govorili da su roditelji ludi, da mu zabrane, ali njemu nitko ništa nije mogao. Onda je majka na seminaru čula da treba praštati i ljubiti i -počela je. Praštati, predavati u ruke Božje, i najednom nakon mjesec dana, dodje sin i kaže: "Mama, prodajem motor ja osjećam da je taj motor prejak za mene, mogao bih stradati, znaš mama ja ga nisam pravo ni vozio." I stvarno ga je prodao. Takvih slučajeva ima bezbroj i pokazuju uspješnost liječenja. U mnogo slučajeva će se dogoditi da će u djecu poteći milost, ako se roditelji izliječe. Djeca uvijek moraju govoriti: Oprosti mama, oprosti tata, ali nikad roditelji djeci. Ali i roditelji griješe, pa je ta jednostranost zakrčila put ljubavi. U Koprivnici - samo je trebalo reći da djed i otac prestanu psovati i odu na ispovijed i čudo se dogodilo. Kada ljudi dodju i optužuju druge, treba odmah sebi kod dijagnoze zapisati

duboka nemoć praštanja. Ako npr žena kaže: ja sam i oprostila i zavoljela, zahvaljivala i tražila volju Božju pa ništa, znajte da je ona još uvijek zatvorena u ranu što ju je muž napustio. Ona misli da prašta i ostaje na površini, nad njom treba dobro moliti da može oprostiti. Rijetki su slučajevi da nije krivica u onome koji je napušten. Jaki simptomi mogu biti razočaranje, nevjernost, ali oni su drugotni. Najviše je rana iz djetinjstva i na to treba staviti težište.

Ako se radi o malim ranama onda i svaka molitvena grupa treba imati deset minuta molitve za pojedince i njihove rane. Nikada se u takvoj grupi ne smiju iznositi velike rane i liječiti ih. Ne može to raditi voditelj nego stručnjak. Voditelj može dopustiti da čovjek priča o ranama i bit će još dublje i gore, drugo voditelj ne zna koje liječenje treba primjeniti, a treće, čak da i to sve zna neće moći sistematski raditi. Treba ljude poslati u CDP gdje će se napraviti sistematski pregled i liječenje.

T E R A P I J A

Terapija je grčka riječ a znači liječenje ili provodjenje liječenja onoga što je ustanovila dijagnoza. Budući da se ovdje radi o duhovnoj bolesti prema tome i o duhovnom liječenju moramo stalno imati na umu da se radi o liječenju života / a ne nečega na čovjekovu životu/. Medicina liječi funkcije tijela, a psihijatrija psihi čovjekovu, ali nijedna ne liječi život. Sjetimo se biblijskog izvješća Genesis 2,7 gdje se kaže da je Bog najprije napravio čovjeku tijelo iz zemlje. To je ono čime se bave medicina i psihijatrija. Onda je udahnuo besmrtni, životni duh i čovjek je postao živ. To znači da mi principijalno moramo znati da se ovdje terapija odnosi na uspostavu kontakta izvora života i čovjeka. Isus kaže - Ja sam Život. Život nije nešto nego netko, stoga se liječenje nikako ne može provoditi ljudski medikamentozno.

Govoreći o bolestima mi govorimo o vezanostima i ropstvu koje čini grijeh. A što to grijeh čini? Grijeh nas odvađa od Boga. Prema tome, svaki pokušaj da se čovjekov duh liječi ljudskim sredstvima osuđen je na neuspjeh. To je uzaludan Sizifov posao, gradnja kule babilonske. Nikakve meditacije, nikakvi lijepi razgovori, ništa, ništa ljudsko. Tu moramo biti jasni. Samo Bog ima vlast nad čovjekom. Čovjek ima vlast nad prirodom, ali nad čovjekom samo Bog. Taj princip će pomoći da bi se čitav sklop terapije mogao vidjeti u pravom svjetlu. Budući da čovjek nije sam sebe stvorio nego je stvoren od Boga, njegov život ovisi samo o Bogu. Stoga je bolest uvijek sprečavanje dotoka života od Boga. Prema tome liječenje će biti micanje zapreka do Boga, a to može učiniti samo Isus Krist. Ne ni jedna religija, ni jedna filozofija, ni jedno ljudsko djelo. Mi ne liječimo religiozno

niti religijski, nego kršćanski po Isusu Kristu. Nikakva ljudska religioznost ne može uništiti grijeh u čovjeku. To je učinio Isus svojom krvlju, smrću i uskrsnućem i samo on to može rješavati. Treba ovdje dodati da po katoličkoj teologiji i druge religije imaju klice istine i stoga klice života. Duh puše kamo hoće, kaže Isus. Njegova je milost doticala i do nežidova kao napr. Sirofenićanke, rimskog časnika i dr. Oni koji vjeruju, iako su nekršćani, otvoreni su milosnom Božjem djelovanju. Tako Kristova milost njihovom dobrom voljom teče u njih i liječi ih. "Mir ljudima dobre volje" kaže sv. pismo. Tko god daje Bogu slavu, taj dobiva od Boga mir. Zato je moguće da se i u religijama dobije Kristova ljekovita milost. No, to će biti izvanredno, dok se u Crkvi to događa redovno i profesionalno. U religijama se to može dogoditi nesvjesno u Crkvi svjesno. Uvijek se radi o Kristovoj milosti, stoga kažemo da ne mogu religije kao takove liječiti duhovno od grijeha. Mislimo na redovno liječenje, koje je Isus predao Crkvi (usp. Mt 10, Lk 10). Time želimo izreći da se samo milošću može dogoditi duhovno liječenje, a ne ljudskim silama. I još dalje - Bog je ljubav i čovjek samo u toliko živi u koliko mu netko pokaže ljubav. Drugim riječima, čovjek treba nekoga u kome će biti, dlan na kojem će rasti, teren na kojem će biti. Ljubiti znači upravo to - pružiti nekomu teren. Budući da je Bog ljubav, on čovjeku pruža teren. Ne postoji ljudska ljubav koja može uništiti grijeh, otkloniti zapreku i omogućiti čovjeku život. To su neki principijelni stavovi i postavke na kojima se jedino može razumjeti terapija. Čovjek nema života u sebi, kao što ni rijeka nema života u sebi, nego samo u izvoru. Svako zastiranje, svako sprečavanje dotoka od izvora rijeku čini sve manje rijekom ili je uništava. To je to što su grijesi. Svi drugi lijekovi, za te bolesti o kojima govorimo, su samo aspirini. Oni mogu donekle samo ukloniti simptom, ali ne i bolest. Svaki

grijev je takvo zlo u kojem je Bog povrijeđen i samo on može taj grijeh uništiti i oprostiti ga.

Moraju nam biti jasna razgraničenja između duhovnog liječenja, psihijatrije i medicine, s druge strane između kršćanstva i religije i treće između kršćanstva i raznih ljudskih meditacijskih i inih plemenitih, odgojnih i drugih mjera.

Kad čovjek sagriješi onda je on bolestan, kad čovjek ima rak onda mu je tijelo bolesno, ali je on živ. Kada je čovjek psihički bolestan on je istina živ, ali mu je psiha bolesna i njegov duh ne može dobro reagirati. Dok je duh živ, čovjek je živ. Ako je čovjek u grijehu onda on nema budućnosti, nema nade. Ako je čovjek zao, ako mrzi, ubija, ako krađe, ako ogovara, ako klevetice onda je čovjek kao takav mrtav. On je sebe uništio i nema mogućnosti da se spoji s Bogom i ljudima. Dok fizičke i psihičke bolesti izazivaju samilosti, dotle grijeh je ono što nas otklanja od ljudi. Oholost, to je prezir čovjeka, škrtost je nemoć da čovjeku dadneš, bludnost je iskorištavanje čovjeka u ime nekog užitka, zavist, ljubomora to je nemoć da drugom čovjeku daš da i on nešto ima. To su bolesti i zla koja se događaju u osobama i među osobama i koja ih odvrćaju jedne od drugih. I onda je to samo znak, ako ne možeš s ljudima da ne možeš ni s Bogom. Zato su svi naši odnosi s ljudima znak kako stojimo s Bogom.

Iz tog uvida podjimo korak dalje. Kad se radi o terapiji onda razlikujemo tri elementa: liječnika koji liječi, lijek kojim se liječi i pacijenta kojeg liječimo.

LIJEČNIK

Liječnik - to je u ovom slučaju kršćanin vjernik. Nemojmo se za-
 varavati da to može netko tek malo duhovan. Liječnik u našem
 slučaju može biti samo onaj tko stoji u prijateljstvu s Isusom
 Kristom. To znači ne naprosto vjernik koji je kršten, a u
 teškom je grijehu, ili ne živi u prijateljstvu s Isusom, ili
 pak nije svjestan tog prijateljstva. Zato se za liječnika u
 duhovnoj medicini traži nešto kao što se traži za liječnika u
 općoj medicini i psihijatriji. Liječnik u duhovnoj medicini
 mora najprije znati da dijagnozu i lijek ne daje on nego da to
 radi Isus Krist. Prema tome, da je on liječnik samo u toliko
 u koliko je s Isusom bliz i doživljava njegovu ljubav u sebi.
 To znači da je uzalud ići bilo kojem pacijentu u koliko je liječnik
 s nekim u lošim odnosima, nije sposoban oprostiti, ili je u nekom
 grijehu. On sebe time onesposobljava da čovjeku pomogne. Zato
 liječnik u duhovnoj medicini, prije nego što počne raditi
 s ljudima, mora bar dva sata moliti i tako se temeljito oprati,
 očistiti /kao što kirurg mora temeljito oprati ruke i obući
 dezinficiranu odjeću/. Bez te priprave sve je uzaludno. Budimo
 svjesni - Isus Je život i taj liječnik u meni.

Isus u meni - što to znači? Tu moramo ići korak dalje da bismo
 odgovorili onima koji će reći da je to bioenergija. Naime,
 postoji u povijesti religija izraz šamanizam. Šamani su ljudi
 koji se dadu opsjednuti duhom pokojnika /nekog gurua, sveca,
 plemenita čovjeka/ da bi pomoću njega činili neka djela. Mahariši
 kaže da ima nekog guru deva u sebi, Sai Baba da ima Sai Babu
 plemenitog u sebi i on radi koristeći njegove sile. Za šamanizam
 nije potreban poseban moral i ne znam kakva priprava, nego
 samo dopuštanje da te posjednu i udju u tebe. Kod nas se radi
 o Bogu, ne o stvorenju. Isus Krist je Bog, apsolutno biće, on

ne može opsjednuti čovjeka, on ne može ograničeno ući u čovjeka, nego on već je u čovjeku. Isus Krist je već u čovjeku i čovjek u njemu, Bog je u čovjeku i čovjek u Bogu. To je jedno prožimanje, kao što zrak prožima, kao što nas misli prožimaju itd. Bog je naprosto tu, on ne može ući u mene i ne može biti izvan mene, nego se radi o mojoj slobodi da mu dopustim da mi omogući život ili ne. Ja se dakle mogu oduprijeti slobodi i reći - ne želim živjeti. To je bolest. Kad za duhovnog liječnika kažemo da treba dopustiti Isusu da bude u njemu, onda mislimo da on klekne i svjestan da nema drugog života osim Božjeg, moli. Bog čovjeku daje osobnost, i život kojim živi je samo Božji dar. Ni duhovi, ni ljudi, ni biljke nitko ne može dati život osim Boga. Kad kažemo da Isus Krist mora biti u čovjeku, onda mislimo na to da čovjek treba dopustiti Isusu da mu dadne puninu života. Ili drugačije rečeno, samo čovjek koji je izliječen može liječiti. Ovdje je to *conditio sine qua non*. To se dobro vidi ako radnik Centra dodje s nekakvim tjeskobama, mukama, panikama, nesuglasicama s drugim ljudima i hoće raditi. Uzalud se muči. Liječnik mora imati vremena sve to otklonuti. Sv. Pavao piše u 5.6. i 7. poglavlju Poslanice Rimljanima da smo mi umrli i da je naš život pokopan. To znači, ono što često i danas spominje sadašnji Papa, a i "Gaudium et spes", da Isus Krist svojim utjelovljenjem je uzeo ili dodirnuo svakog čovjeka / došao do svakog čovjeka i uzeo ga na sebe/. Kada je umro, umrla je čitava ljudska narav, stari Adam, svatko od nas. Mi smo svi umrli i nemamo života koji je Adam donio na svijet, nego smo već uskrsli s Isusom Kristom i prema Ef. 2,6 već smo s desna Bogu. I to je krštenje, ta stvarnost u znaku, u sakramentu. Krštenje je oponašanje, prihvaćanje i ulaženje u tu stvarnost. To je moj "da" toj stvarnosti. Krštenjem ulazim u to da moj stari ja umire i dobivam Kristov ja, pa prema tome nemam više svoj nego Kristov život. Ne živim više ja nego Krist u meni. Ali postoji još tisuću

načina kako Isus Krist prebiva u meni. Jedan od njih je kad Isus u Iv.14 kaže - tko me ljubi držat će moju riječ i k njemu ćemo doći i nastaniti se kod njega. Ne samo - ćut će nego - držat će moju riječ. A što znači Boga ljubiti? To znači prihvatiti njegovu ljubav, njegovo spasiteljsko djelo. Bog je ljubav, i onda tako kažemo, pati ako se ne može razdati. Time što sam kršten, time je Kristov živož u meni. Zato treba dobro uočiti da se ne radi o šamanizmu, još manje o spiritizmu, nego o sasvim nečem drugom - veličanstvenom. I još nešto, ovo nije liječenje pomoću Isusa Krista, nego Isus Krist liječi krpz mene. Upravo time što prihvaćam njegovu ljubav za sebe i druge, ja mu služim da on liječi. Liječnik je, u duhovnom pogledu, onaj koji ima živož, koji ga stalno upija i širi.

LIJEK

Drugo posredništvo je l i j e k . Što je lijek? Lijek je život sam. To je sam Isus u svome Duhu među nama. Drugim riječima, u duhovnom liječenju se ne radi o ranama koje se vide pa treba doći Isus i to malo premazati nekim mastima, ne, nego se radi o nečemu čega nema a trebalo bi biti. Trebao bi biti život u punini, a njega nema. Prema tome, ovdje je lijek uvijek život i liječnik posreduje da taj život teče tamo gdje ga nije bilo. Tu je sad medjuigra lijeka i liječnika. Lijek je život koji preko liječnika dolazi drugome, ali ne može u njega ući jer je ovaj zatvoren svojim ili tuđim grijesima. Liječnik sad mora reći čovjeku (tu sad služi Kristu) što treba napraviti da pusti život u sebe i ozdravi. Takodjer je važno znati da liječnik ne može ukloniti zapreke. To može učiniti samo život koji nosi.

PACIJENT

P a c i j e n t je čovjek kojemu manjka život. Oduzet mu je ili ugrožen i on ne može do Boga. Pacijent je čovjek izranjem vlastitim grijesima ili grijesima okoline. Gledajući s Božje strane, ne postoji zapreka koja se ne bi mogla ukloniti, dakle, ne postoji bolest koja se ne bi mogla izliječiti. Bog hoće doći svakome. Nikoga nije osudio na bolest. Okolina čovjeka ili njegovi grijesi - mogu biti ljudi, obično su to roditelji, rodbina, ukućani, a onda prijatelji susjedi. Okolina znači i duhovi, zle sile /magijske, spiritističke, vračarske, nečiste, zle /osobito Sotona kao začetnik napasti i protivnik Boga. Tu treba biti oprezan jer zlo nije došlo po Sotonu, nego je u čovjekovom srcu već bila mogućnost zla. /Eva je došla i gledala, a Sotona pita -jel' ti se sviđa, a Bog je rekao - ne idite tamo, ne uzimajte /. Iz ljudskog srca dolazi grijeh, ali je začetnik Sotona u tom smislu što nagovara čovjeka da se protivi Bogu i time si oduzme život. Onda je i on okolina. Priroda ne spada u tu okolinu jer ona ne može griješiti, nego pati pod grijehom čovjeka. Ona je dobra, može samo pomoći, a nikada odvoditi čovjeka. I ako u prirodi postoji neka magijska sila koja čovjeka veže uz stvari onda to nije priroda kao takva, nego je to knez ovoga svijeta koji svoju silu preko stvari neprestano pruža prema ljudima da ih sapne. Pacijent, međjutim, ima i nutarnjih, vlastitih, privatnih, osobnih grijeha. U biti je svake duhovne bolesti, prije smo spomenuli, grižnja savjesti - kolektivna ili osobna. Kada se radi o pacijentu najvažnije je dovesti ga do taga da može priznati grijeh i oprostiti. Međjutim, prvo će uvijek biti vjera. Prije ispita savjesti, prije opraštanja i prije svega mora biti: Oče ... To znači posvijestiti čovjeku da postoji netko tko ga voli, netko tko ga je iz ljubavi rodio.

Dokaz da te Bog voli je to što postojiš. Nema čovjeka koga Bog ne voli. Znači, grijeh nije razlog da te Bog ne voli. Čovjek ima besmrtnu dušu, čak i ako ima teški grijeh i umre, pogine, ima besmrtnu dušu a to je znak da ga Bog voli. Čovjek ne može ništa učiniti da ga Bog ne voli. Pacijentu treba najprije donijeti tu vjeru. Treba mu otkriti da je ljubljen. Treba mu pokazati neizmjereno područje Božje samilosti, dobrote, čežnje za svakim čovjekom. U srži svake bolesti je, osim grižnje savjesti, nevjera, nepovjerenje. Vjera spašava, a to znači da i liječi. Osim toga, pacijentu treba pomoći da prizna grijehe, zatim da oprostí drugima, da prihvati Božju volju, da se odrekne svega što ga sputava i što je prihvatio kao svoje ropstvo i time kao svoju bolest. To je zapravo sve što treba liječiti.

ŠTO UČINITI ?

60 /

Što liječnik treba konkretno napraviti da bi mogao liječiti? Toliko koliko se liječnik otvorio povjerenju u Boga, toliko je više liječnik. Vjera, to su tri stvari.

1. Prvo je vjerovati Boga /to znači vjerovati da On postoji/.
2. Drugo je vjerovati Bogu/ znači vjerovati onim riječima koje On kaže /
3. Treće je vjera u Boga / znači povjerenje da će Bog sačuvati moj život/.

U toj vjeri liječnik treba imati apsolutnu sigurnost -Boga ima. Svaki dan iznova si to treba posvijestiti da mu bude glupo razmišljanje ima li ga ili nema. Ako išta postoji, Bog postoji. Tu treba biti siguran, i razumski i na druge načine, kako nikada ne bi pao u sumnju. To je prvo.

Drugo je, V j e r o v a t i B o g u. Tu treba vidjeti da li mu vjeruješ, pa zato čitati Sveto pismo i stalno se pitati - mogu li i ovo vjerovati? -što to ? da je Bog tako ljubio svijet, da me Bog stvorio i vjerujem li da ću umrijeti ako ne činim njegove zapovjedi. Pokadkad grijeh ne možemo osjetiti, nema simptoma, pa čovjek pomisli da grijeh i ne razara tako čovjeka. Nekada je to teško protumačiti zašto prebračni odnosi sigurno razaraju buduće bračne odnose i uopće odnos muško- žensko.

To je teško dok čovjek ne zadje malo pod kožu vjere i iskustva ^{sve} i onda odjednom vidi što je tako očito. To je ponekad teško, ali unatoč tome je jasno da povjerovati Bogu znači gledati Božje zapovjedi i pitati sebe da li to vjerujem i da li to držim. Što znači držati Božje zapovjedi? To ne znači -eto zato što to Bog kaže zato ću ja to držati -nego treba shvatiti da je to zakon života. Ni jednu zapovjed Bog nije dao zato što nas želi

zaplašiti, nego zato što je to put u život. Važno je da liječnik to uvidja, jer ako ne uvidja, teško će moći pomoći pacijentu. Onda nikakve molitve ne mogu pomoći. Čovjek može fizički ili psihički ozdraviti, ali ne će duhovno. U duhu ne može ozdraviti ako u liječniku ne žive Božje zapovjedi. Tako je dobro uzeti Božje zapovjedi iz Starog i Novog zavjeta pa vidjeti što Bog govori. Kada Bog opisuje da su oni koji su se pobunili protiv njega i Mojsija, propali, onda to nije znak da njih Bog uništava, nego su se oni zatvorili životu i umrli. Bog im pokazuje tu smrt u njima, oni su zapravo vegetirali. To je kao kad mrtvom čovjeku stavite aparat za srce i čini se da je živ, a nije. To je samo tijelo. Tako je to i s grijesima. Stoga je bitno da u CDP-u ne može raditi netko tko je u grijehu. Tu molitva ne može pomoći pacijentu jer je liječnik zatvoren. Molitve će vrijediti koliko se čovjeku pomogne da i on prihvati zapovjedi. Zapovjedi su vrata kojima se čovjek otvara molitvi i Bogu. Treba stalno pitati koji je moj mentalitet kao liječnika. Da li je moj stav etički, moralistički /Bog je zapovjedio pa ja moram raditi/ ili je moj stav jasan /ako čovjeka dovedem do toga da izvrši zapovjedi, znam da se nešto lijepo dogodilo/. Odreći se nekad to je takva sreća, sloboda, to je kao da je nebo odjednom tu i svaki ti je čovjek brat. Postoji moralistički, etički način shvaćanja odricanja i postoji substancijalni, kršćanski, kristovski način shvaćanja. Moralističko vršenje zakona ne vrijedi ništa jer zakon sam po sebi nema život. Moralističko vršenje zakona ne mijenja naš život nego odvodi u bolest. Vrlo često će ljudi koji tako izvršavaju Božji zakon biti ljuti na Boga / zašto Bog njih kažnjava kada su oni tako dobri, čak i zakon izvršavaju/. Takvi će najteže povjerovati i okrenuti se Bogu. Svaka riječ Svetog pisma nije mrtvo slovo na papiru, nego je ona otvaranje vrata prema živome Bogu. Svaka riječ Svetog pisma je kao posvećena hostija u kojoj je Isus. Čovjek hostiju pojede, ali Isus ostaje.

u njemu. Hostija je samo vidljivi znak pod kojim Isus dolazi. Tako je i riječ vidljivi znak pod kojim Isus tebi dolazi. Zapovjed je upravo taj vidljivi znak. Ljudi se boje prihvatiti Božje zapovjedi jer im se čini da Bog previše traži od njih, da oni to ne mogu. To je isto kao da netko kaže - zašto trebam otvoriti vrata da udješ. A kako drugačije? Odricanje nije nešto što čovjek ne može napraviti, nego je to najnormalnija stvar. Samo tako Bog može čovjeku dati ono što mu treba. Kada čovjek prihvaći križ, ulazi u Isusovu smrt /time je križ ubijen / i tada može uskrsnuti s Kristom. Prihvatiti bolest svoga djeteta, žene ili nekog drugog, prihvatiti nevolju jedini je način da ozdraviš. Čovjek ne mora svoj križ prihvatiti zato da bi ugodio Bogu nego je prihvaćanje križa jedini put izlaska u svjetlo. Ako napr. čovjek ne prihvati smrt svoga djeteta, od Boga će biti odvojeni i on i njegovo dijete. Kada je prihvati, vidjet će da je on živio i prije nego je dijete bilo rođeno i da je mogao biti sretan. Znači uvjet sreće nije dijete, najednom će osjetiti da je dijete kod Boga i tada će živjeti i dijete i čovjek. Kod toga je vrlo značajan stav liječnika koji mora biti jasan. Kada traži odricanje, kada traži prihvaćanje križa, opraštanje drugima, mora biti svjestan onoga što traži. Ako liječnik bude to tražio zakonski, pacijent će to vrlo lako osjetiti. Često se s tim srećemo, pogotovo kod prve točke Očenaša -treba priznati grijehe- ljudi će početi ispričavati svoje grijehe. Zato je važan mentalitet liječnika, a to je onaj mentalitet da Božje zapovjedi nisu dane kao opterećenje, nego da su one slatki jaram i lako breme i da je tu oslobodjenje. Ono što izvana izgleda kao križ, iznutra je zapravo uskrsnuće. Treba ljudima reći blago tebi što se smiješ odreći, jer drugačije ne možeš posjedovati ni svoje dijete, ni zdravlje, ni prirodu, ni imanje, ni ništa.

Odreći se nečega znači to izvući iz sotonske vlasti, sotonske sile i osloboditi za sebe. Oprostiti drugome znači omogućiti dotok života u njega. Slično je i u medicini. Operacija je užasna, čovjek se boji, ali ako hoće živjeti mora pristati na nju.

I treće je - v j e r a u B o g a. To je jedna nutarnja sigurnost za koju ni sami ne znamo na čemu je gradimo. Odakle sigurnost da nam neće pasti crijep na glavu? Odakle sigurnost da ću se ujutro probuditi? Odakle sigurnost da neću doživjeti saobraćajnu nesreću, već se mirno vozim? Čovjek se na nešto oslanja. To nije neki statistički postotak gdje čovjek može reći - nije mi crijep pao na glavu do sada pa neće ni sada. To nije to. Čovjek i kad nema statističke podatke, kad se rodi on već od početka ima neku sigurnost. Dijete se tako sigurno oslanja na roditelje, a nema statistike na kojoj bi stajalo /ne može reći - nije se dogodilo baki, djedu, tati pa neće ni meni/. To povjerenje je kao neka zaštita pod kojom stojiš. Htjeli ne htjeli, mi praktički vjerujemo, mi se na nešto oslanjamo. Na što se napr. oslanja čovjek koji je nevino osuđen i mirno podnosi tu osudu. Gdje je njemu sigurnost? Na što se, recimo, oslanja čovjek koji je oprostio svom najgorem neprijatelju, a to nitko ne zna? On je oprostio u svom srcu, nitko to ne zna, ni od koga nema priznanja, a on je siguran i sretan. Od koga je dobio priznanje pa je sretan? Povrijedio te netko, ti oprostiš a da on i ne zna da te povrijedio. Baš mu nećeš predbaciti uvredu. Nije li to dokaz da mi vjerujemo prije nego li vjerujemo. Teško je reći da je to intuitivno jer je to nešto dublje. To je naprosto život u čovjeku koji se oslanja na život. To je već Bog. Čovjek spontano ima u sebi saznanje da je neuništiv.

Ozdravljati vjerom, treba naglasiti u psihičkom, ljudskom smislu može puno pomoći, ali to ne dospijeva do duha. Tu se radi o povjerenju u Boga, a to ne može čovjek svojom vjerom. To mora doći Bog, a ja se njemu otvoriti i povjerovati njegovim riječima i oslanjati se na njega. To sve troje ide zajedno -
- vjerovati da Bog postoji, vjerovati njegovoj riječi i vjerovati u Boga.

Mi govorimo o bolestima koje u duhovnom pogledu znače ovisnosti. Tko čini grijeh rob je grijeha. Stoga, jedini liječnik u pravom smislu, može biti Isus Krist. U Starom zavjetu se kaže - Jahve je liječnik, u Novom zavjetu se kaže za Isusa - liječi sve bolesti, sve patnje i sve nemoći. U Izaiji 53 - on je uzeo na se naše bolesti, naše grijeha i sve naše dugove. Naše liječenje se sastoji u tome da onog koga liječimo dovedemo u vezu s Isusom Kristom. To znači da moramo biti realni i normalni i izvući Isusa Krista iz područja religioznosti i religioznog ili neke vrste iracionalnog. Moramo ga izvući iz onog, što je gotovo uvriježeno, da je Isus u području folklornog, kulture i tome sl. Budući da mi govorimo o duhovnoj bolesti, onda je Isus Krist kao duhovna osoba, jedini lijek za tu bolest. Duhovno ima svoje područje, racionalno svoje, a materijalno svoje. I ako što se materijalno može racionalizirati, tako se i duhovno mora, na neki način, racionalizirati /to znači da se može objasniti/. Na taj način dolazimo do toga da je područje duhovnog jednako realno kao i područje materijalnog. Sjetimo se usporedbe sa gitarom. Gitara, gitarist. Gitara sama to je područje medicine, gitarist to je duh u čovjeku - to je područje vjere, a melodija nastaje između njih dvoje - to je područje psihe - psihijatrije. Zapravo bismo morali reći da je i jedno i drugo područje ili medicine ili duhovnog. Dakle, područje duhovnog je realno područje. Čovjek zapravo i najviše živi od duhovnog, a ljudi obično ne razumiju što znači duhovno. Kad kažemo duhovno, onda misle na nešto mistično, nešto pomalo sanjarsko. To je krivo. Sjetimo se mnoštva primjera koji nam kazuju što znači vjerovati. Vjerovati, prvenstveno znači, imati povjerenja u ljude oko sebe. Dijete bez povjerenja u roditelje ne može

opstati i mora umrijeti. Dijete je, dok je maleno totalno ovisno o toj vjeri u roditelje. Ono nema mogućnosti da preživi bez tog povjerenja i zato svaka i najmanja rana duboko pogadja njegov život. Naše znanje se više kreće u području vjere nego u području znanja. Mi vjerujemo atomskim fizičarima, mi vjerujemo kemičarima, mi vjerujemo povjesničarima, mi vjerujemo onima koji opisuju zemlju jer ne možeš sve registrirati, mi vjerujemo u kemijske formule i da je sve tako kako one pokazuju. Naše škole se temelje na vjeri, a pogotovo se naš cijeli život temelji na vjeri. Mi naprosto ne možemo komunicirati s ljudima ako im ne vjerujemo. Ne možeš jesti ako sumnjaš da jelo nije zdravo, ako sumnjaš da ti odijelo ne odgovara, ne možeš ga obući. Treba naglasiti da je vjera jedini temelj naše opstojnosti i našeg života. Naša egzistencija je satkana od vjere, a to znači da je najteže područje liječenja upravo vjera. Nažalost, smatramo da je vjera nešto što pripada području religije. Miješamo te dvije stvari. Kad kažemo religija, onda kažemo da je to područje mistike, dakle to je nešto što pripada religijskom svijetu. Kršćanstvo je vjera a ne religija. Zato kršćanstvo ne ide za tim da u nečemu sanjari, govori u zrak, nego prvenstveno daje čovjeku mogućnost da opstane. Strah je samo simptom da čovjek ne vjeruje nego sumnja. Duh je područje u kojem se ne možemo pozivati na znanje, na znanost. Znanost tebe ne može uvjeriti da ćeš ako napr. legneš u krevet i zaspeš ustati zdrav. Na što se oslanjamo? Na što se ti oslanjaš kad kupiš kruh i gledaš prodavačicu koja istovremeno uzima prljave novce i tebi zamata kruh? Odakle tebi vjera da ćeš ostati zdrav nakon toga. Znači, u čovjeku stoji čvrsto uvjerenje da će biti dobro iako i nema pravih razloga za to. Kada na večer legneš u krevet, ti nemaš nikakvih dokaza da noću neće doći netko i ubiti te.

Kada netko ulazi u brak odakle njemu sigurnost da će taj brak uspjeti? On samo vjeruje i nada se da će biti u redu. Vjera je, dakle, bit čovjekova života. Zanimljivo je da se o tom području vrlo malo govori. To se prebacuje na religijsko područje a to nije isto. Kada čovjek kaže da vjeruje u Boga, onda on nije religiozan, nego to znači da vjeruje kao što vjeruje svom ocu da ga nikad neće napustiti, taman da bude najgori čovjek, njegov tata će uvijek ostati i čuvati ga i braniti. Tako isto vjernik zna da postoji jedan drugi Otac i to je ta čvrstoća, sigurnost. U svakom čovjeku postoji sigurnost, jedan transcidental - kaže se u teologiji. To znači da postoji jedan materijal, jedno područje na koje se svatko od nas oslanja i na tom živi.

Kada se u medicini govori o psihosomatskom liječenju, govori se krivo. Točnije bi bilo reći - pneumosomatski. Pneuma je duh, a psiha je psyché. Psyché je nešto između tijela i duha. Liječiti samo psihosomatski je premalo nego treba pneumosomatski što znači pomoći pacijentu da povjeruje da može ozdraviti. To je zapravo bit ozdravljenja. U tome se događa ozdravljenje. Njemački pisac Jores govori da svaki lijek pobudjuje u čovjeku vjeru, daje sigurnost da će čovjek ozdraviti. Time što čovjek vjeruje cijeli se organizam budi i počne raditi, i kaže ne liječi lijek nego vjera. Mismo to područje prebacili psihijatrima, a psihijatri nisu tu mjerodavni. Naglašavam, psihijatriju ćete shvatiti ako shvatite što je melodija. Shvatite, medicina radi na gitari, a na gitaristi vjera. Budući da je gitarist živa osoba / znanost ne može liječiti život, znanost liječi samo fizikalno-kemijske procese/, znanost ga ne može liječiti. Znanost ne može liječiti duh. Duh ima životne zakone, a to su moralni zakoni. "Ako hoćeš ući u život, drži zapovjedi" - kaže Isus. To je to područje /životnih, moralnih zakona /. Nikada medicina ne može dati život ili ga spasiti. To može Bog. U trenutku

začeca, po našoj teologiji, Bog svakom čovjeku specijalno udah-
 njuje dušu. Zato je svaki čovjek original, i zato samo Bog može
 liječiti. I zapravo, život nije ništa drugo nego stalno Božje
 udahnjivanje u čovjeka. To znači - čovjek neprestano stoji pred
 budućnošću, slijedeću minutu nema, a da bi u nju ušao Bog je stvara.
 Prema tome, područje liječnika je prvenstveno područje njegova
 odnosa prema Bogu. Liječnik, u duhovnom pogledu, miče zapreke
 udisanju Boga. Zapreke su sve ono što je kršenje Božjeg zakona,
 Božjih zapovjedi. Treba jasno odvojiti to područje mrtve prirode
 / prirodoznanstvenih, kemijskih zakona / od područja života i
 zakona života. Zakoni života su moralni zakoni. Motor radi savršeno
 po svojim mehaničkim zakonima i kad ubije čovjeka puška radi savr-
 šeno. To je prirodoznanstveni zakon. Međutim, čovjek funkcionira
 ako ne povrijedi, čim povrijediš ti se uvlačiš u sebe, ti osjećaš
 da je život u tebi uništen ili oštećen, osjećaš da si opterećen.
 Svaki prekršaj moralnog zakona te opterećuje i ubija. On zapravo
 ubija u čovjeku povjerenje u Boga. Povjerenje znači - ja od Boga
 primam život i zato živim. Svaki grijeh taj prostor veze s Bogom
 oduzima. To zovemo prekršaj moralnog zakona ili deset zapovjedi
 Božjih. Vidi se da psihijatrija pomaže, donekle medikamentozno.
 Crkva kojoj pripada to područje, šuti. Religije su se pretvorile
 u kulturna mjesta. Zato je važna vjera, a ne religija. Ljudi zato
 krivo rade /naprave nešto u religiji/ - odu na misu, obave ovaj
 ili onaj obred, ovaj ili onaj sakrament i misle da su nešto napra-
 vili. Ne! To mora biti vjera. Svaki sakrament je rast u vjeri,
 nešto raditi religiozno znači obavljati neke obrede, obavljati
 zakone neke religije. Zato religija može biti veliko otudjenje.
 Prema tome liječnik u duhovnom području može biti samo onaj koji
 stoji u duhovnoj vezi s Bogom i onaj koji zna zakone Božjeg svijeta.

Liječnik mora ili praktički biti pun vjere ili znati zakone po kojima se liječi. Koji su to zakoni? Prvenstveno je to zakon vjere. Tu treba pomoći društvu da konačno shvati da vjera nije nešto što pripada u crkvene i religijske prostore. Vjera je čovjek. Kamo god ide, ide samo iz vjere.

Liječniku može doći bilo koji pacijent- ateist, nekršćanin, kršćanin.

Kako će liječnik pomoći ateistu? Tako da mu uopće ne mora govoriti o Crkvi, Bogu, Isusu Kristu, religiji, nego da mu govori o vjeri kao nečemu na što se naslanja, po čemu ~~hoda~~ hoda, o vjeri kao povjerenju u život, u sve oko sebe. Drugo, ateistu može reći sve one zakone koji ga izbavljaju iz bolesti. Te zakone može reći i svakom religioznom. Ateisti može upravo realistički pokazati kako ga mržnja ubija, on ima taj osjećaj, kako ga ogovaranje drugih također čini mračnim, kako ga bludnost zapravo vara, ne daje mi zadovoljstvo ni užitak nego sam ~~opterećuje~~ opterećuje. Može mu govoriti o grijesima kao o prekinutim zakonima života, a onda o krepostima kao o pravim zakonima i snagama života. Nigdje mu ne moraš spomenuti Boga, a možeš ga liječiti. Postoje objektivni zakoni koji nisu samo kršćanski, nego općeljudski. To su zakoni vjere. Drugo je pitanje, u tom slučaju, lijek. Lijek je svakako Isus Krist. Liječnik može tiho, mirno moliti dok razgovara s tim pacijentom i tako mu pomoći. Ako se jednog dana probudi u njemu želja da mu kažeš koji je to lijek, onda će mu pripovijedati o Isusu Kristu. Duh puše kamo hoće i čitav svijet /ne samo kršćani/ je osvijetljen Isusom Kristom. I ateistu se može reći ako je ratavljen od svoje žene da je negdje prekinuo ljubav. Ako se rastavio očito je u njemu mržnja /mržnja je prostor mraka i tame/ i ako ne oprostí svojoj ženi u njemu će ostati mržnja i kroz nju će ulaziti svako drugo zlo. Mržnja će ubijati njegov život. Isto tako ako čini preljub, ako psuje, isto tako ako krade. To se može objasniti svakom ateistu. Ne postoji specifično kršćanski grijeh. Grijeh je grijeh. Grijesi su općeljudski i zato se svakom ateistu lijepo može protumačiti: oholost, škrtost, bludnost, preljub, zavist, ljubomoru, srdžbu, alkoholizam, ovisnost o drogi, lijenost, ogovaranje, klevetanje, abortus, rastava braka. Važno je znati

da Isus Krist nije došao da napravi neku novu religiju. On nije došao radi nekih ljudi. Ne! Kao što možemo reći da je svaki lijek za svakog čovjeka, ne samo određene, tako i Crkva ima Isusa Krista da liječi sve ljude, Ateistu se može na jedan anonimni način dati Isus, jer čim se on praktički otvori da želi oprostiti, da više neće ogovarati, da se kaje, milost teče kroz njega. Isto tako ako dodje hindus, musliman, pripadnik neke sekte. Ne treba ih prevoditi na katoličku vjeru, na kršćanstvo da bi ih se spasilo. I njima se kao i ateistima može govoriti što su kreposti, a što zlo, odnosno što dokida život, a što ga gradi. U teologiji se to zove -anonimno kršćanstvo. Svaki se čovjek spašava po svojoj savjesti. Ateist, hindus, budist musliman, ako po savjesti obavlja zakone svoje religije on se otvara dobru i milost Isusa Krista teče u njih. Naravno, najlakše je liječiti pacijenta kršćanina. Njemu se odmah može reći tko je Isus Krist, objasniti mu zakone evanđelja, pitati ga za sakramente i uputiti ga na njih. Ateistu ne možete uputiti na ispovijed ili na euharistiju, ali ako ga se dovede da pristane uz dobro, onda se i nad njim mogu moliti molitve otklinjanja i liječenja. U čemu je terapija kršćanina? Kod kršćanina je najvažnije da se izvuče iz svoje prirodne religioznosti. 90% kršćana živi nekom prirodnom religioznošću, a ne stvarnom kršćanskom vjerom. Rijetki su oni kršćani koji čitaju Sveto pismo, još rjeđi koji čitaju i razumiju, a još rjeđi koji razumiju i drže. Često je više posla biti s kršćanima dok ih se izvuče na svjetlo, nego s ateistima i religioznima. Kod kršćanina je važno najprije saznati da li uopće vjeruje da postoji jedan Bog, apsolutan i svemoguć. To treba prikazati različitim slikama. Tako ljudi osjete neizmjernost Boga. Pitati ih -tko zapravo drži svakog čovjeka, njegov život, tko

to drži, kontrolira da ljudi ipak mogu živjeti. On - Bog . Tko drži sve prirodne zakone: proljeće, ljeto, jesen i zimu? Opet On. Govoriti i pitati što slikovitije kako bi ljudi dobili dojam apsolutnog. Bog je svemoćan, apsolutan, jedini. To je prvo što je važno za liječenje, a drugo je da na tom apsolutnom, sveznajućem, svemogućem biću stoji čovjekova vjera. To je stijena. A onda, treći korak - kako da s tim apsolutnim bićem postane prijatelj, kako da komunicira s njim. Pacijenta, ako nije teško psihički bolestan, uputiti da čita Sv. pismo i da sluša što to Bog govori, što to Bog uči kroz slike i događaje. Treći korak je, da čuje. A onda je važno da počne sam govoriti Bogu i to tako da mu najprije prizna grijehe, zatim, da s Bogom bude prijatelj, da mu zahvali za svoj život i da mu zaželi biti prijatelj. Nakon toga, mu polako tumačiti sakramente i njihovu pomoć kao i različite molitve koje ozdravljaju. Pravilo je kod kršćanina - najprije ga zaštititi Božjom riječju, molitvom, i očišćenjem savjesti. Ne smiju se nikad moliti molitve otklinjanja, pa čak ni molitve ozdravljenja prije nego što se to napravi. Zašto? Molitva je ozdravljenja prisutnost Isusa Krista, njegove ljubavi, ljubavi Duha svetoga. Uzalud je moliti, ako je prisutan grijeh, ako nema vjere / zatvorena su vrata/. Zato je za kršćanina najprije važna neka vrsta katekumenata, pouke, a zatim njegova odluka. Želi li biti zdrav, želi li se osloboditi zla, odluka je vrlo važna i sudbonosna. Onda treba moliti za njega otklinjanje a zatim liječenje. Bolje je uvijek moliti prije molitve otklinjanja, a zavisi od toga da li je čovjek bio na seminaru ili ne, jer ako je bio, ne treba ih moliti. Priprave za molitvu otklinjanja može nekad trajati mjesec dana i više / zavisi od toga kako čovjek često dolazi/. Priprava je veoma važna jer se može.

dogoditi da čovjek upadne u drugu krajnost, a to je da liječenje gleda kao neko neosobno mehaničko djelo. Treba mu zato pokazati da je nevjera i neznanje, s jedne strane, a formalizam s druge strane, jednako zlo. Molitve otklinjanja mogu se izvesti na različite načine, najbolje da ih izmoli svećenik, ali može i djakon kao i osoba koja ga poučava /ali je dobro da to kaže svećeniku da bi ga ovaj, na neki način, delegirao/. A također, može se reći i čovjeku da sam nad sobom pomalo moli. Kako? Sasvim jednostavno: u ime Isusa Krista neka od mene odstupi zlo i zli duh, ili: Isus je moj gospodar. Najbolje molitve otklinjanja su one izobrednika Inicijacije jer su radjene za novokrštenike, znači za one koji se spremaju ozdraviti. Budući da su to crkvene molitve, čitava Crkva zapravo kroz liječnika liječi. Zatim su molitve iscjeljenja, izliječenja. Iskustvo pokazuje da je dobro prije molitve otklinjanja, jer ako pacijent ima neke blokade ovisnosti i slično, to jako koči liječenje. Molitva iscjeljenja je zatim molitva koja bi trebalo dopustiti Isusu Kristu da njegov životni duh udje u čovjeka, a to znači da nevjera i sumnja odstupe. Na njih pacijenta treba dobro pripremiti jer one u njemu bude veliko povjerenje. Kako? Treba odabrati niz svetopisamskih tekstova, niz situacija u kojima je Isus bio da bi pacijent uočio, najprije, da je Isus apsolutni Bog, svemoćan, da drži sve u svojoj ruci, a drugo, da je dobar, da voli čovjeka i da nikada nije odbio pomoć ni jednom bolesniku. Treba stalno imati u glavi ili na papiru niz takvih tekstova koji su vas uvjeravali pa će onda uvjeriti ljude kojima govorite. Zatim je važno da se ljudima govore iskustva izliječenja drugih bolesnika. Obično ljudima treba pomoći svjedočenjem /svjedočiti iskustvom gdje je liječenje pomoglo/. Tada vjera još više poraste. Još jedan znak povjerenja i blizine je da položite ruke i molite za čovjeka.

Molitva iscjeljenja nas na taj način povezuju s Isusom Kristom kao izvorom povjerenja i zato treba protumačiti - da je Bog poslao Isusa Krista u nas baš zato da bi on u nama, tebi vjerovao. Kada pacijent govori da ne može vjerovati, onda mu treba protumačiti da je Isus Krist došao u svakog čovjeka /u kršćaninu on vjeruje Ocu nebeskom po sakramentu krštenja /. Obući se u Isusa Krista, obnavljati se pameću svojom prema Isusu Kristu. Prvo je utjelovljenje u Isusa Krista. Također treba pacijentu pokazati Isusov križ i reći svaka rana njegova križa za tebe je, on je tebe tražio, volio te. Iza toga govoriti Isusove riječi koje bude povjerenje i djela gdje se vidi da je svakom pomogao, da je imao samilosti i ljubavi za svakog čovjeka. Nakon toga naglasiti da je poslao Crkvu, da to isto daje i liječi. To je bitno - da je Crkvi dao da liječi. Osobito Lk.9 gdje se kaže - i dao im je moć i vlast da liječe i izgone zle duhove, da tako šire Kraljevstvo Božje. Time stječe povjerenje u tebe kao liječnika, što je jako važno. Kao što u medicini postoji bezbroj lijekova, tableta, injekcija, tako se i ovdje može dati bezbroj molitava, npr. Bog je otac, zato što je otac mogu prema njemu biti dijete, mogu biti spontan, mogu biti bilo kakav. On će mene uvijek voljeti. Ili Bog je poput majke ili čak bolji od majke, npr. Izaija 49 - i ako koja majka zaboravi svoje dijete ja tebe nikada zaboraviti neću, u dlanove sam te svoje urezao. Dobro je gledati sebe u krilu majke Božje. A ako ni jedno ni drugo ne pomaže, onda neka se izmoli klasična molitva: ići od trenutka začeća pa sve do sadašnjeg trenutka. U tom hodu važno je da oprosti roditeljima ako ga nisu voljeli i začeli iz ljubavi. Drugo je važno da čovjek postane svjestan da je Isus vidio njegovu ranu i da je položio ruku na nju. Ali, najvažnije u toj klasičnoj molitvi je to, (to treba posvijestiti ljudima), da je Isus tad bio prisutan kad je nastala ta rana, da da je to vidio, znao to, da je tad bio tu i štitio ga. /Isus je bio tu i zato kod rođenja nisi stradao, zato ni u onoj bolesti nisi

stradao, zato te majka nije mogla pobaciti, zato tã otac nije mogao ništa.../ . Niz šokova se time liječi jer ljudi osjete: Isus je bio tu i štitio me. Tako da se onaj šok koji je dušu pftisnuo u nevjeru, može izvući van. Kao puž koji se povukao, a sad se s povjerenjem izvlači van. To je klasična i najbolja molitva. Ljudi je mogu i sami kod kuće moliti. To je kao da mu u kutijici date lijek ,neka ga pije pet ,šest dana, a onda da dodje da se vidi učinak. Onda su važne i druge terapije. Vrlo je važno imati niz lijekova protiv grižnje savjesti. Pritom je važno posvijestiti čovjeku da je Isus uzeo na sebe svaki grijeh. Drugo - da gleda sebe u rani Isusovoj, da vidi da je ta rana sve pomirila, sve isplatila, čovjek se može "u nju uvući i počivati." Treće da si pacijent kršćanin ponavlja: Vjerujem u oprostjenje grijeha iz apostolskog vjerovanja, dokle god ne osjeti da ozdravlja. Četvrto - da svakako podje na ispovijed i tako osjeti da su mu Bog i Crkva oprostili. Peto - različitim slikama pokušati protumačiti da se ne boji grižnje savjesti / kada baciš kamen u vodu da li potone, tako i tvoji grijesi koje si priznao, potonuli su/. Ima grižnji savjesti koje nisu prave, gdje je čovjek zapravo emocionalno povrijeđen, a nema objektivnog grijeha i krivnje. Njemu samo ostaje grižnja savjesti i onda slike jako puno pomažu da se on makne. Također, neka gleda križ i neka shvati - tu su moje rane i moji grijesi, tu su moje bolesti. Protumačite mu da je Isus oprostio prostitutki Magdaleni, razbojniku, Petru koji ga je zatajio. Medjutim , grižnja savjeti može biti u dva smjera. Jedna grižnja savjesti je strah od Boga, a druga zbog toga što je izveo svoje dijete na krivi put, sablaznio ga, zaveo ili nanio neku štetu. Kako tu pomoći i osloboditi takvog pacijenta? Najbolje je takvog pacijenta poučiti molitvi otkupljenja. Isus sve popravljã npr. Ef. 1, 10, Isus ponovo usposãavlja red i mir, Isus otkupljuje, Isus plaća tvoju krivicu, Isus popravljã tamo gdje si ti nanio štetu. Poučiti ga da

mirno moli: Isuse, otkupi me od mog djeteta, od moje majke, od susjeda, od prijatelja, kolega koje sam zaveo. Na taj način u čovjeku nastaje mir. Dalje, što se tiče i grižnje savjesti i bilo koje bolesti /fizičke, psihičke, duhovne/ uvijek je vrlo koristan i vrijedan onaj Jakovljev recept: ispovijedajte grijehe jedan drugome i molite jedan za drugoga da ozdravite. Prije ovoga bi međjutim trebalo kod kršćanina, staviti liječenje sakramentima. Prvo takvo liječenje nastaje krštenjem. Tim što se netko krsti on je izliječen od svih grijeha i krivica, a ujedno krštenje liječi i rane, pa čovjek postaje dijete Božje, nanovo je rođen. Krizma daje snagu da se druge ljubi i pomaže. Dakle, liječi nemoći u službi drugome, u službi ljubavi, karitasa. Ona daje duhovne darove i kreposti da čovjek može svladati zlo. Zato je važno ljude upoznati s tim što dobivaju sakramentima. Onda osobito euharistijom kao izvorom svih sakramenata. Ponekad će euharistija kao izvor svih sakramenata najbolje pomoći u liječenju svih bolesti. Žena je болоvala ~~12~~ godina болоvala od krvarenja, dotakla skut Isusove haljine i ozdravila. Taj skut haljine nije ništa drugo nego posvećena hostija. Hostija je kao haljina u kojoj je Isus. To je vanjska forma pod kojom je Isusovo tijelo. Što je hostija? Kad dodirneš običnu, neposvećenu hostiju, dodirnuo si samo hostiju. Ako je hostija posvećena, nakon podizanja, pretvorbe, onda nju prožima Duh Božji, Duh Isusa Krista. Dodirujući stoga hostiju, dodiruješ Isusa Krista. Zavisi međjutim da li čovjek dodirne s vjerom ili ne. Misa je pretvorba, misa mijenja čovjeka. Oživljuje. Kao što je oživjela hostiju, tako i čovjeka oživljuje. Treba ljudima protumačiti da očekuju te promjene. A onda, posebno sakrament ispovijedi. U ispovijedi čovjek je kao ~~desni~~ razbojnik:

Gospodine, sjeti me se kad dodješ u svoje kraljevstvo, a Isus kaže: Još danas bit ćeš sa mnom u raju. Važno je da ljudi osjete da će im Isus oprostiti i da oprašta grijehe, kao što je to učinio i desnom razbojniku. Čovjek, dakle, stječe povjerenje. Bolesničko pomazanje je specijalni Isusov lijek za duhovnu bolnicu, samo za krštene. Žalosno je što se taj lijek daje samo za fizičke bolesti. Rijetko tko ga daje psihičkom, a duhovnom bolesniku nitko. Najnormalnije bi bilo jednom alkoholičaru dati bolesničko pomazanje, drogerašu takodjer. Pogotovo zato što se za bolesničko pomazanje kaže - ako je bolestan, ozdravit će / ne kaže se od koje bolesti/ nego, ako je bolestan, podignut će se. No i duhovno se liječi, jer Jakov kaže: ako je sagriješio, oprostit će mu se. To je možda premalo naglašeno, a taj sakrament je osobito važan. A onda sakrament ženidbe. Treba pomoći čovjeku da oživi sakrament ženidbe. Na koji način? Da iznova Isusu Kristu izrekne "da" za svog bračnog druga. Tako se najbolje liječe brakovi. Lijekovi su: sakramenti, riječ Božja, molitva i svjedočenje drugom čovjeku.

Kako liječiti depresiju?

Iskustvo pokazuje da kod depresije molitve otklinjanja ne vrijede gotovo ništa. Zato treba ići ovim putem. Najprije da ta osoba prizna samosažaljenje kao grijeh. Samosažaljenje je velika blokada svakoj molitvi. Dok liječnik moli, pacijent obično govori ili misli samosažaljivo, onda to ne vrijedi ništa. Zatim redovito je prisutno predbacivanje/drugima sebi ili Bogu/. Takodjer se redovito javlja i agresivnost, napadački duh, kritizerstvo. Ili je već duboka depresija u kojoj se ljudima kao da svidja. Oni ne žele, ne mogu ili ne vjeruju da mogu iz toga izići. Treba probu= diti vjeru. Inače je, samoubojstvo često posljednji stupanj depresije. Treba ići po redu, najprije reći: ako se ubiješ bit će daleko gore, nisi ništa riješio, ti ćeš u pakao /to treba ljudima otvoreno reći jer je to teški grijeh/. Drugo treba reći: time ćeš ostaviti veliku ljagu na svojoj obitelji, zamisli svoju djecu, zamisli svoje rodjake, zamisli svoju bližu rodbinu koju će stalno pratiti glas da ima jednog samoubojicu. Treće - nisi ništa time riješio, nisi se izbavio ni iz bolesti, ni iz patnje. Dakle reći:

1. to ti je pakao
2. patnja onima koje ostavljaš
3. ništa time nisi riješio

Probuditi treba u njemu odluku ne samoubojstvo. Kod samoubojica je redovito najveći problem samosažaljenje. Tek kad se to riješi, onda može molitva otklinjanja donijeti korist. Liječnik može svojom molitvom po= moći da se čovjek izliječi, obrati. Druga riječ za izliječenje je zapravo obraćanje. Obrat od nevjere k vjeri. Kako liječnik može obratiti pa= cijenta ?

1. da prizna svoje grijehe protiv njega
2. da mu pprosti od srca
3. da ima samilosnu ljubav prema pacijentu
4. da Bogu zahvali za njega
5. da traži Božju volju

Dobro je ići za pacijenta na misu, ispovijediti se, voljeti ga i činiti razna druga djela. Ovo je uvjet da bi sve drugo uopće moglo djelovati. Tek tada je liječnik otvoren prema Bogu i prema pacijentu/ tada može kroz liječnika teći milost liječenja/.

3. TERAPIJA (3. nastavak)

Terapija znači dovesti čovjeka iz stanja bolesti u stanje zdravlja. U duhovnom pogledu to znači dovesti nekoga iz udaljenosti od Boga u Božju blizinu. Kada dodje pacijent najprije ga treba pitati za simptome, a zatim za uzroke. Čim liječnik čuje simptome odmah će moći ocijeniti i gdje leže uzroci bolesti. Čim se čovjek tuži da, recimo, čuje neke glasove, da mu nešto po kući udara, lupa i sl., odmah se može zaključiti da je riječ o okultnim praksama. Ako se čovjek tuži, kao da pada u neki ponor ili da, čim vidi otvoren prozor da ga nešto nagovara da skoči, može se zaključiti da netko duhovno negativno djeluje na njega. A duhovno negativno znači mnogo šta. Duhovno negativno će najprije značiti da netko tu osobu napada, da je s njom u neprijateljstvu, da joj neda mira, da joj želi zlo ili da vizualizira tu osobu / vizualizirati znači nekoga duhovno fiksirati u svom duhu i željeti mu zlo crnom magijom/. Ili će pak uzrok biti u tome da netko tu osobu proklinje, a proklinjati se može na razne načine: Bog te ubio, da te bar nema, od tebe nikad ništa, kuda sam te rodila. Osobito teški način djelovanja je direktno slanje prokletstva na nekoga u ime Boga ili nekih sotonskih sila. To je direktno otvaranje čovjeka zlim silama i zlim djelovanjima. To negativno djelovanje može biti i znak da je netko u kući psovao ili da još i sad psuje osobito da se u djetinjstvu psovalo tog čovjeka, da se u toj kući spiritiziralo ili da se netko bavio magijom. Zato već kod dijagnosticiranja treba pitati da li netko u kući psuje, da li netko proklinje, a osobito je važno da li vas netko mrzi, osjećate li da vam netko želi zlo, osjećate li da netko ima nešto protiv vas, da vam je

netko zavidan ili ljubomoran. Zatim će trebati pitati i da li je u nekoj sekti, osobito nekršćanskoj, da li je u društvu koje se bavi mračnim razgovorima i praksama, da li se netko u kući bavi magijom, crnom ili bijelom, idolopoklonstvom i sl., da li netko gata, da li netko čara, da li netko pravi uroke. Trebat će pitati i da li je išao bioenergetičaru / pod tim zvučnim imenom se obično znaju kriti negativne magijske sile, magijski ljudi koji se bave vračarstvom /, zatim, da li mu se što dogodilo kod vjenčanja, da li je netko bio zavidan pa je napravio zlo i tome sl.

U svakom slučaju pitanje je kakvu terapiju primjeniti nakon što se čuju ovakvi simptomi.

1. Poučiti čovjeka da je Bog jači od tih negativnih sila. Tražiti od čovjeka, / ako nije psihički poremećen /, da se odluči za svjetlo, za dobro, za nadu, da vjeruje da će sve biti dobro.
2. Ako je vjernik, onda ga zamoliti da se svakako toga odrekne, ako je moguće, da podje na ispovijed i pokaje se. Radi li se o ateistu ili pripadniku neke druge religije, zamoliti i njega da se pokaje i odrekne toga. Ukratko mu onda reći da je po našem kršćanskom učenju i vjerovanju jedini Isus Krist koji nas može osloboditi. Ateistu dakle poučiti da postoji duhovni svijet u kojem se takve stvari ne mogu ni medikamentozno ni psihijatrijski liječiti, nego jedino po Isusu Kristu. Jednostavno ih i otvoreno poučiti / ne traži se od njih da postanu kršćani/ da se okrenu pozitivnom, svijetlu, dobru, humanom, i da pristanu da ih se u ime Isusa Krista oslobodi. To je uvijet. Radi li se o kršćaninu, zamoliti ga da se sam pokuša osloboditi toga na taj način da rekne - u ime Isusa Krista zapovijedam svakoj sili vračanja, gatanja, svakoj sili koja me muči, da odstupi od mene. Neka to odmah pred liječnikom kaže. Nakon nekoliko minuta može ga se pitati što osjeća,

da li se što u njemu pomaklo. Ako se radi o kršćaninu koji ide redovito u crkvu i ispovijeda se, onda ga kratko poučiti da je Isus Krist osloboditelj, važno je i naglasiti, da je ime Isusa Krista ono kojemu se moraju pokloniti nebo, zemlja i podzemlje. Neka samo ponavlja - Isus je moj Gospodin / to znači bira Isusa za Gospodara i spasitelja /.

3. Naučiti toga čovjeka da pokuša čitati i razumjeti Sveto pismo, da u Svetom pismu skuplja što više podataka kroz koje će osjetiti Božju silu / recimo Rim.8 , Lk. 9 , 1 Kor. 15 , Kol. 1 i 2, Ef. 1 itd /. Uputiti ga na Božju riječ i onda učiti kako da se Bogu obraća, kako da ga gleda, kako da se što više koncentrira na Boga i kako da svugdje kamo god se okrene vidi Isusa. Neka se što više nastoji istrgnuti iz negativnog čje- lovanja i da zna da je Isus Uvijek tu. A onda, da se u njemu probudi duboka nevjera i velika sumnja, fundamentalna sumnja u đavla i zlo. Ako je moguće, čovjeku pomoći da se nasmije u lice zlu i svim tim prijetećim znakovima. Poučiti ga neka uvijek iznova moli posljednji dio Očenaša - izbavi nas od Zloga. Izbavi me od Zloga i to baš od Zloga, ne samo od zla. To neka više puta ponavlja dokle god ne osjeti da se nešto u njemu pokrenulo ili pretrglo. Zatim, neka, dok radi ili čita uvijek traži nešto što ga veseli, neka misli na sunce, na cvijeće, livade, polja, more, ili neka misli na ono što voli i što ga odmah obuzme. / Netko voli glazbu, netko nogomet, netko šetnju, netko kuhati, netko ići u kino /. Neka pronadje nešto što ga uvijek brzo zahvati i neka sebe u mašti gleda u tom ambijentu. Takodjer pacijentu reći da se nalazi uronjen u zajednicu Crkve, a zajednica Crkve je communio sanctorum /zajedništvo svetih /. To znači da u njoj nisu samo živi, nego i oni koji su pokojni, a i oni koji su sveti i svi oni štite tog čovjeka.

zatim mu reći neka se uvijek stavi u zaštitu anđela; bezbrojnih anđela, osobito sv. Mihaela i anđela čuvara i rekne - čuvaj me, štiti me. Takodjer, neka se, jer se već radi o psihičkoj opterećenosti zbog okultnog, neka se vidi kao malo dijete na koljenima Oca nebeskog i neka se opušta, oslanja na Oca koji je tu, koji ga brani, štiti i neka osjeti kako se nema čega bojati. To će možda početi djelovati nakon nekoliko dana. Zatim, neka sebe vidi u jednoj Isusovoj rani na križu, neka osjeti kako ga ta rana štiti i kako do te rane ne može doći nikakva zla sila. Da ne bi zle sile ušle kroz grižnju savjesti, neka, kad god se sjeti grijeha, kaže - Isuse, oprosti, a odmah iza toga - vjerujem u oprostjenje grijeha. Neka to ponavlja dokle god ne osjeti mir. Kroz taj strah od grižnje savjesti čovjeka može zahvatiti duboki nemir i kroz nemir mogu ući zle sile. Predočiti čovjeku da su sile zla mrak, a Bog je svjetlo. Neka u mašti gleda kako brzo svjetlo tjela mrak. Tako se može emotivno, iznutra i u mašti, okrenuti pozitivnom i na taj način zatvoriti prostore otvorene zlu. Pomoći mu i reći neka razmišlja i mašta o nečem pozitivnom lijepom. Razmišljati znači planirati kako urediti kuću, srediti brak, srediti radno mjesto, kako kupiti novu odjeću. Pomoći čovjeku da svoje misli pozitivno usmjeri na sto načina i slika jer je kod ljudi zlo u tome što su oni vezani na negativne misli. Treba reći - za volju: odluči se, za maštu: pozitivne slike, za osjećaje: prikazivati mu sve ono što je lijepo i drago. Njegovo pamćenje je puno negativnosti pa je njega potrebno očistiti. Pomoći mu da se sjeti što je lijepo i dobro doživio kao dijete ili kasnije. Donijeti mu pozitivne misli i slike i podsjetiti ga na neku sliku o tome kako je Isus liječio, kako je Isus tjerao zle duhove, kako je Isus oslobadjao ljude. Pitati ga ima li neku predodžbu o tome i da li se sjeća nečeg takvog iz Sv. pisma. Važno je da njegovo sjećanje počne raditi pozitivno jer se ti ljudi uglavnom

85/

sjećaju samo negativnog i zato žale.

Odlučujuća točka u terapiji je da osoba prizna samosažaljenje kao grijeh. Ti ljudi, naime, misle da ne mogu više van, da su oni jadni, da njih nitko ne razumije, da se nikom ne smiju otvoriti, nikome ne smiju o tome pričati. Zato treba to priznati kao grijeh, pokajati se, a zatim zamoliti Isusa da to izvuče iz njega te mu zahvaliti što ga oslobadja. Liječiti zatim i tako da se stavi ruka na njega i mirno moli. Ako je čovjek nesposoban čak sam moli, liječnik treba moliti ispred njega, a on neka ponavlja. Važno je kada se da početna terapija čekati nekoliko dana ili tjedana da se vidi reakcija. Jako je važno kako reagira na pojedinu molitvu, jer svi ne reagiraju na sve molitve jednako. Ako on sebe treba gledati u naručju Oca nebeskog, a izranjen je od svog oca može ta molitva neuspjeti. Ako mu se kaže da je grijeh to što sebe sažaljeva, on se može povrijediti i upasti u još veće zlo. Zato je važno isprobati jednu po jednu od tih "duhovnih tableta", a nakon njih neka se pacijent javi i opiše svoje reakcije. Čim liječnik vidi negativnu reakciju, mora odmah isključiti tu molitvu. Ima onoliko terapijskih molitava koliko ima čovjekova pristupa Bogu, a to znači bezbroj. Čovjek može Bogu pristupiti kao Bogu - Ocu, kao prijatelju, kao sucu, kao ocu, kao svemogućem Bogu, kao čovjeku, kao onom koji ima snjim milosrdje, kao liječniku. Stotine i stotine pristupa i zato stotine načina molitve. Molitva zahvaljivanja je sasvim nešto drugo od molbe, molbenice, molbenica opet sasvim nešto drugo od slavljenja Boga, a slavljenje opet sasvim drugo od pokajanja, pokajanje od odricanja, odricanje od prihvaćanja osobne situacije, prihvaćanje križa nešto je drugo od opraštanja drugima. Ono što je temeljno kod svih točaka je da čovjek treba oprostiti onome koji mu je nametnuo zlo. Objasniti mu da to praštanje nije neka zapovjed koju mora napraviti nego da je to uvjet liječenja, da je to "tableta" koju uzima da bi se

izliječio. Drugo je - vjera u Boga. Pomoći mu da više ne vjeruje zlu nego svemogućem Bogu. Ako je pacijent ateist, treba mu pokazati razornu snagu negativnosti. Zatim, potaknuti njegovu volju da se odrekne ovisnosti. Pomoći mu da napuni svoju maštu pozitivnim, svijetlim slikama, da svoje emocije ispuni osjećajima dobrote, ljubavi, povjerenja, Božje snage, uopće svemoćne snage da i svoje sjećanje pokuša obnoviti, da se sjeti finih pozitivnih stvari iz prošlosti, da pokuša pozitivno razmišljati, da planira drugačiju budućnost i napokon da promjeni svoj govor / što vrijedi i za vjernika/, a to znači da počne govoriti pozitivno. Zamoliti ga da više nikada ne govori o negativnim stvarima, da se ne tuži na njih nego da počne govoriti kako želi biti zdrav, kako želi normalno hodati, slušati pravo. Iza toga, ateistu ili drugom čovjeku, treba reći o čemu se radi, da je to duhovna sila i da se duhovna sila jedino duhovnim sredstvima može istjerati. On može i psihički i tjelesno ojačati da se odupre toj sili, ali je ne može istjerati. Od negativne sile može se osloboditi jedino pozitivnom duhovnom silom. Ako je moguće, reći da je to Isus Krist, ili mu naprosto reći o dobru, ljubavi, ako vjeruje u ljubav, o dobru i pravdi. Čovjeku iz druge religije, a to je kod nas aktualno zato što imamo islam, treba reći da ode svom imamu, ispriča mu što ga muči i zamoli da ga oslobodi.

Medjutim može biti da se netko bavio svim i svačim iz okultnog područja, a da nema te simptome, ili je organizam jak ili je spiritiziranje bilo čista igra. Tako da duhovni liječnici trebaju biti oprezni kod dijagnosticiranja i ne stvarati odmah paniku, jer se na taj način liječenjem prestaju baviti znanstveno pa i vjerski. Može često biti da simptomi, /čuže neke govore, ima vizije, nešto po noći prijeti, guši / mogu biti obična podsvijest. To znači da je taj čovjek kao dijete u utrobi majke upijao govor o abortusu ili doživio šok kod rođenja, da ga je kao malo dijete

napala neka životinja ili da je bio zatvoren u neku prostoriju. Takve slike se mogu doživjeti u snu kao da neka sila dolazi i guši, ide na čovjeka i neda mu disati, hoće ga uništiti. Treba biti jako oprezan kod dijagnosticiranja. Zato treba dijagnosticirati i liječiti tako da mu se kaže da pokuša Isusa uvesti u tih devet mjeseci u utrobi majke, neka zamoli Isusa da stavi ruku na to i izliječi od bolesti i muka. I onda će pacijent, ako je to bolest, brzo osjetiti reakciju poput straha, plača, trzanja. Uglavnom reagira, a to znači - rana je tu. Tako da je takav način pretrage terapijsko dijagnosticiranje. Osobito je to važno od trenutka začeca pa do pete, šeste godine kada se čovjek ne sjeća što je sve bilo ali je sve to sjelo u podsvijest. Baš te teške rane iz najranijeg djetinjstva, kasnije se mogu manifestirati kao neki govori i kucanje. To osobito može biti jako izraženo kad organizam oslabi /teški ispiti, doživi neki užasan šok, ili kad žena rodi - to je veliki gubitak psihičke i druge energije i iza toga se javljaju rane koje su bile skrivenen/. Nije dobro kada ti simptomi zavaraju liječnika pa on odmah dijagnosticira da se taj čovjek bavio okultnim praksama. Bolje je polako i strpljivo tražiti drugo i obično se pokaže da su korijeni u ranom djetinjstvu. Treba biti oprezan i tražiti baš rane. Čak da i ne tražite, ništa drugo, onog trena kada izliječite čovjeku ranu tada ni okultne prakse nemaju više gdje biti i moraju otići. Već molitva iscjeljenja tjera okultne sile, spiritističke i ine duhove, duhove, jer konačno i svaka okultna praksa unosi rane. Izliječenje rana znači da je "kuća pometena" i zlo više ne može doći. Zatim je potrebno čovjeka naučiti da sam polako moli i zaštićuje se. Zna se dogoditi da liječnik uputi pacijenta na molitvu otklinjanja, a zapravo treba liječenje. I zato nikada neće pogriješiti ako moli molitvu liječenja. Krajnji su slučajevi da baš treba molitva otklinjanja. Molitvu otklinjanja radije treba sačuvati za one situacije gdje je čovjek ovisnik. Ovisništvo, o čemu? Ovisništvo o majci, supruhu,

o djetetovu uspjehu, ovisništvo o novcu, o drogi, alkoholu, tabletama, o kockanju, poslu, jelu, o liječniku, o samosažaljenju. U tim slučajevima je neophodna molitva otklinjanja. Molitvu može moliti i sam liječnik, ali ako je grubi oblik okultnih praksa npr. bio u sotonskoj sekti, predao se zlu, dugo se bavio teškim magijskim praksama onda treba čovjeka dugo pripremati na to da se oslobodi pa tek onda moliti za njega. Ne raditi na brzinu jer će u takvim ljudima ostati velik prostor kojeg čovjek još ne da, nije u stanju brzo pristati na slobodu. Uvijek će samosažaljenje biti najčešći i najveći uzrok različitih problema. Samosažaljenje upućuje na dvije strane: prvo - nepovjerenje prema ljubavi /Boga ili čovjeka/, a drugo - rana, treće - taj čovjek ne može ni vjerovati kada mu se govori o ljubavi. Njemu treba pomoći da se pokaje i rekne: žao mi je Gospodine, oprosti mi. Treba mu pomoći da on vidi gdje je njegova bolest i kako se liječi. Čovjeku koji je ušao u drugi stupanj depresije - predbacivanje, treba dublje i jače pomagati sa svih strana. On stalno protiv nekoga nešto govori, stalno nešto predbacuje, uvijek je drugi kriv. Čovjek koji je zašao u treći stupanj, a to je agresivnost (spreman je tući, napadati, kažnjavati) već je blizu depresije. Kada dodju takvi pacijenti, liječnik mora biti jako, jako fin.

Što raditi kod depresije? Staviti ruku na rame pacijenta i polako moliti - Isuse, pomози. Oče blagoslovi, posveti, daj mu snage. Onda polako reći čovjeku da bar neke molitve ponovi. Makar neka ih formalno ponovi. Tu je pomiješana i oholost i njemu se čini da ga liječnik želi prevesti žednog preko vode, ali neka bude uporan. Zatim, neka čovjek ispriča nešto lijepo čega se sjeća. Redovito će reći - ne, moj život je užasan, nemam ja što pričati. To su ljudi koji su se potpuno predali zlu, razaranju samih sebe, negativnosti. Psihijatri daju samo lijekove, pokušavaju na razne načine, ali, kažu, da se do sada nije pokazao

neki rezultat.. Bude vrijeme remisije pa onda duboko, pa opet remisija, ali zapravo nema rješenja. Ako liječnik uspije da mu taj pacijent kaže nešto pozitivno, već je na putu ozdravljenja. Zatim mu reći neka pokuša nekom oprostiti, a onda polako, da li može priznati - Gospodine, oprosti što ja sebe sažaljevam, Oprosti što mislim da si ti slabiji nego moje zlo, oprosti mi što mislim da me ne možeš izvući iz ovoga. Polako ga izvlačiti. Svaki novi korak veliki je uspjeh. I onda ga ponovo voditi i pokušati oprostiti, neka pogleda da i drugi pate pa se ne tuže, ali uvijek treba paziti da se čovjeka ne gurne još više u apatiju, rezignaciju, depresiju, upravo time što ga se napada, optužuje. Zato kod liječenja depresivnih, treba puno ljubavi, strpljenja, razumjevanja. Treba se pokušati uživjeti u tog čovjeka i promatrati ga, gledati kako reagira. Nužno je naći ono na što pozitivno reagira. Kad ga se polako dovede do toga da on prizna grijehe i oprašta a pogotovo kad ga se dovede do toga da se nasmije, može se njemu reći - Isuse, molim te daj me izvući, jer zaista želim izići. U njemu se polako mora stvarati osjećaj da će moći živjeti u obitelji jer on uvijek ima osjećaj da njega nitko ne voli, da nema gdje biti, da istjeran iz svijeta. On se boji ozdravljenja, hoće biti u depresiji jer je to njegova zaštita. Ustajanje žene ili još gore muževi. Recimo, umre bračni drug i ta žena da ne mora ići na sprovod, ležati će u krevetu pod sedativima samo da može biti u nekoj vrsti nesvijesti, da ne mora misliti na ono što je čeka, da se može osloboditi od svega, da se ne mora ni sresti s ljudima. Ti ljudi više nemaju kamo i sad liječnik njima mora polako ostvarivati neki prostor svjetla. Treba nagovijestiti da bar u liječniku vidi da je to netko tko ga razumije, cijeni, da mu može doći, opustiti se i reći - eto, radi tebe ću živjeti. Bar to. Treba mu otvarati prostore kod kuće, pa je dobro doći u vezu s ocem, majkom ili ženom i posavjetovati ih da

pokušaju razumjeti, voljeti. I to sažaljenje mora biti ljubav a ne sažaljenje. Depresija može doći i od okultnih praksa, zato treba i to ispitati, a može doći i organski. Zato je potrebno pacijenta uputiti i na takvo ispitivanje. Uvijek će kod ljudi koji dolaze u Centar biti sažaljenja, predbacivanja, depresije, jer čovjek čim malo pati već ulazi u depresivnost. Dosta je gripa, glavobolja i već je čovjek depresivan. A onda neka čovjek čuje još negativne vijesti, netko ga napadne, netko nešto rekne pa kritizira - gotovo. Čovjek se može izvući nakon dva, tri dana ali kad jednom upadne potpuno to je kao kad miš upadne u bačvu. Zato će trebati dozirati i antidepresive.

Kada ljudi dolaze važno je da se ne gubi puno vremena. Treba biti jako racionalan i nikad ne dopustiti čovjeku da priča bilo što, nego ga usmjeravati. Usmjeriti ga da kaže baš ono što treba, da se odmah može početi s terapijom.

Dolazit će ljudi koji se tuže da imaju stalna proklinjanja u sebi. Osjećaju da ih muče zle, besramne misli i osjećaju kako to stalno iz njih izlazi. Čak će doći ljudi koji će reći da ih muči neka zla sila, kao da ga pritišće užareno željezo, da ga hoće odvući, pa mu onda dolaze prisilne misli, prisilne želje, prisilne slike, prisilni govori. On ne može iz toga van i pričat će da je to sotona, djavao, demoni. Liječnik mu ne smije proturječiti nego ga treba pažljivo saslušati i usmjeriti njegov govor. Mnogo toga može biti i naslijedjeno. Duhovnim putem se prenosi mnoštvo bolesti pa tako i prisilne misli. Koja je terapija kod prisilnih misli?

1. Čovjeku pomoći da spozna da mu to nije grijeh / zato što je prisilno, nije njegovo/.
2. Prikazati mu Boga kao ljubav, kao nekoga tko je nježniji i od oca i od majke.
3. Reći mu neka se slobodno nasmije jer su to glupe misli. One

su kao mušice, kao komarci koji dolaze, kao ptice koje lete oko glave. Neka se slobodno nasmije, neka se raduje a osobito je snažno da jednostavno kaže: hvala ti Bože za te glupe misli. Dokle god se on bori protiv njih, one postaju još upornije. Takvi bolesnici pokušavaju sve molitve izgovarati kao srce Isusovo, smiluj mi se Gospodine, sveti Josipe, Mihaele, ali im je sve gore. To je znak da to nije okultna praksa, To nije ništa drugo nego strah od grižnje savjesti, koji se ovim mislima samo povećava. I kada zahvali Bogu za te misli, one samo odu. Najbolja strategija protiv djavla jest, ismijati ga. To je najbolji način. Ljudi već za nekoliko dana dodju i potvrđuju da su se oslobodili. Zahvaljivanja pokazuje da se ne bojimo, a to je važno.

U Centar će dolaziti ljudi koji su u panici, strahovima. Najprije treba saznati od pacijenta kako doživljava strah, od čega je strah, da li može definirati od čega, ima li neka osoba ili objekt od kojeg dolazi strah. Drugo, neka ispriča što je, koji je to strah, je li to strah od noći da mora cijelu noć imati upaljeno svjetlo, da mora netko biti kraj njega i držati ga za ruku dok ne zaspe. Ili je strah od nekog neuspjeha, strah od toga da će ostati usidjelica, neće se oženiti, strah da neće moći imati djece? Da li je to strah od nečeg mračnog ili strah od nekoga da će ga poniziti, da neće uspjeti, da se ne može dokazati. Ako su mračni strahovi tada će trebati dublje ispitivati. Da li je možda od okultne prakse, ali redovito to ipak biva podsvijest. Neki šok u djetinjstvu iz kojeg izlazi podsvijest - podsvjesni strah, ugroženost. Zato će najprije trebati liječiti rane djetinjstva i to onom najljepšom klasičnom metodom, molitvom. Dovedi Isusa da prereže svaki negativni utjecaj predaka, da prereže svaku naslijeđenu negativnost. Zatim je važno da im pacijent oprost. Treće, da postane svjestan toga da Isus zna koji su to negativni utjecaji, On zna. On je tu. Isus to vidi i zato zna

prekinuti. A onda, voditi ga u svaki trenutak djetinjstva, u začecje, devet mjeseci, rođenje, prvu godinu života. Uvijek je važno da čovjek učini to troje:

1. oprostiti onima koji su mu nanijeli šok
2. da moli Isusa neka stavi ruku na to
3. posvijesti si da je Isus tada bio prisutan i znao, vidio, štiti, branio, volio

Zatim govoriti o Isusu koji je svemoguć, kontrolira sve, prema tome i te zle sile i strah. Zatim, čovjeka uvesti da bude u naručju Majke Božje ili Oca nebeskog i da tako osjeti zaštitu. Očito je da je dijete negdje bilo nezaštićeno i zato se pojavljuje paničan strah da će ga netko napasti. Preporučuju se ove meditacije: Otac nebeski je oko tebe, ispod tebe, iznad tebe, vodi te, štiti te. Ili, Majka Božja je ispred tebe i zove te da dodješ k njoj. Ako je pacijent kršćanin može zapovijediti duhu straha da u ime Isusa Krista odstupi i više se ne vraća. Nedavno je došla jedna majka i ispričala: naš sin je uzeo kuću, prijeti meni i kćerki, što da radimo, da li da ga predamo miliciji, sudu, što činiti? Kako je osloboditi straha? Da bi se oslobodila straha, ona mora priznati svoje grijehe prema sinu i oprostiti mu. Na taj način će osjetiti da više nije neprijateljski raspoložena prema sinu i tako će bar strah nestati. Vidjet će da postoji jedno svijetlo rješenje između nje i sina. Dok ona njega mrzi, dok mu ne može oprostiti, dok ona ima nešto protiv njega, dok ne priznaje vlasite grijehe, dotle je u mraku, a to znači u još većem paničnom strahu. Priznavanje vlastitih grijeha i praštanje donosi sigurnost. Zatim, blagoslivljati osobu od koje dolazi strah. To znači staviti Božji zid. Također često ponavljati - Isus je moj Gospodin, Isus je moja zaštita. Ili tog čovjeka staviti u rane Isusove da osjeti zaštitu ako je strah od grižnje savjesti, od pakla, strah od Boga, strah od kazne, strah od grijeha kojeg je napravio. Staviti ga u rane Isusove i neka govori - vjerujem u oprostjenje grijeha. Neka gleda Isusa na križu

sa spoznajom da je Isus za njega umro, da to znači da je jači, da je jača njegova smrt nego taj strah i onda strah unijeti u misu i prinijeti Gospodinu da ga uništi. Jako je važno da liječnik ima u rezervi bar desetak psalama i tekstova iz Svetog pisma koji ulijevaju povjerenje i sigurnost. Osobito Ps. 91, 27, 103, 37, 34, 42, 23, 85, 81, 88, onda Izaija 53, 43, 49. Zamoliti ga da to pokuša kroz dane ulijevati u sebe, dozu po dozu, tekst po tekst.

Pravilo je ovog duhovnog liječenja, čim se kod nekog uoči psihička poljuljanost, da ga se zamoli da donese dijagnozu od psihijatra. Inače je dobro biti oprezan i ne dozvoliti ljudima da analiziraju svoju podsvijest jer će se jpš više povući u sebe, introvertirati. Ima različitih strahova i zato treba znati različite molitve. Svim strahovima je zapravo zajedničko da je čovjek bio ugrožen i da je to još uvijek. Npr. Željko koji se bavio spiritizmom priča kako je, kada sam molio za njega osjetio da pada, pada još dublje, a onda ga je nešto zakvačilo i počelo izvlačiti. Bivalo je sve svjetlije i svjetlije i - izvuklo ga. On se užasno bojao smrti, vidio samo sprovode, hvatao sjekiru, nešto ga tjeralo da se baci kroz prozor, a onda je molitvom izvučen kao iz nekog zdenca.

Važno je takodjer u liječenju, bolesniku dati vrijeme ozdravljivanja. Ne žuriti i biti površan. Ako se čovjek npr. boji neuspjeha, važno je pronaći ono što je za njega važno u životu. Ispit, djevojka, udaja. Tim ljudima treba pokazati pluriformitet života, pokazati im da ima stotine načina da se ostvare. Treba imati "u zalihi" priče o velikim ljudima koji nešto nemaju, a ipak su sretni / npr. majka Terezija - da li je udata, pa nije, je li sretna, sigurno da je /. Ako npr. prijeti opasnost da muž ostavi ženu, neka ona prihvati da će ostati bez njega, da će ostati

sama s djecom. Neka to ponavlja dokle god ne osjeti slobodu. Tada će je muž zavoljeti. Baš taj strah da ne izgubi muža njega prisiljava da ode od nje. To je gadna ljubomora, gadno vješanje na njega i to davi muža. Tek kada se do kraja može odreći, tada počinje ljubav medju njima.

Osnovno i temeljno pravilo je u radu s pacijentima, da su oni ranjeni i da ih zbog toga treba s ljubavlju primiti. Drugo je važno - nikada ne olako suditi pacijenta ma koliko izgledalo to što priča naivno / za njega je ono što govori životno važno i mudro /. Treće je pravilo nikada ne zaobilaziti istinu za pacijenta. Ne tješiti lažno - da će biti dobro ili govoriti napamet, a pogotovo ne govoriti kao da ga se želi riješiti čim prije. Zato je četvrto pravilo najvažnije - u svakom pacijentu dolazi Isus i traži pomoć. On je rekao: bio sam bolesnik i niste me izliječili, bio sam siromah i gol i niste mi pomogli. I peto pravilo je važno: ono što ljudi pripovijedaju apsolutno je profesionalna tajna i, čak se može reći, zato što je u crkvi, to je kao ispovjedna tajna. Pripovijedati to bilo kome je teški grijeh. To treba obavezno ispovjediti i temeljito se pokajati. To razara i profesiju kao takvu. Jedino se o tome smije govoriti sa svećenikom, ako je neophodno, ali samo kao profesionalnu tajnu.

Šesto - nikada ne odredjivati napamet terapiju. Ako nema jasne svijesti što se hoće odredjenom terapijom, ne smije se je koristiti. U tom slučaju čovjeka se može poučiti samo općenitim načinima molitve. Kada je rečeno da treba isprobati pojedine molitve da bi se vidjelo kako čovjek reagira, to samo znači da liječnik i u takvim trenucima točno zna što ispituje i koristi molitve predviđene za to. Ako liječnik i ne zna, onda radije neka pita, jer napamet odredjene molitve neće pomoći. One samo ispričavaju liječnika pred pacijentom kao da je ipak nešto učinio, ali pred svojom savješću i pred Bogom ne.

Sedmo - dobro proučiti i upoznati dijagnosticiranje i primjerenu terapiju. Više ovo nije amaterski rad nego vrlo temeljito i

i specifično liječenje. Zato svaki radnik Centra mora biti podučan i njegovo znanje provjereno. Centar želi primijeniti specifično kompetentno kršćansko liječenje, neka vrsta specifične kršćanske bolnice u kojoj se liječe bolesti života, čovjek kao osoba gdje vrijede duhovni zakoni, zakoni života.

Osmo je pravilo da samo onaj koji je izliječen može liječiti. To znači da lijek prije nego što se primijeni na drugog, treba najprije ispitati na sebi. U medicini se to radi na zamorcima, miševima, štakorima. Ovdje na sebi. Liječeći sebe najbolje će liječnik znati kako i koja molitva je najprimjerenija. On će znati biti i oprezan. Tako će znati da je kontraindicirano ispitivanje podsvijesti kod dijagnoze: psihoza, shizofrenija i depresija. Može se time pacijenta gurnuti u još dublju bolest umjesto da ga se izvlači. Npr. može se moliti molitva iscjeljenja i kad liječnik spomene oca, pacijent strašno zaplače, liječnik pomisli da je na dobrom putu, a on je sada zagledan u svoju bolest, analizira je i još više pada. Treba ga čim prije izvući da pogleda Isusa Krista.

Deveto pravilo kod iscjeljivanja i dijagnostike je, da se čovjeka kratko ispituje, a ne da on opširno priča. Svako prepričavanje umara pacijenta, uvlači ga u sebe i odvodi u samosažaljenje. Zato liječnik, nakon što u kratkim crtama sazna osnovne simptome, treba tako postavljati pitanja da saznaje one simptome koji su bitni za terapiju. Pravilo duhovnog liječenja je drugačije od pravila u psihijatriji. U psihijatriji treba pokazati veće ljudsko sudjelovanje i dopustiti čovjeku da govori. U duhovnom liječenju treba liječnik stupiti u pozadinu i pustiti Isusa naprijed, jer se vrlo lako može dogoditi da se pacijent veže uz liječnika a to nije dobro jer ga se time odvlači od Isusa i brzog liječenja. Zato je vrlo važno odricanje i samoodricanje, ne pokazivanje samo ljudske ljubavi nego biti protok Božje ljubavi za bolesnog čovjeka.

Svako sažaljevanje pacijenta i jeftino tjeranje na hrabrost je jednako loše.

Deseto pravilo je: uvijek biti svijestan da si samo posrednik.

Duhovni liječnik je samo posrednik između pacijenta i Isusa. Svako isticanje sebe kao liječnika umanjuje snagu Isusova liječenja.

Jedanaesto je da se u radu treba čuvati svakog amaterizma, ne raditi na vlastitu ruku, nego profesionalno, na temelju znanja i poštivati određenu hijerarhiju - liječnik, direktor, predstojnik. Čuvati se nutarnje oholosti i znati da duhovno liječenje i rad u Centru ne proizlazi iz toga što je netko samo u molitvenoj grupi i ima neko iskustvo vjere. Za ovaj i ovakav rad potrebna je druga karizma i dublje i šira naobrazba.

Dvanaesta točka je: ne misliti da je ovo karitativni rad, nego znati da sva ljubav dolazi od Isusa Krista. Radnik u Centru mora proročki biti usmjeren na Isusa, a prorok nije onaj koji gleda narod i plače nad njim, sažaljeva ga, nego onaj koji gleda Boga.

Kod svake terapije je važno:

1. priznati grijehe
2. oprostiti drugima
3. pomoći čovjeku da osjeti da se njemu oprostilo

Što to znači? Ako je mene netko povrijedio, ja mu opraštam i ako sam ja nekog povrijedio molim za oprostjenje. Pitanje je kako osjetiti da onaj drugi meni oprašta? Što ako ne oprašta ili što ako strahovito trpi zbog moje uvrede, ako je zbog toga pošao krivim putem. Vrlo je važno dovesti pacijenta do toga da shvati da je Isus onaj koji posreduje u tome. Ili, da njegovo srce bude otvoreno praštanju. Čim je otvoreno praštanju u njega ulazi svijetlo i tuđe nepraštanje je pred tim nemoćno. I ateistu se može navesti na to da prašta, prizna svoje grijehe i kaje se za njih. Time on ulazi u područje Božjeg Kraljevstva, postaje slobodan, makar mu ne spomenusmo Isusa Krista, Boga i molitvu. Naša kršćanska terminologija govori o Božjim zapovjedima, a terminologija svijeta može te iste zapovjedi nazvati zakonima života. Ne mrzi - kaže Božja zapovijed, a u životu čovjek zna da ako mrzi ubija sebe, njegov organizam više ne funkcionira kako treba, postaje mračan, ne može komunicirati s ljudima, razara zajedništvo, razara sebe, svoj mozak. To je zakon života pomoću kojeg se ateisti može rastumačiti njegov problem. Reći mu da već time što želi da mu se oprost da mu je oprošteno. Oni ljudi koji misle da im neće oprostiti, ni Bog ni ljudi, uvjere sebe da moraju činiti velike pokore. Što je pokora? Pokora je ono što je napravio Zakej. Zakej je bio utjerivač poreza i utjerivao je više nego što je država tražila pa se obogatio na račun jadnih i siromašnih. I Isus mu dolazi u kuću. Što kaže Zakej? Isuse, evo me, vratit ću ono što sam bio dužan, polovinu

od svega dati ću siromasima. To je pokora. Znači - pokazati dobru volju. Ljudi znaju sebi nametnuti veliku pokoru, muče se i očajavaju. Zato im treba objasniti taj princip da čim žele da im netko oprostí da im je već oprošteno. Čim želi da mu se oprostí on je već u svjetlu, u njemu nije zlo i zlo ne može djelovati. Tako će popraviti i nanijetu štetu.

Drugo je kada čovjeka muči što je nekoga zaveo na krivi put. Tada pomaže molitva otkupljenja. "Isuse, otkupi me". Što to znači? Onaj koji je povrijedio više ne može iscijeliti povrijedjenog i vratiti ga s krivog puta, ali Isus može. Isus jedini može zaustaviti zlo koje je poteklo u tog čovjeka. Molitva otkupljenja je važna jer se mnogi ljudi znaju mučiti npr. roditelji, stariji ljudi. Oni se muče zbog promašenog života, zbog krivih poteza i očajavaju, plaše se. Npr. majka kojoj se dijete ubilo. / popilo neki otrov, palo s prozora, stavilo prste u struju/ sama sebe osuđuje što nije bila pažljiva, a i drugi je osuđuju. Ona osjeća da će se ubiti ili upada u depresiju, nema gdje živjeti, nema više prostora po kojem se može kretati. Tu je važno pokazati da je Isus onaj koji sve čini novo, obnavlja sve, nadoknađuje štetu, plaća dugove. Na taj način joj se pomaže da oživi i ozdravi. Tu ne vrijede jeftine utjehe jer one ne prodiru u dubinu savjesti. U dubinu savjesti jedino prodiće molitva, a to znači Božja milost. Važno je zajedno s osobom moliti molitvu pa da ona osjeti da je molitva krijepi, štiti, liječi. Jedino Božje tješenje / otkupljenje/ iznutra ozdravlja osobu koja se osjeća krivom, a onda popravlja osobu kojoj je nanijeto zlo.

OVISNOSTI

Jedna naoko mala ovisnost koja ljudima može biti veliki teret su cigarete. Iskustvo pokazuje da se molitvom može osloboditi pušenja i kada čovjek pristane kao i kada čovjek ne želi prestati pušiti. Molitva djeluje tako da ih iznutra oslobodi. Što se dogodi? Kako pokazuje iskustvo izgleda da su sve ovisnosti u duhu, njihovi korijeni su duhovni a ne samo psihički. Vidimo da se psihijatrija muči, a da su duhovna liječenja katkad efikasna. Poznato je kako je Wilkerson liječio narkomane. Onog časa kad su dobivali iskustvo duha i dar jezika, tog časa su se oslobodili i droge. Moje iskustvo je, bar dvadesetak pušača od kojih je polovina htjela prestati pušiti, a polovina ne, da su svi prestali pušiti. Pušenje im je bilo odvratno i jednostavno više nisu mogli.

A onda pitanje jela. Danas je to veliki problem jer u čovjeku postoji " zvijer", a to je njegovo tijelo kojemu robuje. Tako da je i problem debljanja jedna vrsta ovisnosti. Poznato je da neki ljudi svoju nervozu hrane jelima, a drugi potpuno prestaju jesti. Dakle ta ovisnost, budući da je duhovnog porijekla, može se liječiti. Takodjer i problem droge. Čudo je da kada se molitvom presjeku korijeni ovisnosti, istog trena prestaje i potreba za drogom. Iskustva pokazuju i kod alkoholizma da se ovisnost prekida odjednom u duhu i čovjek više nema potrebe piti, nešto se u njemu iznutra promijeni.

I kod ovisnosti o seksu, o pornografiji, perverznim seksualnim radnjama, korijeni su i u duhovnom području. Zanimljivo je promatrati ljude koji se oslobode tih ovisnosti kako se izvana preporode, teško ih je prepoznati.

Postoje čak i ovisnosti o bolestima. Takvi ovisnici kao da su se odlučili na bolest, predaju se bolestima i iz toga ne mogu van jer je njihov mentalitet okrenut bolesti. Kad im se hoće pomoći oni se brane i čak se hvale time kako im nitko ne može pomoći. Njihova ovisnost u mišljenju, osjećaju i u odluci je tako duboka da ih se ne može liječiti pozivajući se na snagu volje tog čovjeka da on moli za ozdravljenje. Jedini izlaz je da mi snagom vjere reknemo neka odstupi taj okov. Dolazimo do toga da moramo reći da u čovjeku postoje okovi zla, ne Zloga nego baš zla. Zlo može nekad biti tako privlačno pa čovjek prihvati volju za razaranjem, volju za ubijanjem, za psovkom, proklinjanjem i on ne želi iz tih okova zla. On se dao okovati i ne želi van, čak se i hvali time. Znaju doći k nama roditelji za djecu ili žena za muža, ali osobe koje su okovane ne žele ni čuti za liječenje. Može se učiniti kao da smo tu nemoćni. To se ne može dogoditi. Zlo nikada nije jače od dobra i od Boga. Bolest nekada može biti i dobra, može čovjeka dovesti do obraćenja, može Bog dati čovjeku da tako mirno završi svoj život. Zato se čovjeku ne može uvijek pomoći fizički, ali je važno da mu se može duhovno pomoći. Nikada ne smijemo posumnjati u mogućnost da čovjeku pomognemo. Potrebno je u sebi zazivati ime Isusa Krista, željeti mir tom čovjeku, blagoslivljati ga, obraštati, priznati da smo se i naljutili na njega. Jednostavno zazivanjem Isusove krvi reći neka se prekine zlo, zapovijediti zloj sili da odstupi. Tada je važno ne pokazivati ljudski autoritet i to činiti strogo, ozbiljno. Zlo puca i tama bježi kada se to radi s dozom humora, lakoće, s onom dozom sigurnosti da činiš Božje stvari. Moje iskustvo je, da sam u duhovnom pogledu najviše pomagao ljudima kada sam bio opušten, kada nisam sebe smatrao važnim. Gdje god sam se trudio, tumačio ovo ili ono,

molio sad ovako sad onako, tada je to bio često obični teatar. Kada čovjek postane svjestan da je tu Isus, da on ulazi u riječi i misli i podržava ih kao brižna majka, onda se može pacijentu pomoći u njegovoj nemoći. Vjera u dobro kao takvo i u Isusa Krista kao Dobroga, u Isusa kao Život, tjera smrt iz čovjeka. Zato se svaki radnik CDP-a treba vježbati u tome da ne dopusti negativnim mislima da nadvladaju pozitivne. Treba uvijek da osjeti supriornost Boga svemogućega, dobrote, ljubavi, poniznosti, povjerenja i nikada se ne bojati da će Bog izostatati.

Kako s ovisnicima?

Kada se pitamo kako pomoći ovisnicima, važno je najprije u svemu tome ispitati da li je čovjek vjernik ili ne, da li je kršten, ide li u crkvu, da li vjeruje. Zatim, da li se čovjek uopće želi osloboditi npr. droge, ima li snage za to, da li se već liječio. Može se tako otkriti da se čovjek liječio na mnogo mjesta i različiti ljudi su za njega molili, pa kako se ništa nije pokazalo uspješnim on se sve više zatvarao. Prestao je vjerovati da se uopće može izliječiti. Također je važno ne stavljati sebe u prvi plan, da ti nešto radiš, nego ozbiljno stajati pred pacijentom sa sigurnošću da je tu Isus koji je liječnik. Zato je neophodno i satima moliti i stalno si posvješćivati - Isus je u meni, po krštenju, po krizmi, po Svetom Duhu stanuje u meni. Neophodno je stalno obnavljati to povjerenje kako bi se imali na što naslanjati. Kada se radi o drogiranima treba vidjeti kolika je njihova svijest, koliko je razoreno u njemu, da li je početnik ili već pri kraju snaga. Drugačije je moliti ako bolesnik uopće ne može sudjelovati ili ako bar djelomično može. Liječnik treba puno moliti, zazivati Gospodina, tražiti njegov mir, kako bi bolesnom mogao dati baš onu silu koji ovaj treba. Važno je bolesnome pomoći da prizna svoj grijeh, jer bar u početku je kriv za svoju ovisnost. Kada prizna krivicu osjetit će kao da je prekinuo lanac vezanosti. Prvo dakle, skinuti krivicu, zatim ga osloboditi od neke vrste samosažaljenja. Osloboditi ga od uvjerenja da mu se ne može pomoći i da je on već u raspadanju. Pomoći mu tako da mu se kaže da se njegova duša ne može raspasti, da je vječna i nerazoriva. Droga može samo zarobiti dušu, ali je Isus Krist jači, i droga ne može razoriti dušu. Pomoći mu polako molitvom da zaželi biti slobodan, bar da neka iskra zaiskri u njemu. Iza toga, već prema tome u kakvom je stanju, moliti najprije molitvu opraštanja, molitve odricanja

pratiti kako reagira, pa polako i pojedine dijelove moliti. Da bi se drogiranome pomoglo, treba uvijek biti svjež u duhu. Time što se duže radi s ljudima čovjek se umori. Kao da udje u svijet zbog razgovora i pomanjkanja molitve. Izlazi iz Božje snage i sile i prelazi u ljudsku. Zato je važno moliti da povjerenje uvijek bude otvoreno prema Isusu da On može djelovati. Zato onaj koji hoće pomoći drogiranome mora temeljito ispitati svoju savjest, dobro se očistiti, ispovijediti. Ili se temeljito pokajati tako da sasvim nestane grijeh, Zatim, biti spreman oprostiti drogiranome i imaći sućutnu ljubav za njega. Ljubav je zapravo otvorenost Bogu koji čezne da čovjeku pomogne. To je čudesna otvorenost za Boga, to je spremnost da se svega odrekneš samo da Bog pomogne tom čovjeku. Kod drogiranih ne pomaže neka nježne lijepa ljubav. To je kao da veliki brod vežeš koncem. Važno je totalno odricanje od sebe, od bilo kojeg uspjeha, od bilo koje želje da ti pomogneš, odricanje od svake želje kako da bude, nego samo spremnost: evo me Gospodine.

I na kraju, treba biti spreman prihvatiti svako rješenje. Neka ti kažu da ni ti ne možeš ništa, ni Centar ne može pomoći. Važno je samo da se traži Božja volja. Božje volja je prostor u kojem Bog može djelovati. Takodjer je neophodno zamoliti Duha Svetoga da onog koji pomaže ispuni odvažnošću, hrabrošću, i oslobađanjem ljudi od zla. Sad treba biti oprezan pa ne misliti - sad sam se napunio /kao bioenergetičari/, ne, kad ste najslabiji tada ćete biti jaki. U tome je bitna razlika od bioenergetičara jer oni obično kažu - iz mene sve zrači, osjećam, tako bih liječio. A u duhovnoj medicini ne, čak se osloboditi i emocija, svakog osjećaja. Duhovni liječnik je jak kad je Bog u njemu. On čak toga

Ne mora biti ni potpuno svjjestan. I nikada, ne može reći - ja ću tog čovjeka izliječiti. To samo Bog zna što će biti. Duhovni liječnik samo treba dovesti čovjeka Bogu, dovesti Isusa i pacijenta u zajedništvo. To je ispunjenje Duhom Svetim - da Isus i pacijent budu zajedno u slobodi. Važno je biti spreman prihvatiti križ, nesporazum, čak i blamažu. To lijepo govori sv. Pavao - uživa u poteškoćama i progonstvima jer tek je tada jak. Najviše pomaže to odricanje i prihvaćanje križa. Isus nije rekao da će njegova neosobna sila biti s nama nego - ja sam s vama u sve dane i poslat ću Duha svog, on će svjedočiti. Ovdje se radi o liječenju života, a Isus j Život. Ne da iz njega izlazi neka sila koja liječi, nego -On je život. I zato čim se bolesnik spoji s tim Životom, u njemu se oslobadja sve što ugrožava život. Treba to dobro shvatiti. Psihijatri se oslanjaju na ljudske sile. Duhovni liječnik se oslanja na osobu Boga. Osoba dolazi i daje samu sebe. Isus samog sebe daje i drogiranom i svakom drugom ovisniku. CDP radi na liječenju života, a život nije "što" nego "tko". Isus Krist je lijek i liječnik. Duh Sveti je taj životni dah koji Bog udahnuje u nas.

Fotokopijski zmučeno.

za printan upotrebu sudionika
magistarske škole,

Odgozina: prof. dr. Tamara Ivanec.

T E S T

KRIVICA

Prekonceptualni period

1. Je li netko od vaših pokojnika patio od teške krivice ili bio skrupulozan?
2. Je li netko od vaših pokojnika počinio samoubojstvo?
3. Da li netko od vaših živih prečasnika trpi od grižnje savjesti ili osjeća da mu nije oprošteno?

Prenatalni period

4. Da li ste nezakonito dijete?
5. Da li ste neplanirano ili neželjeno dijete?
6. Je li majka u trudnoći mrmljala, žalila se ili ste bili odbačeni?

Postnatalni period

7. Da li je porod bio težak?
8. Da li se okolina razočarala vašim rođenjem ili vas odbijala?
9. Da li su se roditelji svađali u vašem najranijem djetinjstvu?
10. Da li vam je manjkala fizička njega?
11. Je li vam manjkala nježnost?
12. Jesu li u periodu vašeg najranijeg djetinjstva vaši majka i otac trpjeli od fizičke ili psihičke bolesti ili bilo kakvog maltretiranja?
13. Da li ste do 7. godine života bili odvajani od roditelja, bili bolesni, boravili u bolnici, doživjeli neki stres ili traum?
14. Jesu li se roditelji u periodu vašeg djetinjstva svađali ili rastali?
15. Jeste li morali biti u jaslicama ili u vrtiću?
16. Jesu li vas okrivljavali zbog nekog nedostatka u obitelji, neke vaše mane, zbog neuspjeha u školi ili među prijateljima?
17. Jesu li vas okrivljavali što ste bili previše živi?
18. Jesu li vas u školi kažnjavali zbog nemira?
19. Da li osjećate grižnju savjesti zbog igre sa spolnošću (svojom ili tuđom) ili što ste vidjeli majku i oca u intimnom zagrljaju?
20. Jeste li proživjeli neki šok u vezi sa spolnošću u doba puberteta?
21. Jeste li nekome napakostili, napravili neku štetu, ugrozili nečiji život ili skrivili smrt?
22. Da li ste bili neposlušni roditeljima, lagali im ili ih znali prevariti?
23. Jesu li vam govorili: "Nikad od tebe ništa"?

24. Jeste li laksan ili skrupulozan?
25. Da li se osjećate krivi što niste završili školu, kvalifikacije, ili što ne možete dobiti radno mjesto?
26. Imate li osjećaj da se niste odazvali zvanju (duhovnom ili nekom drugom)?
27. Osjećate li se krivim što je netko od partnera nezadovoljan u braku, ili što uopće niste u braku?
28. Osjećate li krivicu zbog djelomičnog ili općeg gubitka zdravlja i sposobnosti?
29. Osjećate li krivicu zbog neke ovisnosti?
30. Jeste li bili kažnjavani ili morali biti u zatvoru?
31. Da li vas neki grijeh ili neko zlo djelo osobito tišti?
32. Bojite li se Boga ili Božje kazne?
33. Da li se nakon pokajanja ili ispovijedi osjećate rasterećeno i slobodno?

OVISNOSTI

Prekonceptualni period

1. Je li netko od vaših pokojnika bio ovisnik i o čemu?
2. Je li netko od živuće rodbine ovisnik i o čemu?

Prenatalni period

3. Jeste li nezakonito, neželjeno, odbačeno ili napušteno dijete?

Postnatalni period

4. Je li vam manjkala ljubav, jeste li morali biti sami, odvojeni od roditelja ili u bolnici?
5. Jeste li bili teško sablažnjeni?
6. Jeste li prisustvovali svađama vaših roditelja ili su vam se roditelji možda rastavili?
7. Osjećate li se beskorisnim, nesposobnim i besmislenim?
8. Osjećate li da ne možete prihvatiti ili uzeti život u svoje ruke?
9. Nosite li neku tajnu muku koju ne možete nikome reći?
10. Postoji li neki grijeh ili krivica kojih se ne možete osloboditi?
11. Jeste li upali u neko društvo ili ste ovisnik o:
 - stvarima (alkohol, droga, kocka, cigarete, seks, novac...),
 - o ljudima,
 - o okultnim praksama (spiritizam, magija, pripadnost nekoj sekti, praznovjerje, odlazak vraćarima, iscjeliteljima, bioenergetičarima, rašljarima i gatarama, psovanje i proklinjanje u kući),
 - o grijesima (oholost, lijenost, ogovaranje...)?
12. Imate li noćne more?
13. Imate li samoubilače misli ili potrebu da bježite iz kuće?

PATNJE

Prekonceptualni period

1. Jeste li naslijedili od mrtvnih ili živih prečasnika prokletstvo, nadimak, ruganje, ponižavanje obitelji, krivicu ili neku bolest?

Prenatalni period

2. Da li ste neželjeno, neplanirano, neprihvaćeno ili odbačeno dijete?
3. Koje ste dijete po redu? Da li ste jedinac?
4. Da li je majka za vrijeme trudnoće mrmljala, bila maltretirana, tjerana na pobačaj ili teško radila?
5. Kakva je bila trudnoća vaše majke?

Postnatalni period

6. Kakav je bio porod? Da li ste morali biti u inkubatoru?
7. Da li ste živjeli kod roditelja i tko vas je odgajao?
8. Jeste li bili odvajani od roditelja? Išli u jaslice, vrtić, boravili u bolnici?
9. Da li ste bili zapostavljani ili doživljavali grubost oca ili majke? Da li su vas roditelji voljeli?
10. Da li ste patili zbog siromaštva u obitelji?
11. Pamтите li neki teški događaj iz najranijeg djetinjstva?
12. Da li ste doživjeli neki šok od ljudi, životinja, zbog nekih događaja ili rata?
13. Da li ste izgubili domovinu?
Da li ste prognanik ili izbjeglica?
14. Da li ste hendikepirani?
15. Da li vam je načinjena neka nepravda?
16. Da li vas je netko uveo u zabludu?
17. Da li ste nevino osuđeni?
18. Da li ste prevareni, okradeni, oštećeni, oklevetani, obeščašćeni?
19. Da li vas muči nečija nezahvalnost?
20. Da li se osjećate prihvaćeni od žene (muža), djece?
Osjećate li se osamljeni?
21. Da li je vaš brak bez djece?
22. Da li je vaš brak rastavljen?
23. Da li patite zbog smrti djeteta ili dragog bića?
24. Imate li strahove? Koje?
25. Da li se samosažaljevate?
26. Patite li od depresije, tjeskobe, očaja, beznađa, nepovjerenja, sumnji?
27. Da li imate samoubilačke misli?
28. Da li ste dezorijentirani?
29. Da li ste u stalnoj životnoj opasnosti?
Prijeti li vam netko?
30. Osjećate li nezaštićenost?
31. Da li vam je život pun neuspjeha i razočaranja?
32. Muči li vas homoseksualnost, lezbijstvo i sl.?
33. Imate li koju manu koja vas opterećuje? Komplekse?

* Da li želite ozdraviti?

DUHOVNA MEDICINA

proučava ilijeci bolesti duha kod čovjeka. Ona daje cjelinu medicini. Jer čovjek se sastoji od tijela, psihe i duha. Tijeli lijece liječnici, psihi psihijatri a duh hagioterapeuti.

Rijec hagioterapija potječe od grčkog jezika i to kao hagios što znači svet i therapio što znači liječi ti. Dakle hagioterapija jeste liječenje svetim. To znači liječenje čovječijeg duha, duhom Božjim i Božjom ljubavi, aprije svega Božjom blizinom.. Ona postoji od kada i Isus Krist jer je on za sebe rekao: "Dosa sam liječiti srca slomljena, izvesti iz mraka na ~~svjetlo~~ svjetlo, iz ropstva na slobodu.

A ~~sto~~ ^{sto} radi u njegovo ime i Njegova nasljednica Crkva. Za Crkvu je grijeh bolest koja se kroz ispovijed liječi juridički a hagioterapijom zaliječi ono što je oprosteno.

Upravo zato i hagiiterapeut ne može bez Crkve, bez Isusa, bez duha bez ljubavi bez vjere.

Za hagioterapiju je temelj duh. Što je to?

Duh je nešto što ima dah, što ima život. To je ono vječno u čovjeku što dobija na rođenju za vječnost i po čemu je izvan vremena i prostora. To je čovjekova osobnost koja prozika i njegovu dušu i tijelo, i čini ga cjelovitim.

Duh je ljubavi ili njeznost koja daje život i iz koje raste vjera. Duh nije nešto samo transcendentno, nego i vidljivo, jer psiha i tijelo ~~su~~ su samo sredstvo preko koga se duh očituje svijetu. Osobe koje nadahnjuje svijetao duh su prepoznatljive po dobroći, plemenitosti, hrabrosti, poniznosti, istinoljubivosti, vjernosti, pravednosti, uvijek se oslanjaju na Boga, jer znaju da kad umru duh se vraća Ocu. I oni žive za taj povratak.

A s druge strane su svi oni koji će učiniti svedu ugase nadu, razore toplinu, gurnu u ponor, zarobe. Oni će s lakocom ubiti, lagati, krasti, ogovarati, ići za tim da usvoj pakao uvuku idruge.

DUH

FILOZOFSKI: DUH je izvir svega što postoji. I sve što postoji ima smisla jer je ~~je~~ sve prozeto duhom Božjim. Filozofija kaže: "Treba sam sebe promatrati, sama sebe ispitivati, gledati, biti i u sebi i izvan sebe, A to se može jedino duhom jer duh nadilazi prostor i vrijeme. Duh je vječan ~~po~~ po otme čovjek ima sada i budućnost i prošlost i ostaje isti.

Filozofija se služi razumom da izrazi duh pa kaže "Bitak nije materijalan. Uvijek je dobar, istinit, lijep. Sve što je lijepo i sve što je dobro dolazi od Boga. Sve što je istinito u stvarnosti je. A sva stvarnost je ~~spoznati~~ Isus, spoznati Otac. Filozofija kaže da postoji i apsolutni bitak, a to je Bog. B. I. g. je pravda, dobrota i mir vjernost i sve što je vrijedno.

Filozofija se bavi i smislom: S. m. s. a. o. je nešto iznad svega, iznad smrti. Korijeni smisla su u Bogu.

Filozofija priznaje tijelo, dušu i duh.

Duh je sve duhovno ali se služi tijelom i izražava emocijama.

RELIGIJSKI: Religija je nauka ~~o kultu~~ o kultu, meditaciji, etici i mistici. Ona je udhhoovna stvarnost. Ona nije proizvod kulture nego rezultat aktivnosti Božjeg i čovjekovog duha zajedno. Religija trzi da se postuju zakoni kako bi se čovjek spasio, iako je temelj spasenja sam Isus Krist. Ona nas uči i kako najlakše komunicirati sa Bogom i kako se žrtvovati da bi se pomirilo i kako ostati u cijeloj ljen na izvoru vječnog, kako sijati dobro i biti tiu kreposti.

BIBLIJSKI DUH: U Bibliji duša je princip života a izvor života je Bog. Bog je izvor svakog duha, jer je tog svog duha udahnuo čovjeku da bi on imao život.

Čovjekova duša ima:

psihicki dio i
duhovni dio

Psiha obuhvata razum, volu, emotivni život, mastu, sjećanje, pamćenje, osjetila ako što su vid, sluh, njuh, okus. Psiha ima emocije, labilna je irajiva.

Biblija govori cjelovitom čovjeku. A ista tako Isus Krist je doša otkupiti cijelog čovjeka, a ne samo njegovu dušu u.

Duh (duhovni dio) je stvarnost vidljiva po kreposti ima. On je temeljni život i onaj aspekt kojim oživljava tijelo čovjeka. Kreposti su duhovna snaga protiv duhovnih bolesti, to su plodovi duha koji se mogu izmoliti. A razorene kreposti se manifestiraju bolestima. Za sve duhovne akcije je najbitnije povjerenje koje daje Bog. A da bi čovjek mogao imati vjeru mora imati i ljubav. Bez ljubavi i s ranjenom vjerom čovjek postaje slab, bolestan i umire.

DUHOVNE BOLESTI

Svaka bolest je nešto što ugrožava život. A kada je riječ o duhovnom životu treba reći da postoje:

1. TJELESNI (rođenje i smrt kao djeteta)
2. PSIHIČKI (život ovaj ovdje)
3. DUHOVNI (onaj život vječni)

Duhovna bolest je sve ono što ubija život u čovjeku. To su i najteže bolesti jer razaraju sam život, prirodu, unistavaju ljude, djeluju disperzivno, ubijaju cijelu osobu za sva vremena.

Duhovna bolest je nepovjerenje:

a) bjezimo, ne prastamo

b) ubijamo, napadamo pa smo mirni

DUHOVNE bolesti onemogućavaju transcendenciju i spušta čovjeka na psihicku razinu i time ga čini mrtvim. Kod duhovnih bolesti treba razlikovati.

RANA KOJA ZARASTA, OZILJAK
POVREDA
BOLEST
SMRT.

Svaka duhovna bolest ima:

1. KRIVICU
2. ODGOVORNOST
3. OVISNOST
4. PATNJU.

Duhovno zdravlje je moralno zdravlje. Duhovno zdrav čovjek je onaj koji normajne, slobodne odnose s obzirom na transcendentno, s obzirom na ljude oko sebe i s obzirom na samog sebe. On čini dobro, njegove misli su pozitivne, uvijek je u borbi protiv zla, ili ga popadnosi a time i unistava. Duhovno zdravi su čisti, slobodni, odgovorni.

Zlo je ono što ugrožava život i od čega liječimo duhovnog bolesnika. Duhovne bolesti su osvisnosti o zlu. Te osvisnosti se kreću na:

1.podrucju materijalnog:alkohol,droga,sexualnosti,novac,skrtost,
2.podrucju psihickog.oholost,ljubomora,zavist,srdzba,ogovaraje,
lijenost,ubojstvo,...

3.podrucju duhovnog. sve sto je nabrojano kod psihickog,stim da
su uzroci smjesteni duboko u duhu a ne u osihi.

Odgovornost postoji pred Bog i pred
sobom.Ona je tu jer svaki covjek ima slobodnu volju po kojoj se
oprđjeljuje za dobro ili za zlo,za ljubav ili mrznju,za zivot ili
smrt.Iz te odgovornosti izrasta osjecaj krivice,koja je znak da
moze uslijediti ikazna.Iskomplicira se kada covjek misli da je kr
iv u tolikoj mjeri da ~~pakrenax~~ perobudi svjesne ili ppsvjesne r
rane straha,patnje koje opet mogu dovesti do samoubojstva.

Duhovne bolesti su lukave i vezuju zarobljavajuci covjeka i nje
govu slobodu prikazujući se materijalnim ili psihickim elementim
iako je uzrok uranama udha koje mogu sezati sve do u rano
djetinjstvo.14 ~~potacajstva~~

Duhovne bolesti se prikazuju kao nesto lijepo.Zlo uvijek stavj
lja fini mamac kojim zaslijepi covjeka,pa on postane naivan,nesp
osoban da se odupre toma i na kraju ovisan.A svaka ovisnost je
grijev,razara cijelog covjeka i vodi ga u smet.Borba protiv grije
ha je borba za zivot.

Uvijek nasuprt zdravlja stoji bolest(zdravlje je krepost)

nasurpot zivota smrt(smrt i bilest su poroci)

nasuprot vjernosti nevjera

nasuprotradosti tuga

nasuprot miru strah

nasuprot velikodusnosti skrtost

~~xdobrotxixmha~~

nasuprot dobrote zlo,

nasuprot uzdrzljivosti ~~ixm~~ bludnost,

nasuprot umjerenosti neumjerenost,itd.

DUHOVNE DIJAGNOZA

Dijagnoza znaci pronaci uzroke i vrstu bolesti prema simptomima.
Postoji simptomatska dijagnoza :na temelju znakov,simtoma
a time iuocljivija,

etioloska dijagnoza koja je temeljena na uzrou i time je
bliza covjeku i bolesti,a postoji i

intuitivna dijagnoza kada neko ima dar prerpoznavanja duh
ova.

U dijagnozi je potrebno uzeti kratak,detaljni testkojim ce se p
okusati vidjeti gdje su uzroci bolesti.Tako imamo:

1.PREKONCEPTUALNU DIJAGNOZU_kojom pokusavamo utvrditi da li je
bolest naslijedna,odnosno naslijedena.Naime duhovne bolesti se
prenose do u deveto koleno,prokletstvo do u sedmo.Tu postavljamo
slijedecca pitanja.

Da li je neko od predaka bio samoubica,ubica,psihicki bojesnik
patio od teske krivice,je li bnio ateista,alkoholicar,drogeras,bl
udnik,bavio se vracarskim poslovima,spiritizmom,ili je umro nesre
tnim slucajem.

2.PRENATALNA DIJAGNOZA

Da li je dijete nezakoniti sin ili kcvi,da li je dijete neze
ljeno,je li majka u trrudnoci bila bolesna,previse ~~pxxx~~ pregleda
vana ultrzvukom,je li puno radila ,mrmljala,...

~~3xRQstnakakakaxdxjagnoza~~

3.POSTNATALNA DIJAGNOZA

Kakav je bio porod,docek u obitelji,jeli dijete bilo ubolnici,od
roditelja odvajano,kakvi su bili roditelji,djetinjstvo,prijatelji
skola,ucitelji,kako je prosao pubertet,mladost,sto je sa brako st
sto u samoci,....

Jos nesto o etiologiji duhovnih bolesti.
Najdublji, temeljni uzroci za vecinu ovih bolesti lezi u pomanjkanju ljubavi u billo kojem razdoblju covjekovog zivota. Naime, ljubav iz koje proizilazi izvjerica znace zivot. I svaki nedostatak topline, njeznosti, zagrljaja, poljubca, kao i hrane stvaraju osjecaj nesigurnosti koji se lako otvara u ranu ukoliko se na vrijeme ne zalijeci.

Ziva rana se formira jos u djetinjstvu, u doba covjekovog zivota kada je dijete u potpunosti ovisno o drugima, i kada svaku ugrozenost pa i onu od roditelja doživljava kao vlastitu. To moze biti misao ili nagovor da se dijete odbaci, pobaci, to su svade roditelja. Slijedece rane dolaze od stresovsa, soka sto ih je pre zivjela majka, od roditeljskih svada, ali je isto tako tesko i odrastanje bez roditelja, ili odgoj uz veliku strogost. To moze biti i zapreka koja spreca dolazak ljubavi izmedu djeteta i onoga koji ga treba ljubiti. Vidimo da je jako vazno pronaci gdje je smetnja na liniji ljubavi, to jest izmedu izvora ljubavi prema tom covjeku i tog covjeka. Kada to otkrijemo otkrili smo bolest.

DUHOVNA TERAPIJA

Terapija je rijec grckog porijekla, a znaci liječenje onoga ili prave liječenje onoga stoje ustanovila dijagnoza. To je praksa koja pacijenta dovodi iz bolesti u zdravlje. U medicini to je liječenje funkcije tijela, u psihijatriji psihi a u duhovnoj terapiji liječenje duha, liječenje zivota. Duhovna terapija je usostavljanje kontakta zivota, izvora zivota i covjeka, spajanje Isusa i covjeka. Ozdraviti u duhovnom pogledu znaci zadobiti Isusovu ljekovitu milost, zadobiti onu ljekovitu ljubav iz koje se hrani cijelo ljudsko bice.

U duhovnoj terapiji je nemoguće liječiti bez Boga, jer je to iskonsko, autotono područje Bozje. To je terapija odog najsubtilnije u covjeku bez kojeg nema zivota. Tu ne pomaze ni religija ni meditacija, ni logoterapija, jer nista od toga i niko od ljudi ne moze maknuti zapreke, unistiti grijeh, tu pomaze samo Bog.

Zadatak hagioterapeuta je da pacijentu otvori vrata, jer oni vide samo perspektivu ovog svijeta i smrt. A ne vide da su smrt vrata zivota. Najgora ljudska bolest je sto misle da je smrt kraj.

Hagioterapeut je prvenstveno lijek. Most izmedu bolesnika i zivota. Prohodna cijev koja i kroz koju Bog daje injekciju. Terapeut daje osjecaj sigurnosti Bog je vec tu. Hagioterapeut mora dakle imati i iskustvo vjer, Isusa Krista. Treba razlikovati iskustvo vjere i akizmu i mistiku. Krizma je episcetac krsnanskog zivota i krsnanskog iskustva, a mistika dolazi poslije askeze. Dok je iskustvo vjere jedno unutarnje povjerenje.

Da bi hagioterapeut mogao liječiti mora:

1. gledati Boga onako kakom gleda ljubav
2. priznati sve sto je u tebi gresno, vezano na mentalitet ljudi, svijeta (koji zivi samo do smrti)
3. oprostiti drugima
4. odreci se samoga sebe. Odreci se svega. Biti potpuno za Boga. Najveci je grijeh ne uzivati Bozju blizinu i bozju dobrotu.
5. prihvatiti sebe i pacijenta onakvi kakvi jeste
6. zavoljeti pacijenta
7. Isuse ako im a jos neka zapreka otkuda

NAJEZDA SEKTI

Što je sekta i što ljudi traže u njoj?

Vrlo je teško pobliže odrediti što je jedna sekta. Riječ sekta dolazi od jedne latinske riječi koja može značiti slijediti ili sjeći. Za neke sekta je skupina ljudi koji slijede jednu nauku koja nije ona re-dovita, ili jednog vjerskog vođu koji ne slijedi smjernice službene Crkve. Za službenu Crkvu, npr. katoličku ili protestan-tsku, sekta je "jedan razdor", skupina ljudi koja se odvaja od nje.

Dosad, kad smo govorili o sektama gotovo uvijek smo mislili na one koje su nastale od protestantizma, ili na same protestantske crkve. Donedavno sekte se za nas bile Svjedoci Jehovini, Adventisti, Pente-kostalci itd. skupine koje su više manje udaljene od sržne nauke tra-dicionalnog protestantizma.

U ova vremena bujaju sekte koje nisu proizašle iz protestantizma, ko-je dolaze od drugih roditelja, ili su sinkretističkog značaja, ili su čak nastale u katoličkoj Crkvi i njezine su deformacije.

Za sociologe, sekta označava skupinu osoba koja ima izvjestan tip vjer-skog iskustva.

P. Chery, francuski svećenik, specijalist u toj temi koji definira sekte, posebice one kršćanskog porijekla, "kao manjinske vjerske sku-pine, koje su se pojavile više manje nedavno, na rubu ustanovljenih crkava".

Slijedeći njega mogli bismo označiti neke od značajki tih sekti koje susrećemo napose u sektama kršćanskog porijekla, ali koje ne nedosta-ju ni u drugima. To su:

- 1) dobrovoljna društva odraslih koja, smatrajući se savršenima, a kat-kada i svetima, ne prihvaćaju grešnike u svoju vjersku zajednicu. U toj perspektivi, normalno je isključenje iz skupine;
- 2) imaju ekskluzivistički značaj, usredotočujući se na sebe same. Tvo-riti jednu sektu znači ne prihvaćati druge sekte, ili crkvene sku-pine, samo društvo i čak sam svijet. Živi se za sektu a sve drugo ne vrijedi;
- 3) kao posljedica dobrovoljnog povlačenja iz svijeta - koji se smatra grešnim i u moći zloga -, sekte su često prave škole ascetike, "snabdjevene" uzvišenim normama etičkog značaja, s duhom samozataje i nesebičnosti;
- 4) ako su svi članovi jednako izabrani, obraćeni i sveti, onda je su-višno hijerarhijsko svećeništvo. Prednost ima karizmatičko-proroč-ki tip, koji si prisvajaju ili utemeljitelj sekte, ili njegov nas-ljednik, ili - u njihovom odsustvu - članovi istaknutih kvaliteta;
- 5) Biblija se smatra nadahnutom knjigom. Čita ju se na fundamentalis-tički način, tj., tvrdi se da svi i svaki odlomak i tvrdnja Staro-ga i Novoga Zavjeta mora se uzeti doslovce. Sekta ističe posebice proročke knjige i tumači ih kategorički, kao da se ključ ispravnog tumačenja isključivo nalazi u toj sekti.

Pa ipak, neke sekte manje više kršćanskog porijekla, stavljaju na istu ili sličnu razinu s Biblijom ~~xxxxx~~ naučavanja svoga utemeljitelja. Npr. za Mormone, knjiga MORMON. A za utemeljitelja Svjedoka Jehovinih, Ch. T. Russella, "više vrijedi čitati njegova tumačenja bez Biblije, nego Bibliju bez njih".

Dakle, sekte se smatraju jedinima koje posjeduju istinu i to čitavu istinu; i da svi koji im ne pripadaju su osuđeni; da su "malo stado"

koje ima pretenzije "univerzalnosti".

Ernesto Troeltsch, sociolog, ovako definira sektu: "Sekta je dobrovoljna zajednica, čiji se članovi dobrovoljno druže jedni s drugima. Pojedinač se ne rađa u sekti, nego ulazi u nju na temelju svjesnog obraćanja." A Roger Mehl, u svom djelu o "sociologiji protestantizma" definira sektu - odnosi se posebice na kršćanske - kao "jedno stanje prosvjeda protiv institucionalne i utemeljene Crkve, i prosvjed protiv svijeta. To je dakle jedna Anti-Crkva i jedan Anti-svijet."

Za nju, Crkva je izdala Krista i povezala se sa svijetom. Sekta želi biti više jedan pokret nego jedna institucija. Daje važnost karizmi nad službom, spontanosti nad organizacijom, proroku nad svećenikom, nadahnuću nad naukom. Sekta je kćer "oduševljenja".

Roger Mehl ovako sažima svoju misao o sektama: "Osnovni značaj sekte se definira ovim riječima: Crkva je umrla, apostatirala je, ili je zaspala, i zbog toga je napustila izvjesne naučne vidove koje sekta želi oživjeti. I budući da se Crkva povezala sa svijetom, sekta naglašava neke protusvjetovne vidove: nekonformizam, prezir prema državi... To je, dakle, jedan Anti-svijet i jedna Anti-Crkva."

Ne želimo, međutim, previše inzistirati na obilježjima tzv. "kršćanskih sekti" ili "polukršćanskih sekti", jer je njihov utjecaj u našoj sredini već bio nadmašen, ili će to upravo biti, od sve većeg broja nekršćanskih sekti, ili od sektaških skupina koje jedva da imaju neku vezu s kršćanstvom.

Alfred Sauvy, poznati ekonomist i sociolog, napisao je jednom u jednim ženevskim novinama:

"Mogli smo misliti da smo već slobodni od balasta nadnaravnoga i da možemo obuhvatiti naše društvo sa svim sposobnostima razuma... Ali taj se naš siromašni razum svakoga dana nalazi pred ponorom. Ustvari pojavljuju se univerzalni mitovi pod pseudoznanstvenim izgledom koji uspravljaju čovječanstvo već tisućama godina."

I stvarno, najezda istočnih sekti, oživljavanje praznovjerja, podgrijavaње stare GNOZE i mozaik čudnovatih ideja, traženje mira i smirenosti u čudnovatim putovanjima u podsvijest, primoravaju nas da progovorimo i o drugim sektama.

Ukratko izložimo što su to sekte:

To su vjerske skupine, općenito male, pune zanosa, sastavljene od žena i muškaraca, dobrovoljno udružene, nakon jednog obraćenja, koje misle da posjeduju istinu i spasenje, radikalno isključuju sve druge, postavljaju se protiv Crkava i svijeta, i slijepo se pokoravaju svojim utemeljiteljima.

Od sekti do Crkava

Sekte odgovaraju potrebama ljudi i koje, na prvi pogled, zadovoljavaju više nego crkve. One su redovito utočište mnogih nemirnih, nezadovoljnih osoba, koje trebaju jednu topliju, zajedničku okolinu.

Malo njih je proizašlo iz katolicizma, i one su ostale svedene na male skupine osoba, a većina od njih ima vrlo kratak život.

Međutim, iz protestantizma obilato niču i brzo rastu, sve dok se mnoge od njih ne pretvore u prave crkve. Tako se dogodilo s baptistima i metodistima, a sada se to isto događa s pentekostalcima.

Možemo naznačiti dva najsigurnija puta preko kojih se jedna sekta pretvara u jednu crkvu:

- 1) kada postane misionarska, dok istovremeno prestaje biti prozelit-ska. Poslanje (misijska) ide za obraćenjem nekršćana, a prozelitizam otima članove drugim skupinama kršćanskim. Sekta koja prelazi u crkvu pridaje više važnosti propovijedanju Evanđelja nego borbi i prepirci s drugim sektama ili crkvama;
- 2) kada prihvaća suradnju s drugim crkvama, što se općenito radi kada se suočava s poganskim svijetom (kao primjer).

Danas se protestantizam grupira, i možemo reći, da je splasnula njegova težnja za odvajanjem, a razlike se sve više smanjuju, možda zbog sudara sa sekularističkim i poganskim svijetom koji nas okružuje.

Bilo kako bilo, svako dijeljenje Crkve, rjeđe u katoličkoj Crkvi a češće u protestantskim crkvama, stvara jednu sektu, jednu "anti-crkvu", a što više se te sekte odvajaju od svijeta da bi očuvale svoj identitet, to više postaju i "anti-svijet".

SEKTE KRŠĆANSKOG PORIJEKLA

Otac mnogih sekti koje nas proganjaju je protestantizam. Neke od njih čuvaju protestantsku naučnu baštinu, premda se razlikuju od njega u nekim doktrinalnim i disciplinarnim točkama. Druge su nezakonite kćeri, ili mješanke, i sami protestanti, ili evangelici, ne smatraju ih svojima.

Pentekostalni fenomen

Od svih kršćanskih skupina, koje najbrže rastu na svijetu, su pentekostalci, protestanti.

P o v i j e s t: Pokreti Pentecostés (Duhova) danas su vrlo brojni i svi zajedno broje više od trideset milijuna pristasa. Na početku su odbacivali svaku organizaciju, ali ubrzo ih je potreba primorala da se grupiraju. Danas ima mnogo skupina, ili organizacija, i osim toga nastaju druge nove skupine. Spomenimo neke od glavnih: Božje skupštine (Božje asambleje), Božje skupštine u Kristu, ELIM, "Posljednja kiša"... U mnogim državama su se grupirale u narodne organizacije.

Ime "pentekostalni" označava veliku važnost koju sve ove skupine pridaju uvijek "aktualnom" događaju DUHOVA (Pentecostés) koji se ponovno oživljuje u Krštenju Duha Svetoga, Krštenju u Duhu Svetom.

Pentekostalizam nastaje početkom ovog stoljeća na raznim stranama svijeta: s rudarom Evan Robertsom u Walesu (1904); u Topeka (Kansas, SAD) s metodističkim pastorom Karlom Parhamom (1900); u Norveškoj s pastorom Barrat (1906). Ali se misli da je kolijevka međunarodnog pentekostalnog pokreta jedna stara metodistička crkva u Los Angelesu (SAD), u ulici Azusa 132. Unajmio ju je propovijednik, crnac, W.J. Seymour (1906) i u njoj su se sastajali svakoga dana, kroz tri godine, moleći s proroštvima, govoreći jezicima i čineći ozdravljenja.

Pentekostalni pokret nastaje kao odgovor na čežnju pastora i vjernika nekih tradicionalnih crkvi (konkretno metodističke) da se u Crkvi obнове Duhovi, da jedna nova vatra padne nad hladne crkve.

Vjernici i pastori često zazivaju Duha Svetoga, a Krista mole da ponovno pošalje svoga Duha, i počinju se osjećati obnovljenima, punim zanosa, topline, govore jezicima, vrše se ozdravljenja....

Tradicionalne Crkve ne primaju ih u svoje krilo, i ubrzo se počinju sastajati u skupinama izvan svojih starih crkava. 1914. nastaju Božje Skupštine (Božje Asambleje), najveća pentekostalna organizacija na svijetu.

Što vjeruju pentekostalci? - Na početku, pentekostalci ne žele napustiti svoje crkve, žele ostati unutar njih kako bi bili kvasac oživotvoritelj, a kad ih već moraju ostaviti, ne napuštaju protestantsku nauku. Pripadaju protestantskoj liniji, premda se udaljavaju od mnogih crkava zbog toga što naglašavaju izvjesne doktrinalne točke.

Imaju zajedničko sa svim kršćanima: vjeruju u Presv. Trojstvo, u Kristovo božanstvo, u jedinog Spasitelja, mrtvog i uskrsnulog za naše spasenje; u istočni grijeh; u vječnu kaznu onih koji nisu upisani u Knjigu Života; u Otkupljenje po Krvi Kristovoj; i očekuju drugi Gospodinov dolazak. Osobito inzistiraju u čistoći života koju zahtijeva Evanđelje.

Zajedničko s protestantima: smatraju Bibliju kao jedino nepogrešivo pravilo za vjeru i vladanje; svetkuju Posljednju Večeru (pod objema prilikama, kruha i vina), što je za njih samo jedan Gospodinov spomen i spomen njegove smrti na križu; vjeruju u opravdanje po vjeri, premda je u stvarnosti odbacuju naglašavajući obraćenje i dobra djela (više su arminijanci).

Zajedničko s baptistima: krste uranjanjem one koji su se pokajali i prihvatili Isusa Krista kao jedinog Spasitelja i Gospodina. Krste samo odrasle, koji su sposobni obratiti se, a krštenje ne smatraju kao uzrok spasenja, nego samo kao znak odgovora na Božji poziv; ponavljaju ga na onima koji su ga već primili u drugim crkvama, na drugačiji način, tj. ne uranjanjem ili u djetinjstvu.

Posebice ističu Krštenje u Duhu Svetom, božansko ozdravljenje, i neke skupine, milenarističko poimanje u drugom Gospodinovom dolasku. Krštenje u Duhu Sv. je neophodno za puninu kršćanskog života. Ako Krštenje vodom (po uranjanju) dovodi do novog rođenja, onda savršeno posvećenje dolazi po primanju Duha. On se očituje na izvan po karizmama, među kojima se jednodušno smatraju kao potrebne, govoriti neobičnim jezicima, ozdravljanje bolesnih po polaganju ruku i molitva. Duhovi, o kojima govori Novi Zavjet, danas se ponavljaju. Poplava radosti čini da čovjek hvali Boga u stranim jezicima, a čudo i dan danas je aktualno.

Za mnoge od njih (Božje Skupštine) govoriti jezicima jest znak da se primilo Krštenje u Duhu Sv. Bilo kako bilo, Krštenje u Duhu Sv. se prikazuje kao jedno jako iskustvo prisutnosti Duha koji djeluje u zajednicama i članovima koji ga primaju.

Jedan pentekostalni pastor, Francuz, ovako definira pentekostalizam: "Što se tiče spasenja po opravdanju iz vjere, mi smo luterani. Po krštenju, uronjavanjem, mi smo baptisti. Što se tiče posvećenja, mi smo metodisti. Po nasrtljivosti u evangelizaciji smo kao Vojska Spasa. Ali što se tiče Krštenja u Duhu Sv. mi smo pentekostalci."

Da bude što jasnije navodimo teološku definiciju Božjih Skupština u svojoj Vjerskoj Deklaraciji o nekim temeljnim temama:

- Krštenje vodom: Naređenje Krštenja kao ukopa s Kristom (Rim 6,3-11) treba se izvršiti kako stoji u Pismu za sve one koji su se stvarno pokajali i zaista su povjerovali u svojim srcima u Krista kao Spasitelja i Gospodina. Kad su to učinili, oni su oprali svoje tijelo u čistoj vodi, kao jedan izvanjski znak čišćenja, dok je njihovo srce već bilo očišćeno Kristovom krvlju kao jednim unutarnjim čišćenjem.

- Gospodnja Večera (Posljednja Večera): Gospodnja Večera, koja se sastoji od dva elementa, kruha i ploda trsa, simbol je koji izražava naše sudjelovanje u božanskoj naravi našega Gospodina Isusa Krista (1 Pe 1,4); sjećanje na njegovu muku i smrt (1 Kor 11,26) i jedno proroštvo njegova drugog dolaska (1 Kor 11,26) i koje je preporučeno vjernicima "dok On ne dođe".
- Očevo Obećanje: Svi su vjernici osposobljeni, i trebali bi žarko iščekivati i marljivo tražiti Očevo Obećanje, Krštenje u Duhu Sv. i Vatri, prema nalogu našega Gospodina Isusa Krista. To je bilo normalno iskustvo svakoga u prvoj Crkvi. S njim dolazi osposobljenje u moći za život i služenje, primanje darova i njihova upotreba u djelu služenja. To čudesno iskustvo je različito i dolazi nakon iskustva novog Rođenja (Djela 10,44; 11,14-16; 15,7-9).
- Očevidnost Krštenja u Duhu Sv.: Krštenje u Duhu Sv. vjernika potvrđeno je početnim fizičkim znakom - govorenje drugim jezicima, kako to već Duh Sv. izvodi (Djela 2,4). Govoriti jezicima je isto što i dar jezika (1 Kor 12,4-10.28), ali različito u svrsi i upotrebi.
- Crkva: Crkva je Tijelo Kristovo, Božje boravište po Duhu, s božanskim zapovijedima za izvršenje njegova velikog Poslanja. Svaki vjernik, rođen od Duha, integralan je dio Generalne Skupštine, i Crkve Prvorodenca, čija su imena zapisana na nebu (Ef 1,22-23; 2,22; Hebr 12,23).

S tim je razjašnjeno mjesto pentekostalizma unutar protestantizma, i premda ga neki nazivaju "trećim putem između protestantizma i katolicizma" ne postoji nikakva sumnja što se tiče njegova protestantizma.

To naše mišljenje je potvrdio dokumenat u kojem Božje Skupštine odbacuju Ekumensko Vijeće Crkava, jer "... je usvojilo u svom nastojanju oko kršćanskog jedinstva jedan način koji je ne-protestantski, nebiblijski i zato bitno nekršćanski". U njihovim sporazumima 9. i 10. stoji: "Odnosi Vijeća s pravoslavnim grčkim Crkvama i s katoličkom Crkvom ugrožavaju oslabljenjem, ako ne i mogućim uništenjem, specifično svjedočanstvo Protestantizma, i hotimično je ispustilo, ili sramotno ukinulo, uključivanje odluka za očuvanje i ovjekovječenje svih vrijednosti i sloboda koje su nerazdvojive od povijesnog Protestantizma."

Iskreno vjerujemo da se Gospodin poslužio pentekostalizmom kako bi otvorio nove putove po Duhu prema kršćanskim crkvama, kako tradicionalnim protestantskim (luteranskoj, anglikanskoj, baptističkoj...) tako i katoličkoj. Neopentekostalizam u protestantskim Crkvama, i Obnova u Duhu (katolički karizmatički pokret), mnogo mu duguju, ali se ne smije zaboraviti da ta nova strujanja u Duhu inzistiraju na vjernosti svojoj vlastitoj Crkvi. Unutar naše Crkve, Katolički karizmatičarski Pokret (Obnova u Duhu) potpuno je katolički, dragovoljno i radosno podlozan Papi i biskupima, i želi ostati pošto poto unutar crkvene linije. To je obnova Crkve. Ima mnogo katolika koji govore također o Krštenju u Duhu Sv. (drugi koriste druge manje pogrešne formule), ali za njih se radi o obnovi sakramenata kršćanske inicijacije (posebice Krštenja i Potvrde) i cijelog jednog kršćanskog života.

Katolici, a posebno karizmatici, moraju imati jasne pojmove i znati prepoznati velike razlike, duboki jarak, koji nas još uvijek dijeli od pentekostalaca. Kršćanski jedinstvo neće doći od zbrke, pometnje, nego u jasnoći, ljubavi i molitvi.

"Samo Isus"

Od prvog pentekostalizma nastaje jedan neobičan pokret koji, budući da odbacuje nauku o Presv. Trojstvu, ne bi se ni smio ubrajati u kršćan-

ske skupine: to su skupine koje se nazivaju "SAMO ISUS". Koji su ti od "Samo Isus"? - Ivan G. Scheppe sudjelovao je na jednom misionarskom polju u Arroyo Seco, Kalifornija, i bio je toliko oduševljen svetim imenom Isusovim, koje je učinilo čudesa na toj sjednici, da je počeo skakati od radosti i pripovijedati svima jednu veliku objavu koju je imao^oslavi Imena Isusova. Jednako tako se ispunila oduševljenjem jedna skupina propovjednika, počeli su tražiti u sv. Pismu značenje Imena Isusova i "otkrili" su da se u Djelima Apostolskim uvijek krstilo "u ime Isusovo", i da se tako trebalo postupati kada se izvršavala Gospodinova naredba da se krsti u Mateju 28,19. To je pokazivalo da su oni propovjednici koji su krstili trojstvenom formulom imali manji autoritet jer su zamijenili pravu formulu. Tako su počeli podjeljivati ponovno krštenje samo u "Ime Isusovo". I čak veliki broj najvažnijih vođa sjevernoameričkog pentekostalizma želio se krstiti po drugi puta, ali samo u "imenu Isusovom". Međutim, 1915. g. Božje su Skupštine reakcionirale žestoko i osudile su nauku "Samo Isus". Pristaše te nauke su naučavale da samo ISUS je Bog i da Otac i Duh su oblici, načini, kao različita lica Isusova. Više od 150 pastora se povuklo tada iz pentekostalizma da bi stvorili svoje crkve "Samo Isus". Mnoge su od tih crkvi snažne, ali su izvan linije pravoga kršćanstva.

U pentekostalnoj liniji: Pokreti Isusa, Božja Djeca, Udruženje poslovnih ljudi od čitavog Evanđelja..

Mnogi su pokreti i skupine koji su povezani s pentekostalizmom, osobito Isusovi pokreti, "Mladi za Isusa", "Isusovi hipijevci"... "Alfa i Omega", čisto pentekostalna i protestantska skupina.

a) Božja Djeca

Božja su djeca u modi. Sva im se vrata otvaraju. Kada žele ući u jedan grad ili mjesto smjestit će se u župnikovu kući ili u kući nekih redovnika i pozdravljaju sestre... Ali uskoro počinju sumnje... "kakvo je njihovo kršćanstvo? I njihova moralnost? Ne drogiraju li mladež? Zašto to najstojanje da otimaju dječake i djevojčice i da ih udalje tako radikalno od njihovih očeva i majki?,

Za njih nema crkava. One ne koriste. Previše kompliciraju Kristovu poruku, previše vežu...

1968. g. u Kaliforniji. Pastor David Berg koji se sada zove Mojsije-David, odlučio je sa svojom obitelji donijeti pravu poruku Evanđelja toj razočaranoj, drogiranoj i buntovnoj mladeži Sjedinjenih Američkih Država. Njihove pjesme, njihova radost i njihov način života pridobivaju "hipijevce", "crne pantere" i "paklene anđele" iz Kalifornije. Pridobiveni ostavljaju drogu, poroke i polaze da pomognu tim beznačajnim mladićima i djevojkama. Nastala je "Isusova Revolucija". Tako oni opisuju svoj nastanak.

Sve se više šire u svijetu. Prima ih čak BBC iz Londona. Ploče, brošure, ali najvažnija su 300 pisama od njihova utemeljitelja, sastavljena u jednom neposrednom stilu, često smiona, ispunjena crtežima "s namjerom da protumače Božju Riječ s riječima i današnjim metodama". A Bibliju je shvaćaju doslovce, i vade iz nje neobična proroštva, kao ono uništenju SAD-a, dolasku međunarodnog komunizma a, zatim, o Kristovu Kraljevstvu.

Njihova je nauka jedno kršćanstvo svedeno na minimum i protumačeno od njihovog proroka Mojsija-Davida. O njoj možemo reći da je to super-bazični protestantizam. Ovako piše na jednom od listova: "Spasenje je jednostavno. Ono što trebaš učiniti je primiti Isusa, Sina Božjega, k svoga Spasitelja, moleći ga da uđe u tvoje srce. Ti to možeš učiniti pravo sada, ako želiš Božji odgovor na tvoje probleme, njegovu ljubav

njegovu sreću, da ispuniš svoje srce i život slavnim i neizrecivom radošću, i s jednim novim planom i smislom života. On će podmiriti tvoje potrebe i riješiti će sve tvoje probleme. On je tako čudesan, on je tako jednostavan! Zašto ne biti s njim?"

Ali ima previše mrlja, sjena da bi se moglo pouzdavati u "Božju djecu" i u njihovog proroka Mojsija-Davida. Međunarodni je tisak pisao mnogo o "gnijezdima ljubavi" te organizacije. "Prorok Mojsije-David preporučuje svojim sljedbenicima da "budu sretni mamci za Isusa". U svojim "pismima" Mojsije-David brani na mnogo načina slobodnu ljubav i čak "izvjesnu" svetu prostituciju. U jednom svom pismu od 1974. opisuje kako je on sam dao svojoj supruzi mnogo muškaraca i kasnije ju ispitivao da bi uživao u potankom opisu toga. Časopis "Time" (22. kolovoza, 1977) govori potanko o tome. Njemački časopis "Stern" i španjolski "Interview" pisali su o boravku proroka Mojsija-Davida na Kanarskim otocima i kako se svake noći pojavljivao u jednom baru Puerto de la Cruz s "haremom" lijepih djevojaka. Kad se upitalo osobu br. 2 toga udruženja, Barbaru de Cannevaro, o toj temi, ona je odgovorila: "Nema ništa lošega u jednom sexy razgovoru. Vjerujemo da je seks ljudska potreba, i, u izvjesnim slučajevima, idemo s nekim u krevet da mu pokažemo Božju ljubav, ali to je izuzetak, ne toliko pravilo." Sve to, i još mnoge stvari, previše dvoznačne, kao i upotreba novca koji skupljaju, stvarno kidnapiranje tisuće mladih koji se daju očarati... ne dopuštaju nam da budemo naivni, i moramo predusresti mlade da ne padnu u stupicu.

Jedna djevojka koja je bila u toj skupini učinila je svoju ispovijed u časopisu CROMOS iz Bogote i kaže doslovce ovako:

"BILA SAM BOŽJA DJEVOJČICA" Ja sam djevojka kao mnoge; i jednog dana odlučila sam napustiti svoju obitelj, sveučilište i perspektivu da nađem posao da bih ušla u "Božju djecu"; bila sam ispunjena optimizmom jer sam pronašla rješenje za moje probleme i s uvjerenjem da ću pomoći mnogim mladima. Kakve li iluzije!

Iza tih smješкова, pokazivanja naklonosti i idealističke nauke o ljubavi krije se jedna proždrljiva međunarodna organizacija s političkim ekonomskim i socijalnim interesima.

Organizacija se posvećuje pravom ljudskom izrabljivanju. Njihova je nauka: "Moraš raditi za organizaciju 24 sata na dan, šest dana na tjedan. A u slobodni dan moraš napraviti što ti se nalaže". - U ekonomskom pogledu: "Sve što posjeduješ trebaš podijeliti, isto tako i sav novac koji primiš". U seksualnom pogledu moraš se dati za hvatanje novih čelova, osobito "velikih riba" sa svojim dobrima i bogatstvom. Moraš se dati proroku koji prima fotografije najmjerodavnijih golih sestara i s najboljim fizičkim privlačivostima".

Ukratko, to je izrabljivanje osobe u svim njezinim vidovima. Vrlo je jasno da se ne može učiniti nikakva djelatnost koja ne bi donijela korist organizaciji. Ne može se misliti, niti govoriti o onome što se biće. Treba naučiti napamet svakodnevno pisma od "Moa". Nikada se ne može izići sam pa čak ni posjetiti obitelj. Premda se posjeti trebaju će učiniti kako bi se podržavale dobre veze i izbjegle tužbe roditelja i kako bi se namakla svakovrsna ekonomska pomoć.

Moram reći da je istina da su "Božja djeca" izvaukla mnoge od svojih iz ovisnosti alkohola, marihuane i droge ali ih su odvela do jednog većeg ropstva koje je potpuno uništilo njihovu osobnost.

Nakon izvjesnog vremena odlučila sam izići iz te skupine, nakon što je nadvladala rekriminaciju, prijetnje i "strahove zbog vječne osude" ali bih dezertirala.

Bilo mi je kao da sam se probudila iz jedne more. I kakva li buđenja! Susret s pravom stvarnošću, bez profesije, bez posla, bez prijatelja, bez novaca i bez dobara. Moram priznati da je to bilo jedno bolno iskustvo.

BIBLIJA U DIJALOGU SA SEKTAMA

Biblija je vrlo korisna u dijalogu sa sektama. Ona je, kako piše sv. Pavao svom učeniku Timoteju, "korisna za pouku, za karanje, za popravljanje i odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude savršen - opremljen za svako djelo ljubavi" (2 Tim 3,16-17). "Uistinu je živa i djelotvorna riječ Božja. Ona je oštrija od svakoga dvosjeklog mača i prodire do rastavljanja duše i duha, zglobova i moždine, i može suditi nakane i misli srca" (Hebr 4,12).

Međutim, treba izbjegavati ono što se naziva "fundamentalistički" čitanje Biblije i tražiti u njoj oružje (isključivo) protiv neprijatelja. Za to je neophodna biblijska inicijacija da bi se shvatilo što nam žele reći sveti pisac i Bog preko njega; a ne čitati je prema našem hiru i interesu. Zato se možemo ne osvrnuti se, kada čitamo Bibliju, na uvode u knjige i bilješke.

Među ljudima je uobičajeno da se sukobljuju sekte protestantskoga tipa s katolicima; one uporno tvrde pred katolicima da mi obožavamo, klanjamo se slikama i Bl. Dj. Mariji, da je Isus imao više braće, da je zabranjeno piti vina i alkohol, zabranjeno je plesati, itd., Mi katolici samo častimo slike i u njima vidimo predstavljene svece, Božje prijatelje i sluge Gospodina Isusa, koji s Njime žive u njegovu Kraljevstvu i s Njim veličaju Oca u Duhu Svetomu. Oni pak, zajedno s Isusom, posreduju za nas (Otkr 8,3-5). Ako mi možemo posredovati jedni za druge, koliko više mogu oni koji su u prisutnosti Boga živoga. A to se još više može tvrditi za Bl. Dj. Mariju, Majku Spasitelja, a koja je uvijek izvršavala volju Božju i koja kraljuje sa svojim Sinom u nebu.

Mi katolici samo častimo i poštujemo te Božje prijatelje, a posebice Bl. Dj. Mariju i od onih smo naraštaja "koji će je zvati blaženom" (Lk 1,48).

Mi katolici, kao kršćani, obožavamo samo, klanjamo se samo, tj. dajemo najveći kult Bogu Ocu, Sinu i Duhu Svetomu.

Što se tiče Isusove braće, ni u jednom odlomku Biblije stoji napisano da je Marija, Majka Isusova imala više djece, a u Markovom Evanđelju stoji da je uz Isusov križ bila "Marija, majka Jakova i Josipa", koje je kršćanska zajednica zvala Isusovom braćom a koji su bili njegovi bratići. Ne zove li isto tako Abraham svoga nećaka Lota "bratom" (Post 13,8)? U hebrejskom i aramejskom jeziku nije bilo riječi koja bi označavala bratiće, braću, i označavalo ih se imenom "braća".

Što se tiče uzimanja vina, itd., ne postoji nijedan propis koji bi to zabranjivao (usp. 1 Tim 5,23). Sam Isus ga je pio; a učinio je prvo čudo pretvarajući vodu u vino (Iv 2,1-11) i posvetio je na Posljednjoj Večeri kalež pun vina (usp. Mt 26,26-29). Nisu li ga njegovi neprijatelji nazivali "izjelicom i pijanicom"? I Sv. Pavao savjetuje svoga učenika Timoteja da umjereno pije vino (1 Tim 5,23). Ono što od nas traži Gospodin je umjerenost i čisto srce.

"Pentekostalci" puno ističu krštenje u Duhu Svetome, što je za katoličke karizmatike samo obnova sakramenta Krštenja, ili, da se bolje izrazimo obnova kršćanske inicijacije (sakramenti Krštenja, potvrde, euharistije).

Da li je dovoljno za spasenje da se prihvati Krist kao jedini Spasitelj i Gospodin? Da, ali ako s tim ide život u skladu s Evanđeljem, jer vjeru, koja je neophodna za spasenje, prate dobra djela (vjera "se pretvara u ljubav" kako piše sv. Pavao rimljanima; usp. Gal 5,6), a vjera bez djela (Jakov 2,14-26) je posve beskorisna, mrtva.

S adventistima (subotarima) treba imati na umu da su prvi kršćani uvijek poštovali NEDJELJU, koju su nazivali DAN GOSPODNJI (Isus je uskrsnuo u nedjelju - prvi dan po suboti, Mt 28,1; Mk 26,1; Lk 24,1; Iv 20,1). U Novom Zavjetu ne postoji nijedna riječ koja bi naznačila štovanje subote. Sv. Pavao naređuje da se skuplja milostinja u prilog Crkve u Jeruzalemu, i to prvog dana u sedmici (1 Kor 16,2), a u Djelima apostolskim (20,7) jasno stoji da su se kršćani skupljali za "lomljenje

kruha" = Euharistiju i na molitvu. I u najstarijim dokumentima prvo-bitne Crkve (Pisma sv. Ignacija Antiohijskog, Didahé, itd..) stoji jasno napisano da je religiozni blagdan za kršćane bila nedjelja, premda je taj dan, prvi u sedmici, bio radni dan, za sve.

Adventistima i drugim sektama koje tvrde da će biti uništenje zlih, treba odgovoriti da u različitim tekstovima Novoga Zavjeta stoji napisano da se radi o prokletstvu, osudi, da se govori o vječnoj muci, o neugasivom ognju... (Pogledati Evanđelje sv. Mateja, poglavlje 25, od redka 31 do 46. redka - govori se o posljednjem sudu: Mt 25,31-46; Lk 16,19-31). U Mateju 25,46: "Ovi će otići u muku vječnu, a pravednici u život vječni."

Jehovini svjedoci obično niječu Kristovo božanstvo. Da bi se s njima razgovaralo dobro je pročitati Ivanov Prolog (Ivanovo evanđelje, 1. glava, redci od 1. do 18. - Iv 1,1-18) i sljedeći tekstovi sv. Pavla: Rimljanima 9,5; Titu 2,13... u kojima se otvoreno ispovijeda Isusovo božanstvo.

Oni niječu i Isusovo uskrsnuće. Zbog toga je dobro pročitati Prvu poslanicu Korinćanima, poglavlje 15. od 12. do 19. redka.

Jehovini Svjedoci nadalje drže da je Presveto Trojstvo "jedna poganska priča", zato je vrlo korisno pročitati 15. 16. i 17. poglavlje Ivanova Evanđelja u kojima piše da su Otac i Sin i Duh Sveti tri različite osobe, svaki od njih sa svojim posebnim poslanjem, misijom; jednako tako i krsna formula: "Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!.." (Mt 28,19).

U razgovoru s mormonima treba naglasiti da je Bog "Duh" a ne jedan usavršeni čovjek, kako to oni kažu; naglasiti djevičansko Isusovo rođenje (Luka pogl. 1. i 2.) i vrijednost Biblije kao Božje nadahnute riječi, isključujući svaku drugu knjigu (kao i knjigu Mormon).

S obzirom na spiritističke sekte koje zazivaju duhove mrtvih i one koji se bave vraćanjem, magijom, odgonetavanjem... spomenimo Biblijske tekstove: Ponovljeni zakon 18. pogl., r. 9-22; Levitik 19,31. Isto tako i u Novom zavjetu se osuđuje vraćanje i tvrdi se da vraćari neće ući u Kraljevstvo nebesko (Galaćanima 5,20; Otkrivenje 22,14).

S obzirom na sinkretističke i istočne sekte (kao npr. Hare Krishna, Transcendentalna meditacija, Moon....) treba napomenuti da je Krist jedini Spasitelj i da nas On otkupljuje svojom krvlju i da nema drugoga Gospodina (= Boga) osim Njega, i da mi nismo sposobni spasiti se sami, svojim vlastitim snagama (Djela Apost. 2,36; Dj 4,12; Rimljanima 3,24-30; Efežanima 1,7; Kološanima 1,14; Hebrejima 9,12; 1 Petrova 1,19...).

Isus Krist, Gospodin (=Bog), naš je jedini Spasitelj i ne trebamo ni jednog drugoga. Nakon smrti dolazi sud i uskrsnuće za dobre i zle. To je temeljna nauka kršćanske vjere a koja isključuje automatski reinkarnaciju (= ponovno utjelovljenje nakon smrti pojedinca) /Hebrejima 9,27: "I kao što je ljudima određeno samo jedanput umrijeti - potom dolazi sud - ..."/.

S obzirom na metode "mentalnog" oslobođenja, obično se u njima traži jedan tobožnji mir koji ne obraća nikakvu pažnju na bratsku ljubav i na zalaganje za jedan bolji i pravedniji svijet, a koji isto tako se ne osvrće na moralnost djelovanja, gdje svatko traži samo sebe, a ne lice Boga i njegova Pomazanika, Isusa, niti snagu Duha Svetoga; i da te metode, spomenute, su utemeljene na nekršćanskim religijama i raspaljuju mentalne moći koje je kasnije nemoguće, ili gotovo nemoguće, kontrolirati.

Tražimo svjetlo koje je Krist i hodimo u njegovu svjetlu i imat ćemo Život. ON JE PUT, ISTINA I ŽIVOT. I ONAJ KOJI VJERUJE U NJEGA NEĆE UMRIJETI ZAUVIJEK.

Rekao je Adolf Hitler: "Kaži jednu laž, ponovi je češće i ljudi će je povjerovati". Zasad, nijedna religiozna prijetnja je zavodljivija za katolicizam od pokreta Nove Ere. Njezina najveća obmana je što je tako blizu istine da mnogi ostaju uhvaćeni. Randall Baer, bivši šef pokreta Nove Ere, objavio je knjigu s naslovom "Inside the New Age Nightmare" (Unutar noćne more pokreta Nove Ere), koja otkriva unutarnje ustrojstvo i nakanu pokreta. Nova Era (New Age) je religija Novog Svjetskog Poretka zbog svoga sadržaja. Njezina je obilježje staviti čovjeka u središte svemira, čovjeka kao božanstvo, što je ista laž odvajkada. Budući da Gospodin Baer ima posebno poimanje i duboko poznavanje Nove Ere, navodimo njegove vlastite riječi:

"Što je, zapravo, Nova Era? U biti je masivan preporod, pod sotonskom kontrolom - u ovim modernim vremenima, filozofija i praksi koje se temelje na okultizmu, bilo na očit način ili ^{na} vješto prikriveni način. Ustvari je "duhovna pošast" posljednjih vremena, koja propagira "uspješnu obmanu da bi se moralo vjerovati u laž". Nije ništa drugo nego jedan širok, svijetao i zavodnički put koji vodi u konačno uništenje. Pa ipak, u posljednja tri desetljeća, započeo je jedan veliki i masivan preporod, bez presedana, praksi koje se temelje na okultizmu, neke od njih prikrivene kao da i nisu u vezi s njom. Veličina i snaga tog pokreta jest takvo da predstavljaju jednu od najnepoštenijih prijetnji protiv sadašnjeg kršćanstva, posebice u nadolazećim godinama, na kraju vremena.

Što misli većina ljudi kad čuju riječ: Novo Doba? Shirley MacLaine? Skladna konvergencija? Reinkarnacija? Moć kristala? Usmjerenje? Psihičko predviđanje? Ustvari, ti elementi su samo dio jednog širokog spektra oblika, strategija i praksi Nove Ere (Doba), i da bi se zakompliciralo stanje, uopće se ne upotrebljava riječ Nova Era za neke stvari koje stvarno pripadaju Novoj Eri, do srži.

U stvarnosti, taj se pokret može bolje razumjeti kao jedan široki spektar filozofija i praksi, nekršćanskih, koji se može ocijeniti kao Duhovni Humanizam Nove Ere. Zaglavni kamen toga humanizma jest vjerovanje u božansku narav čovjeka, koji je prema tome "Bog" ili jedan "prosvijetljeni Bogo-čovjek". Budući da se čovjek Nove Ere smatra savršeno božanski, i konačno svemoguć, smješta se na jedan kozmički tron. Čovjek se pretvara u svoje vlastito božanstvo.

Kao što svjetovni humanizam pruža svoj vlastiti stil protureligiozne obmane izvjesnom rodu ljudi, duhovni pak humanizam pruža neistinitosti na duhovnoj razini jednoj skupini ljudi različitoj od društva, koja žudi i traži duhovni smisao, istinu i zadovoljstvo u svom životu.

Nova Era jest pokret kojega je krajnje teško definirati, osim ako bi se upotrijebila uopćena objašnjenja. Ne postoje centralizirane organizacije koje bi kontrolirale sve te nauke, djelovanja ili planove. Ne postoji nikakav odbor, vijeće ili organizacija koji bi diktirao nauke ili planove, ili koji bi kontrolirao djelovanja. Ključni manifest (proglas) "The Aquarian Conspiracy" (Akvarijanska urota) naziva ju "mrežom bez šefa, ali vrlo moćna". To obilježje je dopustilo da nastane jedna neizmjerena raznovrsnost filozofija i pojava u svakom rodu organizacija i različitih pojedinaca.

Osim toga, Nova Era ima toliko mijena i pravaca u svom generalnom planu da se je uspjela probiti u sve slojeve američkog društva, bilo na očigledan, bilo na rafiniran i osnovan način. Nova se Era infiltrirala na podmukao način u same temelje zapadne civilizacije, daleko više nego što si to mogu zamisliti mnogi ljudi, počevši od vjere, poslova i politike pa sve do glazbe, odgoja i znanosti. Misao Nove

Ere obuhvaća sve vidove ljudskoga iskustva, nastojeći preobraziti sve aspekte života na personalnom, međuosobnom, društvenom i globalnom planu.

Ima jedan osnovni Credo koji kaže "učini svoju vlastitu stvarnost tako da se dobro osjetiš". Na pr ., ako jedna osoba želi biti homoseksualac, biseksualac, monogamist, bigamist, ili bilo što, uvijek je dobro kad je "dobro za mene" ili "Ako se to radi s ljubavlju i nikome se ne čini štetu". Sve je relativno.

Postoje dvije škole, glavne, ideje Nove Ere, koje se nalaze jedna iznad druge, ali su različite: Prvo gledište Nove Ere je "Preporod Znanja".

"Preporod spoznaje" smatra da sadašnje čovječanstvo osjeća početak jednog novog duhovnog i društveno-političkog buđenja, jednog modernog super-Preporoda koji je određen da uputi čovjeka prema jednoj novoj eri humanističko-duhovnog svitanja. Odbijajući ideju da čovjek treba božansku intervenciju da mu pomogne stvoriti globalnu utopiju, to gledanje smatra da buđenje "jednoga moćnog, neograničenog, božanskog čovjeka" jest način po kome će se očitovati "Nebo na zemlji". U biti, ako čovjek uspije dohvatiti najviše razine "božanske spoznaje" putem praksi Nove Ere, Nebo će osvanuti na zemlji samo preko svitanja "superiorne i prosvijetljene spoznaje" čovjeka.

Drugi glavni ogranak Nove Ere može se nazvati "Kvantni(?) skok spoznaje". To nam kaže da se nalazimo na rubu jednoga novog doba, jednoga posve novog svijeta. Za tren oka, spoznaja čovječanstva, naša kolektivna spoznaja učinit će trenutni i kvantni skok na nebesa. Sve će se promijeniti u sjaj božanskog svjetla. Pripremi se, tvoja nebeska baština te čeka. Uđi, voda je dobra. Onaj koji koleba, gubi se. Onaj koji traži život, nalazi ga.

Kada dovoljan broj osoba razvije tu "superiornu spoznaju", proizvest će se dovoljno impulsa da bi čitav svijet bio spreman učiniti jedan kolektivni kvantni skok na jednu superiornu dimenziju, na nebeskom planu. Doslovce, zemlja i čovječanstvo učinit će skok prema nebu u jednom snopu svjetla. Taj model Kvantnog Skoka Spoznaje neposredno je vezan uz neki oblik božanske intervencije. Osim toga, ta škola te misli drži da drugi "svjetski Učitelj" ili "Vijeće Uzašlih Učitelja" bili ti koji bi imali božanski autoritet u Novoj Eri, i ne Krist.

Druga varijacija te smotane teme jest da neće biti vidljivi Isus onaj koji će se lično vratiti, nego "Spoznaja Krista" koja će se spustiti u pameti svih stanovnika ovoga svijeta. Neki fundamentalisti Nove Ere proriču da se približava doslovna apokalipsa i da će se zbiti preko mističnih, izvanzemaljskih ili kozmičkih sila.

Mnogi koji pripadaju ogranku Preporoda Spoznaje nastoje se koncentrirati da bi uklopili svaki puta više društveno prihvatljive vrijednosti Nove Ere u svoj lični i društveni život. Ta se struja Nove Ere infiltrirala posebnom snagom u svijet poslova, psihologije, sredstva zabave, odgoja, zdravlja i znanosti. U terminima sustava vrijednosti i praktične razine infiltracije u američku kulturu, taj je vid Nove Ere imao više uspjeha nego druga škola te ideje zahvaljujući rafiniranijem postavljanju problema humanizma.

Naprotiv, gledište Kvantnog Skoka Spoznaje je daleko više predodređeno za metafizičko-okultnom usmjerenju. Napose, prevladavajuće teme sklone su više spiritizmu, čaranju, psihičkim moćima i čarolijama svake vrsti i oblika. Jedna je od najvećih opasnosti toga ogranka Nove Ere njegov doprinos povijesnom razbuktavanju, bez presedana, đavolskih sila u današnjem svijetu...

Duhovno usmjerenje, moć kristala, kontakt s vlastitim "Višim Bićem", posjeti geografskim vrtlozima (mjestima "okultne moći"), obožavanje božica, razmatranja za svjetski mir, psihička odgonetavanja, konferencije da bi se postigla vlastita moć, konferencije o uspjehu i vlasništvu utemeljeni na okultnim znanostima, međuosobni razvoj i seminari o spolu i telepatiskom kontaktu s OVNI-jima (NLO - neutvrđeni leteći objekt).

Većina proročanstva Nove Ere pretkazuju prelazno vrijeme od tisuću godina za vrijeme kojeg će se oni koji prihvate poruku i biljeg Novog Svjetskog Poretka pretvoriti u dio veličanstvene i proglašene Nove Ere. Uistinu, dok snage Antikristove postignu veću svjetsku moć, upotrijebit će se jedna obnovljena i posadašnjena filozofija utemeljena na Novoj Eri, da bi se "pročistilo" stavnovništvo planeta od onih koji nisu "spremni" dati još jedan korak pa da bi se pretvorili u višu rasu ljudi-bogova. To bi trebalo oživiti uspomenu na Hitlerovu "krvavu" žrtvu Židova...

Pažljivo čitanje izdanja Nove Ere pokazat će da neki od njezinih sljedbenika odobravaju progonstvo kršćana. Za to, oni se zansnivaju na potrebi da se riješe onih koji ne bi prihvatili ili bi pokušavali "izbjeći" duhovno ujedinjenje čovječanstva. Kad bi se zaista ostvarila ta istinska cjelokupnost ili to istinsko svjetsko jedinstvo, u budućnosti, onda će se morati sve one koji drugačije misle ili ih obratiti, ili ušutkati ili eliminirati. To je zacijelo jedna ironija, budući da će Nova Era ljubavi i sklada morati upotrijebiti silu kroz neko vrijeme da bi se dalo mjesta njezinoj verziji mira na zemlji...

(Randall Baer, INSIDE THE NEW AGE NIGHTMARE, Huntington House, Inc., Lafayette, LA 1989).